
[TdR]

ANNEXOS

Un viatge pels 49 contes de Mercè Rodoreda

2n de Batxillerat
Institut Montilivi
23/03/15

Índex

1. Graelles per a comparar els contes	3
1.1. <i>Vint-i-dos contes</i>	3
1.2. <i>La meva Cristina i altres contes</i>	76
1.3. <i>Semblava de seda i altres contes</i>	148

1. Graelles per a comparar els contes¹

1.1. *Vint-i-dos contes*

Títol del conte	“La sang”
Argument	Una dona madura parla del fracàs del seu matrimoni i de l’angoixa que pateix per la por a ser abandonada pel seu marit, que s’enamora d’una noia més jove i més bonica.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Fracàs del matrimoni, infelicitat, angoixa, pas del temps
Punt de vista i registre	Punt de vista: en primera persona i és subjectiu. Registre: la història és narrada per la protagonista del conte i, en la seva explicació, hi predomina l’espontaneïtat i la frescor. Tot i que el llenguatge no és gaire elaborat, la narració presenta el lirisme característic de l’escriptora.
Tècniques narratives	L’autora fa servir l’escriptura parlada → influència de la Katherine Mansfield (la persona que relata els fets s’adreça a un interlocutor mut). Aquesta tècnica s’acosta molt al monòleg interior: el narrador deixa fluir lliurement el seu pensament, sense barreres ni restriccions, caracteritzat per un cert desordre.
Els personatges	La protagonista: és una dona madura que viu angoixada, perquè el seu marit cada dia torna a casa acompanyat d’una noia jove. Ella creu que n’està enamorat. El temps ens deixa empremtes a tots, i ella veu que ja no és bonica com abans. També és conscient que s’està fent gran. D’això, se n’adona en veure’s els genolls, abans fins i llisos, que semblen dues panses, i en trobar a faltar la

¹ Totes les cites textuais corresponen al recull *Tots els contes*, d’Edicions 62, les dades completes del qual es troben ressenyades a l’apartat *Referències bibliogràfiques*.

	menstruació. No surt gaire de casa. És un personatge rodó. L'home de la protagonista: tracta malament la seva dona i li fa males passades. S'enamora de la jove amb qui torna acompanyat a casa, ja que viuen al mateix carrer. Quan sap que la noia és casada, li cau el món a sobre. No fa gaire cas a la seva dona i tampoc no la tracta bé. Dels trets físics d'aquest personatge, en destaquem que li falten tres queixals i, doncs, quan menja, només pot mastegar per una banda de la boca; a més, camina un xic tort. La caixera: és la noia jove de qui s'enamora el marit de la protagonista. Té els cabells negres com l'atzabeja, i la protagonista ens descriu les seves dents com <<<i>dos rengles de perles</i>>> (p.18). És l'únic personatge amb nom propi, i es diu Maria. El pare de la protagonista: mai va acceptar que la seva filla es casés amb aquell noi. És mort, però la protagonista encara en guarda un retrat al calaix. Cap al final del conte, treu la fotografia del seu progenitor i hi parla.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	En aquest conte, hi juguen un paper molt rellevant les estacions de l'any, però, sobretot, la tardor, que es relaciona amb l'acabament, i això es fa palès en els canvis que pateix la natura: fulles seques, arbres nus... I el conte "La sang" acaba en aquesta època de l'any, fet que s'associa amb el final del matrimoni de la protagonista. Pel que fa a l'atmosfera que envolta la protagonista de la història, podem palpar-ne un ambient tens i molt

	opressiu, que tortura psicològicament la dona. El principal causant del seu malestar general és el seu marit, que s'avergonyeix d'ella i li juga males passades, com per exemple, estirar-se al costat d'una noia que no coneix de res només per poder presenciar la reacció de la seva muller en veure'ls junts.
Símbols	La protagonista associa les dàlies amb el seu exmarit, ja que plantaven aquestes flors junts. Ara, després d'haver-se separat de la seva parella (ho va demanar ella), cada cop que veu una dàlia se li regira l'estómac. Seguint amb les flors, ens podem fixar en dos moments del conte. El primer és l'estat del jardí quan la parella torna de vacances. Recordem que l'escapada a la platja genera molta angoixa a la protagonista, ja que veu que el seu marit no li fa cas, i se sent gran. En arribar a casa, la dona el descriu així: <i><<el jardí feia pena [...], el sol havia cremat les plantes més delicades, les que necessiten aigua cada dia...>></i> (p.21) (un altre indicati que ens revela la decadència inevitable del matrimoni de la protagonista). El segon moment se situa en acabar l'estiu següent, que és molt plujós i, per tant, malmet les dàlies. Heus aquí un altre element que ens anuncia el fracàs d'aquest matrimoni.

Títol del conte	“Fil a l’agulla”
Argument	“Fil a l’agulla” és la història de Maria Lluïsa, una dona soltera que viu a França i que es guanya la vida cosint. Mentre treballa, pensa en altres coses i s’imagina la seva vida d’una altra manera. De sobte, en emprovar-se el vestit de núvia que està confeccionant per a una clienta, l’envaeix una profunda recança, sense saber ben bé per què.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Infelicitat, soledat, esperança d’una vida diferent
Punt de vista i registre	Punt de vista: s’intercalen dos punts de vista. Un és en tercera persona i omniscient; l’altre és en primera persona i és el propi pensament de la protagonista del conte. Registre: els diàlegs i els pensaments de la protagonista contenen trets propis del llenguatge col·loquial i les descripcions i les explicacions del narrador són més líriques.
Tècniques narratives	Es fa ús del monòleg interior.
Els personatges	Maria Lluïsa: és la protagonista del conte. És una dona madura i soltera, amb una concepció negativa del matrimoni, la qual queda manifestada en el següent fragment de la narració:<<”<i>Fer menjar per un home, rentar la roba d’un home, haver de suportar un home dia i nit... perquè quan siguis vella es miri una noia jove...</i>”>> (p.26)

	És cosidora i, mentre fa la seva feina, li agrada somniar desperta i pensar en altres coses. S'imagina que obre el seu propi negoci de costura i que s'emporta les treballadores més eficients del taller on cus actualment. A l'apartament on viu, hi guarda molts queviures i pots de conserva, que ha anat amuntegant amb molts esforços i moltes hores de feina. Per tant, veiem que sobreviure no és gens fàcil. La majoria de feines que li encomanen les acaba a casa. No sabem quants anys té, però per la descripció que se'ns facilita dels seus cabells, podem deduir que és una dona de mitjana edat. Heus aquí el fragment del qual parlem: <<<i>Entre els cabells estirats, d'un castany clar, li brillaven uns quants fils d'argent.</i>>> (p.26) Té un cosí capellà, malalt, que està ingressat a l'hospital, i el va a vetllar. Ell li dona cent mil francs perquè li pugui pagar les despeses mèdiques. Com que en una ocasió li va dir que si li passava alguna cosa tot el que tenia seria per a ella, Maria Lluïsa ha amagat als altres familiars la situació en què es troba el seu cosí, per així evitar possibles sorpreses desagradables. També comença a pensar en el seu cosí capellà, a qui no queda gaire temps de vida (està molt desmillorat). I se li acudeix matar-lo, amb sobredosi de medicament. Va ideant el seu pla, fins que s'adona que ha dit una gran bestiesa: <<<i>Tot d'una, a mig badall, tingué consciència de tot allò que havia imaginat i es sentí corglaçada de basarda.</i>>> (p.30) L'encàrrec que fa mentre s'imagina tot això és un

	vestit de núvia per a una dona apersonada. Després de somniar desperta i d'alliberar la seva ment, decideix emprovar-se el vestit que està cosint. En l'instant en què es mira al mirall i es veu envoltada de la tela blanca, l'envaeix una tristor grisa, ja que pensa que si s'hagués casat, ella també s'hauria fet una camisa com aquella. No pot evitar que li rodolin llàgrimes salades. Mademoiselle Adrienne: és la directora del taller on treballa la protagonista de "Fil a l'agulla". Ella i Maria Lluïsa no es poden veure gaire i estan obsessionades per saber quants diners guanya cadascuna d'elles. Examina molt meticulosament les peces cosides per Maria Lluïsa, ja que qualsevol petit descuit és suficient per cridar l'atenció a la seva treballadora. Palmira: és la veïna de Maria Lluïsa. Li acostuma a preparar el sopar i a portar-li aigua calenta perquè se la fiqui dins del llit. Si Palmira no entrés a l'apartament de la protagonista del conte per obligar-la a fer un descans, de segur que no pararia fins ben entrada la nit. Tot i així, molts dies es queda treballant fins molt tard i es manté desperta perquè es prepara una tassa de xocolata calenta.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	Maria Lluïsa resideix a França, on treballa de cosidora. Aquest fet ens recorda Rodoreda, que a l'exili, per poder subsistir, també cosia. Com que en el conte no figura cap indicatiu de cap conflicte bèl·lic, l'hem classificat en l'apartat <i>Vida quotidiana</i>, però podria ser que la protagonista també estigués patint les conseqüències d'una guerra. L'atmosfera a la feina de la protagonista no sembla gaire sana, ja que la seva cap i ella no es porten gens bé.

Símbols	---

Títol del conte	“Estiu”
Argument	Un home, desencisat per la monotonia i pel fracàs del seu matrimoni, fantasieja amb una noia jove, de nom Carme, que ha vist pel carrer.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Fracàs del matrimoni, infelicitat , rutina
Punt de vista i registre	Punt de vista: en tercera persona i omniscient. Registre: els diàlegs entre els personatges pertanyen al llenguatge col·loquial (amb característiques pròpies de la llengua oral), mentre que en la narració s'empra un llenguatge poètic.
Tècniques narratives	— — —
Els personatges	El protagonista: és un home casat, d'uns quaranta anys. Superat per la rutina de la seva relació de parella, el seu únic anhel és una nit de passió amb una noia atractiva que ha vist pel carrer. Respon a la seva dona amb ira i no té cura del seu fill. La muller del protagonista: és una dona fràgil i petita, i el seu home no l'ha trobada mai bonica. Porta tot el pes de la casa i quan demana ajuda al seu home, ell col·labora amb poques ganes, sense fer bé la feina que li encomana. Va estar malalta. El fill del matrimoni: és un nen entremaliat i molt actiu; li agrada molt sortir a jugar al carrer. No respecta l'autoritat del seu pare, ja que es nega a fer cas del seu progenitor quan li diu que regui les clavellines. La Carme: noia jove i bonica que porta un vestit gris perla amb flors d'un color rosat. El protagonista somia

	passar una nit amb ella, encara que no es coneixen de res. L'amiga de la Carme: acompanya la Carme a passejar pels carrers. Físicament, és una noia poc afavorida.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	Aquest conte, tal com indica el seu títol, té lloc a l'estiu. És en aquesta estació de l'any quan sentim amb més intensitat els desitjos i tenim set d'aventures i de diversió. Això mateix és el que experimenta el protagonista del conte, que anhela poder passar una nit de passió al bosc amb la Carme, personatge que es relaciona amb el món floral. Per altra banda, trobem l'ambient en què es troba atrapat el protagonista a casa seva: la vida és monòtona i sense cap mena d'al·licient.
Símbols	Quan l'home, protagonista d'aquest conte, surt a la galeria, s'adona que les clavellines reclamen aigua i que a l'alfàbrega li manquen vitamines, fet que queda palès amb el color groguenc que presenta. Així doncs, aquestes flors marcides representen la falta de passió i el fracàs del seu matrimoni. A més, quan l'home és conscient que a les clavellines els falta aigua, no les rega, ja que no en té ganes. Amb això podem interpretar que ell tampoc fa cap esforç per intentar salvar el seu matrimoni, sinó que deixa que es vagi assecant, com les clavellines i l'alfàbrega de la galeria.

Títol del conte	“Gallines de Guinea”
Argument	En Quimet, un nen molt curiós, surt a passejar fins al mercat. El que no sap és que, un cop allà, serà testimoni d’una escena que el marcarà profundament i li farà canviar la seva visió del món: presenciarà com una venedora sacrifica gallines de Guinea.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	La descoberta de la mort cruel, la brutalitat del món dels adults
Punt de vista i registre	Punt de vista: narrador en tercera persona i omniscient. Registre: tot i que les converses són en registre col·loquial, les descripcions i la narració dels fets corresponen al registre literari.
Tècniques narratives	— — —
Els personatges	Quimet: és el protagonista del conte. Viu amb la seva mare. És un nen molt curiós. Presenciar l’escena de les gallines de Guinea li fa canviar la concepció innocent i ingènua del món que tenia fins en aquest moment. Ara veu el món com un lloc cruel i infeliç. Podem parlar d’en Quimet com un personatge rodó, ja que a partir del dia que posa els peus al mercat es va convertint en un nen amargat per la descoberta de la crueltat. És l’únic personatge amb nom propi. Venedora: senyora que ven aviram al mercat. Quan en Quimet s’atura a la seva parada, ella està matant gallines de Guinea: lliga un cordill al voltant del coll d’aquestes aus i, en conseqüència, acaben agonitzant. Aquesta imatge queda gravada a la retina del protagonista.

Sensacions sonores i olfactives → ambient	La part més important de la història es desenvolupa al mercat. L'ambient d'aquest lloc es caracteritza per una calor ofensiva, amb molta gent atrafegada. A la parada de la venedora de gallines de Guinea, s'hi pot respirar una atmosfera cruel i malaltissa (aviram penjat amb un cordill al voltant del coll, aus intentant salvar-se, piles i piles de cossos d'animals sense vida), que provoca que el nostre protagonista senti un dolor molt fort al pit, que l'opremeix i el deixa sense aire.
Símbols	Les gallines de Guinea simbolitzen la mort i la crueltat. Quan les gallines cauen del mostrador, un gat corpulent i lluent passa pel costat de la parada, un animal que també representa la mort.

Títol del conte	“El mirall”
Argument	Una dona a les portes de la vellesa, amb l’ajuda d’un mirall que li delata el pas del temps, rememora el seu passat dolorós, marcat per un amor no correspost (ella queda embarassada i el noi, que no en vol saber res, se’n va amb la seva amant). Arran d’això, la protagonista s’ha de casar amb un home que no estima, una situació que l’amarga. Ara, amb seixanta anys, se sent sola entre els seus records, que se li claven molt endins.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Pas del temps, infelicitat, matrimoni de conveniència, desengany amorós
Punt de vista i registre	Punt de vista: s’alterna. Trobem dos narradors diferents: un és en tercera persona i omniscient i l’altre és la veu de la protagonista, que rememora records del seu passat. Registre: els diàlegs pertanyen al registre col·loquial i la narració, al líric.
Tècniques narratives	Hi trobem breus retrospeccions, amb les quals s’expliquen detalls de la joventut de la protagonista i de la seva maduresa. Aquest recurs és molt útil per situar-nos en la història. Els <i>flashbacks</i> són records evocats pel personatge principal del conte i, per tant, estan narrats en primera persona. També, en algunes parts del conte, hi apareix el monòleg interior.
Els personatges	La protagonista: és una dona madura, d’uns seixanta anys. Quan era jove, era molt bonica, amb els cabells d’un negre brillant i amb uns ulls verds i espurnejants. Ara que s’ha fet gran, s’adona que està sola amb els records del seu passat, que la turmenten i li provoquen un

	gran malestar. Té diabetis, però no es cuida gaire: menja molts dolços. De jove, es casa amb Jaume Mas, per poder sobreviure; ella no n'està enamorada. Remarquem que la protagonista és l'únic personatge que no té nom propi. Roger: és el fill de la protagonista. La seva mare li va posar aquest nom en record de qui va ser el seu amant per una tarda, que la va deixar embarassada. La seva progenitora no l'estima perquè s'assembla al seu pare. Jaume Mas: home amb qui es casa la protagonista del conte. Està enamorat de la seva dona, però s'adona que ella no sent res per ell. A la seva muller li agrada veure com sofreix i el tortura, perquè veure patir el seu marit la realitza. Jaume Mas intenta suïcidar-se, però el metge el pot salvar, per desgràcia de la seva dona. Un exemple de maltractament que suporta en mans de la seva parella és el moment en què ell li demana que li faci un petó. La protagonista, en comptes de besar el seu marit, s'acosta cap a ell i li escup. Mor al cap d'uns anys, i a la seva muller no li sap gens de greu. Elena: és la nora de la protagonista. Es preocupa per la seva sogra i té cura del jardí de la casa. Roger: noi de qui està enamorada la protagonista en la seva joventut. Ell no l'estima, però podem intuir que l'atrau físicament. Una tarda de passió amb la protagonista és suficient per deixar-la en estat. En Roger, però, té una amant i actua com si no hagués passat res. La protagonista, embarassada i sola, es promet amb en Jaume Mas perquè el seu fill tingui un nom. Àgata: és l'amant d'en Roger.

Sensacions sonores i olfactives→ ambient	Actualment, la protagonista resideix a França amb la família del seu fill. Porta una vida tranquil·la i monòtona.
Símbols	El símbol més rellevant d'aquest conte és un mirall, objecte que dona títol a la història. Aquest espill fa adonar a la protagonista del pas dels anys i li serveix per recordar el seu passat, quan encara era jove i bella, que ara sembla tan llunyà. Aquest símbol també apareix a la novel·la <i>Mirall trencat</i>, de Mercè Rodoreda. Un altre element simbòlic d'aquesta narració, el trobem en el món floral, concretament en el lilà. Aquesta flor representa l'amor adolescent de la protagonista amb Roger. Aclarim que aquests lilàs són de color morat, en oposició als lilàs presents al casament de la protagonista amb Jaume Mas. Recordem que és un enllaç de conveniència (aquestes flors són de color blanc, i la protagonista, en veure-les, pensa que són <<<i>d'un món de morts</i>>>. (p.44)

Títol del conte	“Felicitat”
Argument	La Teresa, una noia que resideix a París, passa la nit pensant en el seu company i en el gran amor que sent ell per ella. Ja al matí, pren la decisió d’abandonar el seu amic, però al final desisteix i es queda en l’estança, que inconscientment l’empresona.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Amor extingit, resignació, desencís
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en tercera persona i omniscient. Registre: s’utilitza el llenguatge poètic, que s’intercala amb breus diàlegs improvisats per la imaginació de la noia, que corresponen al registre col·loquial.
Tècniques narratives	Es fa ús del monòleg interior.
Els personatges	Teresa: és la protagonista de la història. Tot i que està amb un home que l’estima apassionadament, ella ja no sent el mateix per ell. Deixant fluir els seus pensaments, s’imagina com serà el futur a partir d’ara i totes les reaccions que desencadenarà la confessió que farà al seu company. Malgrat tot, el seu anhel de llibertat es perd entre llàgrimes amargues, i es queda amb el seu amic en aquella innocent presó.

Sensacions sonores i olfactives→ ambient	L'hivern ja s'acaba, i la protagonista d'aquest conte anhela intensament tornar a dur vestits vaporosos i acariciar les flors. Durant la nit, la noia sent amb nitidesa el tic-tac de les agulles del rellotge, que, un cop despunti l'alba, es convertirà en una simple remor. Ara que la nit és fosca, uns passos innocents damunt l'empedrat són suficients perquè la seva ment s'imagini que qui camina és un assassí o un boig. El soroll d'un corc també li desperta la imaginació. L'ambient a la cambra és molt monòton, i la vida de la noia sembla que es vagi repetint dia darrere dia. Cada soroll sap d'on ve i al matí, mentre el seu company s'arregla, ella sap què està fent en cada moment: en dutxar-se, en obrir l'aixeta...
Símbols	La Teresa compara l'amor que sent ell per ella amb un gat que va tenir quan era molt menuda. Paral·lelament, cal esmentar que Mercè Rodoreda va tenir un gat quan era petita, que també va estimar amb bogeria. Comparem un fragment del conte "Felicitat" amb un altre d'<i>Autoretrat</i>: <i><<Perquè només vivia per ella, com ella havia viscut per un gat quan era molt petita: amb desfici. Sofria perquè tenia por que el gat sofrís. Anava a trobar la seva mare plena d'inquietud i amb els ulls tràgics...>> (Tots els contes, p.48)</i> <i><<Una vegada van portar un gatet a casa. Jo devia tenir tres o quatre anys, i va ser la meva passió. Estava tan boja pel gatet, que ni menjava ni dormia; només pensava en ell, jugava amb ell...>> (Autoretrat, p.140)</i>

Títol del conte	“Tarda al cinema”
Argument	En forma de diari personal, una noia, de nom Caterina, ens parla d’una cita al cinema amb el seu promès Ramon. Ella confessa les pors i les inseguretats del seu compromís al seu diari.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Infelicitat, resignació (la noia sap que serà desgraciada, però ho accepta)
Punt de vista i registre	Punt de vista: en primera persona (la protagonista escriu en el seu diari) Registre: la història, l’explica una noia jove amb paraules extretes del seu propi idiolecte; per tant, la narració és en registre col·loquial.
Tècniques narratives	Hi trobem el monòleg interior.
Els personatges	Caterina: és la protagonista del conte. És una noia jove i atractiva, que estima el seu promès, encara que ell no l’acabi de tractar correctament. Caterina és somniadora i fràgil i s’emmiralla en les pel·lícules, on tot acaba bé i la parella enamorada s’estima amb bogeria. En canvi, ella sap que amb Ramon no comparteixen aquesta mena d’amor i que, si se sent desgraciada, ningú patirà per ella. Tot i que sospita que no serà feliç, es resigna a continuar aquest camí, que pressent que desembocarà en un matrimoni infeliç. Ramon: és el promès de Caterina. Es dedica a la

	venda en el mercat negre, ofici que no agrada gens ni mica a la seva parella, que tem que algun dia l'empresonin. Per analitzar aquest personatge psicològicament, ens fixarem en dues escenes del conte. La primera és el moment en què ell entra a casa de la seva promesa, quan, en comptes d'observar com s'ha arreglat la seva parella o de, simplement, saludar-la, es dirigeix directament on es troba el pare de la noia, per discutir uns assumptes de feina. L'altra escena és el moment en què la parella passeja en direcció al cinema i es troben la Roser, una noia que, pel que deduïm, agrada a en Ramon. Ell està agafant la seva promesa pel braç, però quan veu que s'aproxima la Roser, la deixa anar d'una estrebada. Per tant, podem interpretar que el seu amor cap a Caterina no és del tot sincer.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	A casa de la protagonista, s'hi respira un ambient hostil i un xic desagradable. La mare de la protagonista sembla que mana en l'àmbit familiar (menysprea el seu marit i la seva filla). Ja ho diu la protagonista al final del conte, referint-se a ella i al seu pare: <i><<Jo ja sé que sóc una tanoca, i el pare sempre em diu que ell és un beneit, i això al capdavant és el que em fa estar més trista perquè penso que serem un parell de desgraciats.>></i> (p.54). Per tant, podem veure que el matrimoni dels pares de la Caterina és un fracàs. Mentre van passejant, hi ha un instant de tensió, en trobar-se la Roser. El desencís de la protagonista és evident. I en acabar de veure la pel·lícula, els protagonistes de la qual s'estimen amb l'amor més pur, la tristor envaeix el cor de Caterina.

Símbols	Cal comentar que en aquest conte es fa evident la gran passió que Mercè Rodoreda tenia pel cinema, un dels seus passatemps favorits. A l'escriptora, li atreïen més les pel·lícules que no pas les obres de teatre, ja que a la gran pantalla tot és més real.

Títol del conte	“Un home sol”
Argument	En una casa abandonada, un home hi espera nerviós l’arribada d’algú amb qui té un assumpte pendent. Passen els minuts, però ningú apareix. L’atmosfera irrespirable i els seus pensaments l’angoixen cada vegada més, fins que el faran fugir.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Angoixa, por, el poder del pensament i de les suposicions.
Punt de vista i registre	Punt de vista: en tercera persona i omniscient. Registre: la narració és lírica, però els pensaments del protagonista corresponen al registre col·loquial.
Tècniques narratives	Hi és present el monòleg interior.
Els personatges	Protagonista: és un home d’edat imprecisa. Fuma, tot i que sap que això el fa estossegar. També beu molt, però, tal com se’ns narra: <i><<Assaboria el vermut amb delícia; a cada glop mirava el vas a contrallum. Calia aprofitar totes les engrunes de benestar: de la vida només compten els bons moments.>> (p.57)</i> Tot i que al començament sembla molt segur de si mateix, a mesura que van passant els minuts es va angoixant, fins que decideix fugir de la casa sense haver aconseguit el seu objectiu: matar el seu company.

Sensacions sonores i olfactives → ambient	Al principi de la narració, l'home se sent relaxat i molt segur d'ell mateix. Puja les escales amb ferma, però un cop entra dins la casa deshabitada, tot canvia. L'ambient dins l'estança és angoixant, i li comencen a suar les mans. Es va posant cada vegada més nerviós. Mentalment, va repassant el pla d'actuació que s'ha preparat per quan entri la persona que està esperant. A l'ampit de la finestra, hi localitza un ocell (en parlem més endavant). Aquest animal el fa espantar més d'una vegada a causa dels seus crits eixordadors. Al cap d'una estona de ser dins de la casa i d'haver-se passejat per diferents habitacions, la seva ment li comença a jugar males passades. Un petit soroll és suficient perquè el protagonista s'imagini que algú està amagat dins la penombra d'aquella ombrívola estança. Desesperat perquè la persona amb qui s'ha citat no arriba, comença a pensar que li ha parat una emboscada i que, en comptes de poder matar-lo, el matarà a ell. L'angoixa s'apodera d'ell, i l'ambient a la casa se li fa irrespirable. Decideix fugir. El revòlver li pesa a la butxaca mentre intenta fer-se lloc entre les bardisses del jardí. Amb la respiració accelerada, aconsegueix saltar la tanca i arribar fins al cotxe. Sense vacil·lar, puja al vehicle i deixa enrere el malson.
Símbols	El protagonista es compara amb un ocell que veu recolzat a l'ampit de la finestra. L'au s'està resseguint les plomes amb el bec, i l'home pensa que <<<i>Liquida paràsits, com jo.</i>>> (p.56). Cal esmentar que el protagonista vol disparar un tret a l'home amb el qual s'ha citat, ja que, després de

	treballar tants anys junts, l'ha acabat odiant. L'animal presenta una coloració grisenca, el mateix color de la vida del protagonista. Aquest ocell torna a aparèixer dues vegades més a la narració, i la seva piuladissa sempre l'inquieta.

Títol del conte	“El gelat rosa”
Argument	Una parella joveneta, a punt de casar-se, passeja per un parc. La tarda cau, i ell compra dos gelats, un de groc i un de rosa. La noia, en veure el gelat rosa, recorda la persona que de veritat estima i que continua ocupant el seu cor, encara que ja faci dos anys que no en sap res.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Amor no correspost, submissió al marit i pèrdua de llibertat, matrimoni forçat
Punt de vista i registre	Punt de vista: en tenim dos. El primer és en tercera persona i omniscient. L'altre és en primera persona (la protagonista narra els fets). Ella evoca records del seu passat, barrejats amb els seus pensaments desordenats → monòleg interior. Registre: els personatges utilitzen un llenguatge col·loquial, però la narració presenta un registre líric.
Tècniques narratives	Hi figura la tècnica del monòleg interior i la retrospecció.
Els personatges	Protagonista: noia jove i somniadora que està a punt de casar-se amb un home que no estima. Ella continua enamorada d'un noi amb qui va sortir, encara que ja fa dos anys que no en sap res. Encara guarda les cartes que es van enviar, i ara sap que les haurà de cremar, perquè no les descobreixi el seu futur marit. El seu promès: aquest personatge no està del tot caracteritzat perquè nosaltres en puguem fer una prosopografia. Pel que fa a la seva etopeia, ens

	trobem davant d'una persona autoritària, que convertirà la seva dona en una esposa submisa. Un indici d'aquesta personalitat controladora, el trobem en el moment en què col·loca un anell en un dit de la seva promesa, mentre li fa jurar que no se'l traurà mai més.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	Mentre passegen pel parc, la protagonista es troba immersa en un ambient de tristor, ja que s'està fent tard, i això significa que arriba l'hora de separar-se del seu promès. Una feblesa s'apodera d'ella quan comença a recordar el seu estimat, la persona que la va fer feliç; i evocant aquells dies dolços, somia desperta.
Símbols	L'anell: aquesta joia simbolitza la submissió al seu futur marit i l'esclavatge. La noia nota com l'anell li fa mal, però accepta amb recança que la seva mà ja no serà lliure mai més. Un altre element simbòlic d'aquest conte és una flor: la rosa. Representa l'amor de la protagonista i d'aquell noi que va estimar. El color rosa del seu gelat és la raó per la qual es posa a rememorar el seu passat, ja que l'associa amb la pigmentació d'aquesta flor.

Títol del conte	“Carnaval”
Argument	Un noi i una noia coincideixen una nit de carnaval i somnien junts la vida que anhelan. Malgrat tot, els desitjos s’esvaeixen quan despunta el dia; saben que la realitat que els espera és molt diferent.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Resignació davant una vida grisa, somnis de joventut, anhel de poder viure una altra realitat, infelicitat
Punt de vista i registre	Punt de vista: narrador en tercera persona i omniscient. Registre: els diàlegs corresponen al registre col·loquial, però les descripcions i la narració presenten un rerefons poètic.
Tècniques narratives	— — —
Els personatges	Noia: va disfressada de Titània perquè, encara que només sigui per una nit, vol ser <<un <i>personatge ple de poder</i>>> (p.66). Té la pell bruna, els cabells daurats i els ulls petits, de color d’atzabeja. No en sabem el nom. És molt espontània i somniadora; percep els petits detalls de la vida. Apassionada de les flors i de rialla encomanadissa. Diu a en Pere que té un amant, un home casat que ja no estima la seva dona (això no és veritat), perquè anhela una vida diferent. Al final ho desmenteix i explica al seu nou amic que d’aquí poc marxarà amb els seus pares a França, on viurà en un poblet. Aquesta noia està molt unida al seu germà, però ara que ell es casa sent com li manca alguna cosa, un buit que ja mai més s’omplirà. Aquí citem una

	frase que diu quan el noi li confessa que no es vol posar la careta perquè pensa que “és molt de broma”: <<-<i>Però si una careta no fes riure, potser valdria més anar amb la cara de debò.</i>>> (p.65) Pere: va disfressat de sastre jueu. És un noi jove que tampoc està content amb la vida que porta i, per això, s’inventa la seva pròpia història. Li diu que estudia grec, que és poeta i que, quan acabi els estudis, viatjarà per tot el món. Tot i això, acaba confessant la veritat a la noia: arran de la mort del seu pare, va haver de deixar d’estudiar i va posar-se a treballar per tirar la família endavant. Esperava que la nit que passa amb ella, caminant sense rumb pels carrers deserts, fos un record, ja que ell mai podrà fer res del que somia, pel seu origen humil i pels problemes familiars. Quan s’acomiada de la noia, s’adona que l’estima.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	L’acció es desenvolupa a Barcelona. Fixem-nos en un fragment seleccionat del conte: <<<i>Al fons Barcelona brillava: un halo rogenic incendiava el cel i feia una campana màgica de claror. A l’esquerra, els llums del Putxet pampalluguejaven pendís amunt i les cases redossades a la Muntanyola tenien les finestres tancades.</i>>> (p.70). Putxet és un barri proper al de Sant Gervasi, on va residir Rodoreda en la seva infantesa. El seu avi l’anomenava <<<i>princesa de Putxet</i>>>. És una nit de març, i el vent bufa violentament. Això no sembla molestar la noia; ben al contrari. L’ambient és relaxat, i, tot i que s’acaben de

	conèixer, es fan diverses confidències; somnien junts un futur diferent. Però tot canvia en el moment en què es posa a ploure, ja que s'han de refugiar en un portal desconegut. Sense poder fer-hi res, una recança infinita s'apodera d'en Pere, que ha vist en la pluja un enemic que no li permetrà gaudir de la nit amb aquella noia espontània i riallera. L'atmosfera es torna tensa en el moment en què dos homes els assalten i els roben tot el que duen a sobre. El noi, cobert de fang i de vergonya, no pot evitar sentir-se impotent, ja que no ha pogut fer res per aturar els atracadors. En aquest moment es desinfla i acaba confessant la vida grisa que porta a la seva acompanyant. La noia sent una gran pena, que se li clava molt endins, sense cap mena de compassió. En dir-se adéu, una tendresa profunda envaeix la noia, mentre en Pere es fa seva la tristor; tots els sons de la ciutat li semblen esmoreïts. Reproduïm una escena significativa de "Carnaval": << [...]. Els mots li fugien del pensament com els ocells de la branca i li deixaven només un balbuceig. No sabia com demanar-li que li deixés tocar els cabells. -...Em sembla que hi porta un paperet... -Per què no el treus? Somrigué com invitant-lo. >> (p.80)
Símbols	La noia té una passió particular per les gardènies.

	Quan s'acomiaden, el noi es topa amb un gos perdut, que es disposa a seguir-lo. Aquest animal ens fa recordar en Pere o la noia, que naveguen pels camins de la vida sense saber ben bé cap on dirigir-se.

Títol del conte	“Promesos”
Argument	Una parella promesa, molt jove, surt a passejar per la Rambla. Es paren en un cafè, s’asseuen en unes cadires i es posen a xerrar. El noi regira el portamonedes a la noia, i després diu que ella faci el mateix amb la seva cartera, perquè, segons ell, seran com dos germans sense secrets.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	La infelicitat, submissió al futur marit
Punt de vista i registre	Punt de vista: el narrador és en tercera persona, omniscient. Registre: tot i que els diàlegs dels personatges pertanyen al registre col·loquial, s’hi respira el lirisme tan característic de l’escriptora.
Tècniques narratives	---
Els personatges	Ramon Esplà: és l’únic personatge que té un nom propi. Està promès amb una noia, amb qui es casarà aviat. Podem deduir que serà un marit controlador, com el personatge de Quimet a <i>La plaça del Diamant</i>, perquè remena el portamonedes de la seva promesa, amb el pretext que entre ells no hi ha d’haver secrets, i per això demana que ella faci el mateix amb la seva cartera. Per alguna raó que se’ns escapa, aquest noi és infeliç, tal com podem veure en llegir el final del conte: <<Li estrenyé el braç tendrament i hauria plorat, perquè tot el paisatge, cases, arbres i carrers, li semblava fals i inútil.>> (p.85). Pel que

	fa als seus trets físics, l'autora en destaca les mans, d'aspecte robust. La promesa de Ramon Esplà: no en sabem el nom, només les seves inicials, gravades al portamonedes: A.M. És una noia molt joveneta, divuit anys acabats d'estrenar, amb una debilitat per les flors, passió que s'evidencia quan s'atura a l'aparador d'una floristeria. Li agradaria que el seu promès, algun dia, li regalés flors, però ell ho troba <<una cosa passada de moda>> (p.83). Ella, com la majoria de les dones casades, tem ser abandonada pel seu marit, i així ho manifesta al final de la narració quan li pregunta: <<<i>I si quan faci anys que som casats t'enamores d'una altra?</i>>> (p.85) Aquesta noia té unes mans molt fines i menudetes, i el seu promès les compara amb dos ocells.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	Passejant per la Rambla, envoltats de til·lers i mentre bufa un ventijol fresc i pur, l'ambient és dolç i tranquil. Un cop al cafè, l'atmosfera és reconfortant i, sense saber ben bé per què, se senten segurs i protegits. L'ambient, però, es torna tens en el moment en què Ramon demana el portamonedes a la seva estimada, ja que la mira amb una duresa que ella mai li havia vist abans. En sortir del cafè, el noi se sent trist i té ganes de plorar en veure els carrers, els arbres i tots els elements que conformen el paisatge que ell pot albirar des d'on és, ja que els troba falsos i inútils.

Símbols	Ens situem en el moment de la narració en què la noia s'atura davant de l'aparador de la floristeria. De totes les flors que hi ha exposades en aquesta botiga, ella es fixa en una rosa d'un color molt fosc, gairebé negre. Podria ser el preludi d'un anunciat fracàs matrimonial.

Títol del conte	“Cop de lluna”
Argument	Després de la Guerra Civil, un vell francès reclama un refugiat espanyol perquè l’ajudi amb les tasques del camp. Aquest és en Pere. L’ancià, que ratlla la folia, tractarà el noi d’una manera inhumana, i el jove, per aquest motiu, intentarà matar-lo.
Classificació	Exili
Tema	Angoixa, folia, resignació davant una vida grisa, infelicitat
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en tercera persona i omniscient. Registre: els diàlegs són en registre col·loquial i la narració és poètica.
Tècniques narratives	---
Els personatges	Pere Ferrer: és el refugiat espanyol que destinen a la masia de pare Michel. És un noi reservat i callat, característiques que agraden a pare Michel. A mesura que van passant els dies, però, en Pere s’adona que el vell desconfia d’ell, que el tracta amb hostilitat, que es comporta d’una manera molt estranya i que sembla mig boig. El noi, en haver d’aguantar les manies i les pors del seu cap dia darrere dia, pensa en la fugida, però en veure que no té lloc on anar, es queda en aquella casa. Un dia, després de tanta ira continguda cap al vell, intenta treure-li la vida amb una forca, que l’ancià para amb el peu.

	El benestar físic i psíquic de Pere minva cada dia que passa, com si la follia del vell se li anés clavant ben endins. Pare Michel: és l'home gran que demana el refugiats espanyol perquè l'ajudi. A vegades, té la sensació que hi ha forasters que ronden pel voltant de la seva masia i, per això, algunes nits desvetlla en Pere perquè han d'anar a patrullar. Té un gos, Marcel, que li és molt fidel. No tracta correctament en Pere; heus aquí alguns fragments que mostren aquesta actitud: Quan Pere li demana alguna cosa per menjar, just en arribar a la masia: <<-Tot just arribes i ja pidoles...>> (p.88) El moment en què en Pere li explica que abans era cuiner: <<-Ofici de gandul. Ho he vist de seguida que tiraves per gandul. Devies voler guanyar la guerra fent salses. Aquí no tindràs l'ocasió de lluir-te gaire.>> (p.90) Quan demana a Pere que es tregui els guants, però ell no ho vol, ja que ha de collir ortigues: <<-Et penses que vas de visita? Te les hauria de fer arrencar amb la boca. Potser no menjaries tant.>> (p.99) Gendarme: acompanya en Pere fins al pare Michel. De seguida veu que pare Michel es comporta d'una manera inquietant, i té moltes ganes de marxar. Així doncs, un cop ha fet firmar el contracte a l'ancià i a Pere, se'n va precipitadament.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	L'ambient a la casa de pare Michel i als voltants de la masia és angoixant i, fins i tot, arriba a ser fantàstic. Ara ho veurem en diversos fragments:

	<<A mitjanit, quan tornaven del camp, una lluna plena, rodona i lenta, encara ho inundava tot amb una blancor de sal.>> (p.91) <<Tot allò era una mica irreal, com un malson. De tant en tant, una ombra lleugera travessava el tros segat i corria a amagar-se.>> (p.91) <<Un ocell xisclà i se sentí un cop d'ala entre les fulles quietes.>> (p.94) <<Feia vent altra vegada i començaven a caure gotes espaiades.>> (p.96) <<Però l'endemà que havia vist la flama blava tot m'anava malament [...] La flama no ha tornat més. Ara són ells: es passegen, busquen...>> (p.97) <<A la claror de la lluna el vell semblava una ombra d'un altre món, com els troncs dels arbres, més enllà, negres i aeris, que no s'assemblaven en res als troncs dels arbres de la terra.>> (p.100) <<I, més enllà, una cosa difícil de dir... però meravellosa!>> (p.101)
Símbols	Els corbs: aquests animals apareixen reiteradament al conte "Cop de lluna". Cal esmentar que pare Michel té com una mena de fixació per aquests animals; segons ell, el vigilen. En una habitació de la masia, hi té un corb dissecat: <<Damunt el capçal del llit, clavat a la paret amb una clau a la punta de cada ala i un altre al mig del pit, un corb enravenat i ple de pols feia una gran taca d'ombra.>> (p.88) Quan són al camp feinejant, el vell veu un corb sobre la tanca de l'hort i, molt nerviós, ordena a en Pere que li tiri una pedra: <<-És un corb i els corbs no fan cap mal. Deixeu-lo tranquil... -Tira-li una pedra! Què saps tu? Tira-li una pedra

	<i>i, sobretot, no l'erris. >> (p.93)</i> Aquests animals aporten angoixa i misteri a l'atmosfera de la història; podrien ser símbol de malastrugança.

Títol del conte	“En veu baixa”
Argument	Un home d’uns quaranta anys ens explica amb desencís com viu marcat per la fugida de la seva amant, que es casa amb un altre. Immers en els seus records, reviu el darrer dia que la va veure, i aquell vestit blau que voleiava al vent.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Infelicitat, amor no correspost, desencís davant la vida, triangle amorós
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona, i el narrador és alhora el protagonista de la història. Registre: llenguatge molt planer i col·loquial.
Tècniques narratives	El protagonista intercala breus retrospeccions en el temps actual de la història i hi afegeix els seus pensaments, fràgils i desordenats → monòleg interior.
Els personatges	El protagonista: home casat, pare d’un nen i d’una nena. Ell, però, continua pensant en la seva amant, que el va abandonar per casar-se amb un altre home. Desencisat i atrapat en una vida grisa; així ho manifesta ell mateix: << <i>Ni en els dies més dolents dels meus divuits anys no havia tingut un desig tan furiós de morir.</i> >> (p.107). Remarquem aquesta frase per parlar del desencís general que sent Mercè Rodoreda cap a la majoria d’edat, i així ho fa palès en nombroses ocasions com, per exemple, en la novel·la <i>Aloma</i> . En aquest llibre, el germà de la protagonista se suïcida quan té divuit anys; i Aloma, que també compta amb divuit

	primaveres, tampoc no és feliç. L'amant: dona que va estimar el protagonista. Va batejar l'amor que sentien un per l'altre com <<<i>un amor trist</i>>> (p.105), perquè, segons ella, el seu amant era <<<i>un home correcte</i>>> (p.105). L'últim dia que es van trobar, ella duia un vestit blau cel, que encara continua despertant passions en el protagonista. La filla del protagonista: infant que encara camina tentinejant. Té uns ulls de color blau celeste; el seu pare aprofita per rememorar aquell vestit blau que duia la seva amant l'últim dia que la va veure.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	El protagonista del conte "En veu baixa" viu immers en una atmosfera monòtona i infeliç, de la qual s'evadeix per mitjà del record de la seva amant, encara que ja no estiguin junts.
Símbols	El color blau: representa l'amant del protagonista. Recordem que l'última vegada que es van trobar ella portava un vestit blau. Tal com hem comentat a l'apartat <i>Personatges</i>, hi ha un paral·lelisme entre l'amant i la filla menuda del protagonista, que té els ulls blaus. La petita és la persona que ha triat l'home per omplir el buit que li ha deixat la pèrdua de la seva amant. Això ho veiem reflectit en la ficció: el progenitor de l'infant anhela poder posar un vestit de color blau a la seva filla.

Títol del conte	“Darrers moments”
Argument	Presenciem els últims instants de dos amants, en una estació de tren. La noia ja no sent el mateix pel seu company i, per tant, decideix abandonar-lo.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Amor extingit, separació
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en tercera persona i omniscient. Registre: els diàlegs pertanyen al llenguatge col·loquial, però el narrador aporta lirisme al conte.
Tècniques narratives	— — —
Els personatges	Noia: decideix abandonar el seu amant, per sempre més. Diu al seu amic que no la vagi a visitar i quan ell la intenta besar per últim cop, li gira la cara. Tot i això, just en el moment abans de partir, sent com l’envaeix una recança amarga i infinita, però no es fa enrere. Noi: pateix molt per la seva amant i li sap molt de greu que marxi. Podem veure com encara l’estima. Intenta persuadir-la perquè es quedi, però tot és en va. <<No la veuré mai més -pensà-, mai més.>> (p.111)
Sensacions sonores i olfactives → ambient	<<A través de la finestra es veien les branques d’un plàtan il·luminades per la claror del fanal. Les fulles eren grogues i un vent de primeries de

	<i>tardor les gronxava suaument.>> (p. 110)</i> Amb aquesta breu descripció, l'autora ens situa temporalment a les portes de la tardor. Aquesta estació de l'any és el símbol de l'abandonament, de la melancolia, de la nostàlgia, de l'acabament..., i nosaltres la podem relacionar amb la partida de l'amant. Les cambreres al restaurant de l'estació van amunt i avall atrafegades, ja que l'establiment és ple. Queden quaranta-cinc minuts perquè arribi el tren de l'amant, però la seva cambrera els va amuntegant tots els plats amb gran rapidesa. Mentre mengen, el noi es va lamentant de la partida de la seva amant. Ella intenta treure ferro a l'afer, però en el fons sent la mateixa recança que el seu company. Ja abans de partir, la noia sent com una força que li oprimeix la gola i, en conseqüència, no pot articular cap so. Compara l'ofec amb la mà fosca i molt llarga d'un guitarrista que els ha demanat monedes (com si una mà com la d'aquest músic li estigués oprimint la gola).
Símbols	El gat negre: mentre estan menjant en el restaurant, passa un gat negre perseguit per un gos. Aquest fèlid sempre ha estat considerat la premonició d'un mal averany, i, doncs, el podem relacionar amb l'acomiadament dels dos amants. El color negre també és present en dos altres moments de la narració: l'home de la guitarra de mans llargues que entra al restaurant porta un pegat de color negre a l'ull i la dona que l'acompanya duu un vestit molt brillant, negre. Aquest color pot simbolitzar l'acabament de la relació de la parella.

Títol del conte	“Divendres 8 de juny”
Argument	El conte narra el sofriment d’una dona que ha estat violada per dos homes mentre dormia en una cabana. Arran d’aquest fet, ha tingut una nena. No pot aguantar viure en un món tan advers i decideix suïcidar-se, després d’haver ofegat la seva filla.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Patiment, abús de la dona, suïcidi, infelicitat
Punt de vista i registre	Punt de vista: el narrador és en tercera persona i en alguns casos és omniscient, ja que ens explica com se sent la dona internament (batecs del cor, pols accelerat, mal al pit...). Ara bé, hi predomina el narrador espectador. Registre: és poètic, exceptuant els diàlegs, que corresponen al registre col·loquial.
Tècniques narratives	---
Els personatges	Protagonista: és una dona d’edat indefinida. Arrossega un gran patiment, ja que dos homes han abusat sexualment d’ella mentre dormia en una cabana. Com a conseqüència d’aquesta violació, té una nena. El pit li fa mal i se li endureix, ja que les glàndules mamàries estan preparades per alliberar llet per a l’infant. Espantadissa i esquerpa, evita parlar amb desconeguts. Quan dos homes d’un bar intenten passar-s’ho bé amb ella, n’ataca un amb una

	ampolla i li provoca una ferida sagnant. Qualsevol remor és suficient per sobresaltar-la, i així ho veiem en el següent fragment del conte: <<Sentí un soroll de passos i s'aguantà el respir. Quan obrí els ulls, veié que una ombra s'apropava. El cor li batia: unes palpitations brusques, desordenades, de bèstia presa i espantada.>> (p.117) Decideix acabar amb la vida de la seva filla i la seva pròpia, ja que sent que en aquell món cruel no hi ha lloc per a elles dues. Per treure la vida a la criatura, decideix envoltar-li el coll amb un cordill i, en un extrem del fil, lligar-hi una pedra prou pesant perquè empenyi la seva filla cap al fons de l'aigua. Reproduïm un fragment d'aquesta escena: <<-Calla, pobreta, calla. Dorm. Li ho digué molt baixet i l'agafà. [...] La llançà amb tota la seva força. (p.112) <<Se sentí soroll d'aigua esquinçada. El cos flotà un instant i desaparegué tot d'una com si l'haguessin estirat bruscament.>> (p.113) Ella també decideix morir a l'aigua. Heus aquí l'última escena d'aquest conte, que relata el suïcidi de la protagonista: <<L'aigua se l'emportava. Amb les dents closes i els ulls clucs es debaté un moment. Però sentí que alguna cosa es tancava al seu damunt per sempre, aigua, fred i ombra, i tot d'una desistí.>> (p.118) Els dos homes del bar: un és àrab i es diu Belcacem. Tots dos s'apropen a la noia per

	molestar-la, però ella es defensa; fereix un dels dos homes amb un tros d'ampolla. L'àrab li torça el braç perquè deixi anar l'ampolla, i la noia fuig de pressa per la carretera.
Sensacions sonores i olfactives→ ambient	Sensacions sonores que caracteritzen l'angoixant i funesta atmosfera del conte: Després d'ofegar la seva filla al riu, sent uns xiscles d'ocells que esquincen la quietud del cel. Mentre la noia és al bar, la propietària d'aquest establiment esbandeix gots. L'aigua de l'aixeta cau violentament sobre la pica, que n'esquitxa els contorns. Quan la protagonista del conte s'estira de cara al riu, la remor de l'aigua domina l'atmosfera, que només queda esquinçada pels xiulets d'una màquina de tren. En parar el vent, però, la noia sent amb claredat el soroll d'unes passes i no pot evitar el sobresalt. L'atmosfera tenebrosa que inundava els voltants del riu es va diluint, i tots els sons, abans esmorteïts per aquella massa fúnebre, ara es tornen nítids. Parem esment en la descripció d'aquest ambient: <<Però el mur s'anava fent transparent i les coses tornaven, fosques, impregnades d'ombra, i amb les coses tornaven totes les remors insidioses de la nit. Una angoixa lancinant la féu gemegar.>> (p.118) Al llarg del conte, s'hi respira un ambient tètric, sinistre; vegem-ho en les següents escenes: Quan la protagonista del conte "Divendres 8 de juny" arriba al bar, el crepuscle vespertí ja

	despunta: <<El sol ponent incendiava el cel i al lluny el riu feia un colze de sang.>> (p.113) A l'interior del local: <<El pati començava a enfosquir-se. La vella encengué el llum. Els gots arrenglerats sobre el bufet i els cassons d'alumini penjats a la paret brillaren.>> (p.115) Quan la dona arriba al riu, el cel i l'aigua són foscos, i una boira densa envolta les ombres. La noia obre els ulls, després d'haver-los tancat per aprofitar un breu instant de benestar: <<Quan obrí els ulls veié que, enllà del riu, al fons del cel, un halo rogenc tenyia la boira.>> (p.116). Aquesta explosió de colors li recorda el dia en què van abusar d'ella, ja que tot seguit van cremar la cabana on ella dormia. Observem com és la lluna la nit del suïcidi de la protagonista: <<La lluna s'alçava rodona, d'un color fosc de sang, com un gran disc de metall roent, a punt d'apagar-se, perfilada, madura, morta.>> (p.117) Fixem-nos en les sensacions que la noia experimenta a mesura que va endinsant-se al riu, ja preparada per alliberar-se de tot el patiment: <<Els peus se li enfonsaven en el llot, l'aigua freda li pujava per les cames, les hi empenyia, com un vent espès, glacial, alentit: un vent negre de malson. [...] Una llengua glaçada li llepà el ventre i el pit.>> (p.118)

Símbols	El riu: és el lloc que tria la protagonista per treure's la vida. Un cop més, l'aigua és símbol de mort. Les flors: Citem un fragment de la descripció de la criatura: <<<i>Havia tingut els punys closos tota l'estona: començà a obrir-los lentament, com una flor.</i>>> (p.112) La protagonista, després d'ofegar la seva filla, fa parada en un bar. Mentre està asseguda, una fulla de rosa cau fent giravoltes sobre la taula. Podem relacionar aquesta fulla despresa de la seva flor amb l'infant; totes dues han caigut. Observem que un simbolisme floral envolta la criatura. Els colors: Després d'ofegar la seva filla al riu, sent xiscles d'ocells que creuen el cel, i el narrador ens ho descriu així: <<<i>Un vol d'ocells travessaven xisclant el cel ple de calma. N'hi havia molts. Volaven en rengles espessos i feien un camí negre sobre la blavor.</i>>> (p.113). Fixem-nos que hi figura el color negre, símbol de mort. Aquest color torna a aparèixer abans que la noia mori, en el cel, que és de <<<i>vellut negre compacte</i>>>. (p.117)

Títol del conte	“Començament”
Argument	Un home madur i cansat de la seva vida de casat, monòtona i grisa, anhela poder començar una aventura amb la jove mecanògrafa que treballa al seu despatx.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Fracàs del matrimoni, monotonia, maduresa, fantasies amb una noia jove
Punt de vista i registre	Punt de vista: en tercera persona i omniscient. Registre: diàlegs en registre col·loquial i narració poètica.
Tècniques narratives	---
Els personatges	Protagonista: és un home madur, casat i amb una criatura. Tot i això, no és feliç. Avorreix la seva dona, i quan ella li fa preguntes sobre la nova mecanògrafa, ell es limita a contestar-les fent veure que no s’interessa per la nova treballadora, quan en realitat la desitja intensament. Dona del protagonista: és el clar exemple d’una dona esclavitzada per la feina de la llar, que segueix pensant que el seu lloc és a la cuina. Compta amb un do: pot endevinar l’estat d’ànim del seu marit. Quan encara sortien junts, aquesta habilitat impressionava molt el seu promès, però ara cada cop el repugna més, ja que amagar-li

	pensaments se li fa impossible. <<Però com més passava, més angúnia li feia aquella intuïció infal·lible. Es sentia nu, indefens. Hauria volgut tenir una mica de vida secreta. I allò que l'irritava més era que a la més petita al·lusió d'ella començava a explicar tot el que no tenia ganes de dir.>> (p.120) Pel que es veu, l'Elvira no és la primera mecanògrafa que treballa amb el seu marit; i cada cop que entra una treballadora nova al seu despatx, ella no pot evitar el dolor que això li provoca. Malgrat tot, intenta extreure informació de les noves treballadores. Elvira Freixes: és la nova mecanògrafa del despatx del protagonista. És una noia jove i innocent, amb uns cabells molt sedosos. Senyor Comes: company del protagonista en el trajecte en tramvia. Fan el mateix recorregut al matí i a la tarda. És un home grassonet i afable, que té l'habilitat de fer-se lloc entre la massa considerable de persones del tramvia, sense rebre cap protesta. Tot i que manté una amistat amb el protagonista, aquest opta per no explicar-li res de la nova mecanògrafa.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	La història transcorre a Barcelona, a la primavera. A casa del protagonista, l'ambient és monòton i depriment. Fixem-nos en la descripció del menjador: <<Quan arribà a casa seva anà de dret al menjador; el sol que entrava per la galeria feia més vells els mobles, més polsosos els racons, més grises les cortines blanques. Tot s'havia anat

	<i>envellint, tot havia perdut frescor.>> (p.120).</i> Aquest fragment, el podem comparar amb el matrimoni del protagonista, que també ha perdut frescor. Quan el protagonista va a comprar flors per a l'Elvira, actua com si s'hagués tornat a enamorar, amb timidesa. Ja s'imagina l'ambient primaveral, amb els seus colors i les seves olors, que respirarà si surt amb ella al vespre.
Símbols	La noia jove, l'Elvira, té una representació floral: primer les violetes i després, unes roses que semblen de porcellana.

Títol del conte	“Nocturn”
Argument	Un home infeliçment casat viu a França amb la seva dona, en haver-se hagut d'exiliar. La nit en què es desenvolupa la història, la seva dona pateix forts dolors a causa del seu embaràs. Arran d'això, el seu marit ha d'anar a buscar un telèfon per poder avisar un metge. La nit és jove, però, i l'home acaba dins d'una casa, bevent i rient amb alguns soldats.
Classificació	Exili
Tema	Monotonia, desencís davant una vida grisa, infelicitat, fracàs del matrimoni
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en tercera persona i omniscient. Registre: el llenguatge és planer, però hi és present cert lirisme en algunes parts de la narració.
Tècniques narratives	---
Els personatges	Protagonista: és un home casat. Abans de la guerra, era professor de geografia en un liceu de Barcelona, però, quan s'exilia, ha de deixar de treballar. Ara viu a França, però se sent com un foraster en aquest país on tothom sembla que miri per sobre l'espatlla. Conviu amb la seva dona, però el seu matrimoni, després de tants anys de casats, s'ha deteriorat. Notem el seu gran desencís davant la vida que li ha tocat viure en el següent fragment: <i><<Havia viscut molt de la vida dels altres. Massa, a vegades aquest fet li produïa una tristesa</i>

	<i>pastosa, sense perfils, còsmica. “Ningú s’interessa per mi; si tinc problemes, me’ls he de resoldre sol; sóc una ànima deixada al mig d’un erm. La vida havia passat a l’abast de la seva mà; n’havia copsat, com d’un riu, la remor i el tumult, n’havia percebut els perills, però s’havia quedat a la riba.”>> (p.126)</i>
Sensacions sonores i olfactives → ambient	L’ambient a casa del protagonista és angoixant. Els crits de dolor de la seva dona inunden la nit, i els llençols desprenen una fortor de verdures i de sofregits que mareja. Els planys de la seva muller s’intercalen amb els miols de desig d’un gat, que provenen d’una escala exterior. L’atmosfera es torna asfixiant quan el protagonista intenta fer foc amb llumins per encendre el gas. En les profunditats de la nit, el gas xiula amb nitidesa. En sortir al replà, el protagonista experimenta el següent: <<<i>L’escala feia una fortor nauseabunda d’escombraries, d’agre, de cosa podrida. Baixà a les palpentres: d’ençà de la guerra no encenien el llum de l’escala per tal d’estalviar corrent. Els graons de fusta, gastats, cruixien sota dels seus peus.</i>>> (p.124) La nit estrellada atrau el protagonista, però quan s’encisa a contemplar l’espectacle celeste, una baralla de gats el sobresalta. La casa on el protagonista va a demanar un telèfon té un llum vermell. En entrar-hi, una flaire de lilàs inunda els seus sentits. Se sent música, i una rialla femenina, estrident, l’alarma. L’ambient s’anima quan hi entra un soldat i convida l’home a beure. Al cap d’una estona, una onada de felicitat envaeix el protagonista, que ja ha

	pres unes quantes copes. Hi entren més soldats, que comencen a cantar cançons, mentre es passen l'alcohol. L'alegria s'acaba quan entren dos gendarmes cepats a la casa, se n'emporten el protagonista i en fan fora els soldats. Sabem que el protagonista es troba en estat d'embriaguesa perquè, en lloc de veure-hi dos gendarmes, ell en compta al voltant d'una dotzena. També, al final de la nit, un quadre on apareix qui sembla el fundador de la casa es multiplica per tres o per quatre als ulls del nostre protagonista. Cal esmentar que tots els intents que l'home fa per demanar un telèfon són en va. Sempre que prova de sol·licitar la trucada, li surt un refilet de veu que s'ofega en l'aire. Així doncs, mai avisa el metge per a la seva dona i tampoc creiem que ho faci més endavant, si ens fixem en el fragment final del conte, quan els gendarmes se l'emporten: <i><<A la cantonada el pujaren dalt d'un camió. I amb un gran terrabastall tot desaparegué per sempre carrer enllà, engolit per la nit i pel silenci.>></i> (p.130)
Símbols	Els gats: vegem els fragments on apareixen aquests animals: Quan el protagonista es troba a la cambra amb la seva dona: <i><<Un gat començà a miolar a l'escala: els miols creixien de to i de volum, es feien punyents i apressants. Un altre plany féu emmudir el gat. [...] A l'escala el gat recomençà els seus miols plens de desig.>></i> (p.123)

	Mentre l'home baixa les escales: <<<i>Dalt de l'escala esclatà una violenta baralla de gats. Cridaven ferotgement i devien ésser tot ungles i dents i lloms eriçats. De sobte, un dels gats amb l'ull encès, furiós i embogit, li fregà les cames i travessà el carrer. Tingué un esglai. [...] Sortí cautelosament; el gat tornà a passar-li entre les cames ràpid com una maledicció.</i>>> (p.125) Veiem que en aquest relat els gats aporten angoixa i neguit al protagonista i a l'ambient. Aquests animals poden ser símbol de la vida grisa i opressora que té el protagonista, o també símbol del fracàs del seu matrimoni.

Títol del conte	“La brusa vermella”
Argument	Un estudiant s’enamora perdudament d’una noia que veu des de la seva finestra, però ella estima un altre noi, i això el fa sofrir molt. Poc després, la noia serà abandonada i també patirà.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Amor no correspost, patiment, infelicitat, obsessió que condueix gairebé a la folia.
Punt de vista i registre	Punt de vista: narrador en primera persona, que és alhora el protagonista de la història. Registre: poètic
Tècniques narratives	Hi trobem la tècnica del salt enrere (retrospecció): el protagonista ens explica una història de quan era estudiant. Mentre va narrant els fets, ens fa breus aclariments. També hi figura el monòleg interior.
Els personatges	Protagonista: és un estudiant de dinou anys. S’enamora de la seva veïna així que la veu recolzada a l’ampit de la finestra, amb aquella brusa vermella que el fa sospirar tant. La desitja desesperadament, però saber que té parella el fa molt desgraciat. Mai més viurà un amor amb tanta intensitat. Per referir-se a les noies, li agrada utilitzar el mot <i>sirena</i> . Veïna: noia jove i molt bonica que duu una brusa vermella, la qual desperta passions en el protagonista. Quan és abandonada pel seu company, va a casa de l’estudiant, on plora amb un gran dolor.

Sensacions sonores i olfactives → ambient	És primavera quan l'estudiant s'enamora de la seva veïna i la somia amb desig. Aquesta és l'estació de l'any en què esclata la vida i l'amor. L'estiu és una època grisa per al protagonista, ja que es mor el seu pare. Ell l'estimava molt, i ara l'inunda una profunda melancolia. Els vents tardorencs s'emporten la il·lusió de la noia de la brusa vermella, perquè el seu company la substitueix. Sola i desfeta, apareix al pis de l'estudiant, buscant una espatlla on recolzar-se. El protagonista la continua estimant, però ella marxa al matí, sense acomiadar-se'n. Ja no la veurà mai més. El protagonista de la història viu l'amor que sent per la seva veïna amb molta angoixa, i el fet de saber que no és correspost li provoca molt de sofriment. S'obsessiona d'una manera malaltissa, i el seu únic anhel és poder fer-la seva. Veure-la besant-se amb el seu company l'entristeix profundament, però necessita presenciar aquest moment: <i><<Però em mancava llur presència, m'atreia allò que ja tenia per mi morbós, de malsà. La visió d'ells dos abraçats m'obsessionava, i a la nit, amb la cambra a les fosques, evocava la noia, la brusa, els besos, els seus ulls negres i lluent d'una aigua jove, tota aquella tendresa que jo hauria volgut.>> (p.132)</i>
Símbols	El simbolisme del color vermell: aquest color és important en aquest conte (només cal que ens fixem en el títol "La brusa vermella"). No ha agradat mai al protagonista, però a partir del moment que s'enamora de la seva veïna el fa parar boig. El vermell representa la noia i l'amor apassionat que sent el protagonista per ella. Tot seguit, adjuntem alguns dels significats d'aquest color tan viu (extret de:

	http://laveinadelpisdesota.blogspot.com.es/2007/11/el-significat-del-colors.html): <i>El vermell és el més excitant. s'associa al perill, la guerra, l'energia, la fortalesa, la determinació, així com a la passió, al desig i a l'amor. És un color molt intens a nivell emocional. Millora el metabolisme humà, augmenta el ritme respiratori i eleva la pressió sanguínia.</i> També cal afegir que la germana del protagonista (l'estudiant), el dia del seu aniversari, li envia mitja dotzena de gladiols vermells. Ell col·loca expressament les flors damunt de la taula, perquè la noia els vegi. Els gladiols atrauen la veïna, que se'ls mira des de la finestra estant. Així doncs, aquests gladiols representen la noia i la passió de l'estudiant, que els descriu com <<mitja dotzena d'espases de foc>>. (p.132)

Títol del conte	“Mort de Lisa Sperling”
Argument	Lisa Sperling, una dona madura i marcada profundament per un conflicte bèl·lic, viu l'exili allunyada del seu fill. Immersa en una solitud malaltissa, decideix que no vol lluitar més. Dilueix una alta concentració de veronal en un got, se'l pren sense vacil·lar i anhela caure en els braços de Morfeu per sempre més.
Classificació	Exili
Tema	Suïcidi, fracàs matrimonial, exili, desencís davant la vida
Punt de vista i registre	Punt de vista: en tercera persona i omniscient. Registre: poètic
Tècniques narratives	Utilització del monòleg interior i de <i>flashbacks</i> . El narrador ens avisa del destí fatal de Lisa Sperling en dues ocasions: <i><<Tenia els llavis prims, amargs, esblaimats als angles de la boca, lleument malves al centre: les dents grogues molt separades les unes de les altres. "Sembla la boca d'un mort", havia dit una vegada una amiga seva.>> (p.137)</i> <i><<"Lisa... Lisa... Lisa..." , deia el seu nom a poc a poc com si digués el nom d'una morta.>> (p.139)</i>
Els personatges	Lisa Sperling: és la protagonista del conte. És una dona ja gran, que viu sola en un context de postguerra indefinit, que podem arriscar-nos a situar després de la Segona Guerra Mundial, per una raó que esmentarem tot seguit, a l'apartat <i>Sensacions sonores i olfactives → ambient</i> .

	Ella mateixa es veu gran: <<"Sóc vella". <i>Es passà les mans per les galtes: la carn era flàccida, porosa, tenia un color terrós. "Carn que ha viscut."</i>>> (p.138) Lamenta que el seu marit, en un temps passat, besés altres noies. Ara sent que res ja no val la pena: <<"No vull lluitar més">> (p.139). Decidida, opta per manllevar-se la vida amb un somnífer, l'únic que podrà fer-li desaparèixer tot el patiment que té guardat en les profunditats de la seva ànima.
Sensacions sonores i olfactives→ ambient	Comencem parlant del context històric en què es desenvolupa aquest conte. Tal com hem dit en l'apartat anterior, pensem que el conflicte bèl·lic que ha afectat la protagonista de "Mort de Lisa Sperling" és la Segona Guerra Mundial. Recordem que Mercè Rodoreda també pateix les conseqüències d'aquesta guerra, i en una de les cartes que escriu a la seva amiga i confident Anna Murià li explica que ha conegut <<<i>gent molt interessant i l'abric que duc és herència d'una russa jueva que es va suïcidar amb veronal</i>>>. Així doncs, el paral·lelisme entre la vida i l'obra de l'escriptora és evident. Mentre Lisa ordena i classifica les pertinences que vol enviar als seus pocs amics, l'ambient a la cambra és tranquil i un silenci sepulcral inunda l'estança. En un moment donat, l'aire de l'habitació <<<i>se li fa irrespirable</i>>> (p.139) i, sense fer soroll, obre la finestra per escapar d'aquell empresonament angoixant. Tota la cambra s'impregna d'una fortor

	de lilà, colpidora i violenta. Un cop ja s'ha empassat les pastilles de veronal, la tranquil·litat es transforma en horror, mentre una por malaltissa inunda tot el seu ésser, però ja és massa tard: <<Li agafà por, molta por... "Por de què, ara...? Por de què...?">> (p.140)
Símbols	El gat: se sent el miol d'un felí a la cambra del costat, i més tard aquest animal s'adorm sota els fogons. El gat pot ser un símbol de la mort imminent de la protagonista del conte. El riu: quan Lisa obre la finestra, divisa un riu a la llunyania, amb l'aigua fosca i tranquil·la. L'aigua, en aquest conte, és un símbol de mort. Comparem aquesta narració amb <i>Mirall trencat</i>, on el petit Jaume mor ofegat en una bassa, empès pels seus dos cruels germans. L'anell: la protagonista encara porta l'aliança matrimonial, tot i que el seu enllaç no va ser feliç. Lisa ens revela que el seu home li era infidel: <<Si tots els besos que ha fet a les altres me'ls hagués fet a mi...>> (p.138). Aquesta joia simbolitza la submissió completa al marit.

Títol del conte	“El bany”
Argument	Mercè i Felipet, dos infants, companys de jocs, decideixen banyar una nina de la Mercè, obsequi del seu avi. El que semblava un innocent joc de nens acaba amb la nina amarada d’aigua i amb les dues criatures desolades, en adonar-se del que han fet.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Descoberta de la crueltat, infelicitat
Punt de vista i registre	Punt de vista: narrador en tercera persona i omniscient. Registre: poètic
Tècniques narratives	---
Els personatges	Mercè: propietària de la nina. És qui li posa el nom de Ketty. (Recordem que aquesta nena actua en una obra de teatre on representa un personatge amb el nom de Ketty.) És una criatura capritxosa, manaire, egoista i possessiva. Tots aquests trets de personalitat queden evidenciats en la manera com tracta la nina i en Felipet. Felipet: company de jocs de la Mercè. És un nen molt dòcil, que segueix sempre la Mercè i l’obeeix en tot. N’està molt d’ella, i així ens ho demostra quan la tristor s’apodera d’ell en veure que la

	Mercè no hi serà en tota la tarda i que, per tant, no podrà jugar amb ella. Avi: la seva néta és la Mercè. L'estima molt, i avi i néta són inseparables. És una persona bondadosa i amb un gran cor.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	En el bateig de la nina Ketty, hi assisteix tot el veïnat, fet que ens revela la vida del barri de Sant Gervasi, on tothom es coneix. Durant la cerimònia, els pastissos col·locats sobre una taula de color verd impregnen l'atmosfera d'olors diverses (crema, xocolata, vainilla...). El color groc de les fulles del magraner o la catifa daurada cobrint la terra molla per la pluja nocturna ens avisen de la visita de la tardor. Recordem que aquesta estació de l'any simbolitza la melangia i la nostàlgia, amb els seus dies grisos i els seus arbres nus. Ara bé, la tardor també representa la mort, símbol que apareix en aquest conte, amb l'assassinat de la nina Ketty. Aquest ambient tardorenc de decadència també l'experimenten els protagonistes del conte "El bany", en adonar-se del que han fet. Ara ja no són uns nens cànids ni feliços, sinó que el pessimisme d'una realitat evident els ha colpit amargament. En aquest relat també apareix un fenomen meteorològic: la pluja, que, en aquest cas, fa d'element destructor.
Símbols	De primer, aprofito per comentar que aquest conte presenta importants similituds amb la vida personal de Mercè Rodoreda: quan l'autora va parlar d'aquest relat amb Carme Arnau, el va definir com <<un fet totalment autobiogràfic>>.

	Algunes semblances entre “El bany” i la vida de l’autora: Comencem amb la més evident: els noms dels personatges. La Mercè i en Felipet són els noms dels dos protagonistes del conte; l’escriptora, quan era petita, jugava amb un nen, veí seu, de nom Felipet. L’avi de la petita protagonista del conte “El bany” és, a la realitat, Pere Gurguí, avi de Mercè Rodoreda, la persona més estimada per ella. En la ficció, l’avi és descrit d’una manera molt semblant a l’avi de l’escriptora. La casa de la petita Mercè compta amb dos esplendorosos jardins i la torre on vivia l’escriptora quan era petita també en tenia dos. Aquest conte està ambientat al barri de Sant Gervasi, el lloc de naixement de Rodoreda. En “El bany” apareix un colomar, element molt rellevant en una de les futures creacions de l’escriptora: <i>La plaça del Diamant</i>. Per últim, citem una escena del conte, el moment que narra el robatori d’un crisantem comès per la petita Mercè: <i><<Un dia robà un crisantem del jardí de la senyora Borràs: era d’un groc de rovell d’ou, gros i escabellat com una peça complicada d’orfebreria. Passà un matí sencer passejant-se davant la mata: se’l mirava de reüll. Al migdia l’arrencà, se’l posà al pit sota el davantal i arribà a casa blanca com la cera i panteixant amb la flor rebregada, lletja i sense esclat.>> (p.144)</i>

	Ara reproduïm un fragment d'<i>Autoretrat</i> en què Rodoreda narra una anècdota viscuda per ella mateixa: <<[...]. <i>I un dia vaig anar a casa de la senyora Borràs. Tenien un jardí immens ple de violetes, al temps de les violetes, i vaig quedar astoradíssima perquè no havia vist mai a casa seva cap crisantem entre les flors. Era un crisantem groc, arrissat, una meravella, i així que el vaig veure vaig pensar que me l'emportaria, que robaria el crisantem. [...] el vaig tallar i me'l vaig amagar dins del davantal.</i> >> (p.141) Pel que fa als símbols d'aquest conte, cal comentar el paper rellevant que hi juga el món floral, element que es relaciona amb la infantesa de l'escriptora.

Títol del conte	“En el tren”
Argument	Ramona, una dona gran de fer feines, realitza el trajecte de tren fins a casa dels seus senyors. Mentre dura el viatge, estableix una conversa amb un interlocutor mut (escriptura parlada): rememora les misèries i els temps viscuts abans de la guerra civil, conflicte bèl·lic que en aquests moments pateix el país.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	El repàs dels canvis polítics a través de la vida d’una dona, el pas del temps, la misèria de les situacions que viu la protagonista...
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona Registre: col·loquial
Tècniques narratives	Hi figura la tècnica de l’escriptura parlada.
Els personatges	Ramona: és la protagonista i ahora és qui narra la història. És una dona gran de fer feines que treballa per un matrimoni ric de Barcelona. Ha tingut una vida molt difícil: el seu fill mor abans de complir vint anys a causa del pit i, al cap d’un temps, el seu home, també.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	A mesura que la Ramona va explicant la seva vida, es fa un repàs de diverses situacions polítiques a Catalunya. La protagonista parla de l’època d’abans i durant la proclamació de la República i de la guerra civil, període històric que està vivint actualment.

Símbols	---

Títol del conte	“Abans de morir”
Argument	Marta, una noia jove i inexperta en el terreny amorós, coneix en Màrius. Es casen, però, tot i que ella l’estima amb bogeria, ell encara està enamorat de la que fou la seva amant. Per venjar-se’n, la Marta s’acaba suïcidant.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Matrimoni de substitució, infelicitat, suïcidi, triangle amorós
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona. Qui narra la història és alhora la protagonista. Registre: la protagonista explica la història en forma de dietari, que al final adreça a en Roger (personatge descrit més avall). Les descripcions presenten un to poètic, mentre que els diàlegs reproduïxen el llenguatge col·loquial, amb algunes incorreccions. Per exemple, llegim la següent intervenció de la protagonista: <<”<i>He pujat al primer pis per no tenir de molestar-la...</i>”>> (p.163)
Tècniques narratives	Es fa ús de la tècnica del monòleg interior.
Els personatges	Marta Coll: és la protagonista del conte. És un personatge rodó. És una noia de vint anys que no creu en l’amor ni ha estimat mai. Tot canvia quan coneix en Màrius, del qual s’enamora bojament. Quan descobreix que el seu home va tenir una amant, comença a angoixar-se i a sentir-se molt insegura. Per casualitat, troba unes cartes que l’amant va enviar a Màrius. En llegir-les, el seu cor

es trenca en mil bocins. Veu que el seu home encara estima la que fou la seva amant i no pot evitar el desig de conèixer aquella dona. La va a trobar, i la conversa que mantenen la fereix molt endins. Heus aquí un fragment de la trobada entre la Marta i l'amistançada: <<"Si us pregunto una cosa brutalment, em contestareu?..., és a dir, em podreu dir la veritat?" "Quina cosa?" "L'estimeu?" [...] Ha trigat a contestar, la veia com cercava una resposta per a la galeria. "Hi ha coses que no moren." [...] Ella l'ha dita per fer-me mal i ho ha aconseguit. [...] Però he sabut que era la veritat: com si de cop et clavessin a la paret i t'hi deixessin per la vida.>> (p.164-165)

Intenta captar l'atenció del seu marit, però al final fuig sola amb totes les cartes. Va fins a un hotel, el mateix on van estar el seu marit i la seva amant, a la mateixa cambra. Per suïcidar-se, fa servir dos tubs de gardenal. Amb totes les cartes a la falda, està preparada per morir. La seva mort és una venjança adreçada al seu marit, i així ho expressa la mateixa protagonista al final de la narració: <<Roger, quan rebreu aquest manuscrit i el paquet de cartes, jo ja seré morta. Les cartes les tornareu a Màrius: hi són totes. [...] Sé que aquestes cartes li cremaran les mans. És tot el que vull.>> (p.170)

Màrius Roig: és l'home de la Marta Coll. Treballa d'advocat. Quan es coneixen, ja veu en la Marta una futura muller, i així li ho manifesta. Sempre porta amb ell una cartera, on la seva esposa troba el feix de cartes enviades per la seva amant. Quan la Marta li demana que les llenci, ell li diu que no li parli més d'aquest tema i les continua

	conservant. Al final, descobrim que mai ha deixat d'estimar la seva antiga amant. A més, feia pronunciar “<i>Amor meu</i>” a la seva esposa, a les fosques, amb la intenció d'imaginar-se que qui li deia aquestes paraules era la seva amistançada. Roger: és l'únic amic d'en Màrius. Exerceix de metge i és un home alegre i optimista. S'acaba enamorant de la Marta, però l'amor no és correspost, ja que ella només el veu com un bon amic. Elvira: és l'ajudant d'en Màrius. És una dona ja gran que ha treballat amb ell durant molts anys. Al principi, la Marta la veu com una amenaça, però al final hi troba una amiga. Elisa R.: fou l'amant d'en Màrius. Dona de pell molt blanca i fina, amb una veu que fa enamorar. Mostra molta elegància i estil. Segons la portera del seu antic bloc de pisos, és una dona molt estirada i mal educada. Quan tenia el seu home en un sanatori, es veia amb en Màrius. L'Elvira explica a la Marta que, quan anava a casa d'en Màrius, l'Elisa es passejava com si fos la mestressa, amb un aire de superioritat i una arrogància excessives. Eliana Porta: personatge que, tot i que no surt a la història, és molt important pel paper que jugava en l'afer amorós d'en Màrius i de l'Elisa. Les cartes que en Màrius enviava a l'Elisa, les adreçava a l'Eliana, per no aixecar sospites.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	La història comença a l'hivern, poc abans d'entrar a la primavera. En Màrius i la Marta es coneixen

	en un cafè, de nom “Cafè dels Ocells”. La Marta està de mal humor, ja que ha discutit amb el seu professor de pintura. En Màrius, sense conèixer-la de res, s’asseu a la mateixa taula, i la Marta, que no pot reprimir la ira que li provoca la veu d’aquest home desconegut, li aboca el grog (una beguda alcohòlica) a sobre. Les trobades freqüents en el mateix cafè milloren la seva relació, fins que en Màrius presenta la Marta a l’Elvira com a promesa seva. El dia del casament plou. És al final de l’estiu, i uns núvols grisencs cobreixen el cel. Aquesta atmosfera melancòlica ja ens avança que la parella no serà feliç. L’atmosfera es torna tensa quan la Marta descobreix les cartes de l’amant d’en Màrius a la seva cartera. El seu marit la hi pren de les mans amb una brusquedat que desconcerta la Marta. L’ambient es fa hostil en el moment en què la Marta, per agrair el regal que li fa en Màrius el dia del seu aniversari, li xiuxiueja: “<i>Amor meu</i>”. Aquestes paraules semblen molestar el seu marit, i així ho percep la seva dona en el següent fragment: <<<i>Immediatament el vaig sentir hostil. Vaig tenir la sensació que aquells dos mots els devia considerar sagrats, reservats, només, per a les hores fosques de la nit. I em va fer angúnia.</i> >> (p.159). La raó d’aquesta hostilitat ja l’hem esmentada en l’apartat <i>Personatges</i>. A partir del moment que la protagonista del conte descobreix les cartes, comença a obsessionar-se i

	a angoixar-se molt, i això la fa emmalaltir. Fins i tot quan s'adona que el seu marit no ha deixat d'estimar la dona que va ser la seva amant, intenta que s'enamori d'ella, però tot és en va. La tristesa de la Marta s'accentua el dia que parla de les cartes amb el seu home. Quan ella li suplica que les estripi, en Màrius li diu que no li tregui més aquest tema i marxa. Aquí hi trobem un detall molt important: abans de sortir de casa, en Màrius sempre besava el front de la seva dona, però quan li acaba de parlar de les cartes, no li fa cap petó. Heus aquí un altre indicatiu del deteriorament inevitable d'aquest matrimoni. Arriba l'estiu. La Marta i en Màrius el passen al Pyla (França). Segons la Marta, aquests dies són el seu últim esforç per viure. Al setembre, la Marta torna al cafè on va conèixer en Màrius; segons ella: <i><<per acabar d'emmetzinar-me.>> (p.168)</i> També va fins a casa de l'Elisa, per mirar-la des de l'exterior, amb la intenció de patir. El vent tardorenc s'emportarà la vida de la Marta. El lloc que la protagonista ha triat per morir és l'hotel de Llevant, on en Màrius i l'Elisa es van conèixer. És a la cambra n.12, estirada al llit, mentre intenta recordar les veus dels dos amants que es van estimar en aquelles quatre parets. A la falda, hi reposen totes les cartes que es van enviar els dos amants, i la Marta té moltes ganes de riure. Les llegeix i pensa: <i><<Totes ridícules, com l'amor.>> (p.169)</i>

	Citem una confessió que fa la Marta en parlar de l'estiu al Pyla : <<<i>Ja ho sé que sóc inhàbil, que hauria hagut de prendre el que em donaven. No veure més enllà, no endevinar res. Potser la felicitat consisteix en una capacitat de reducció. Però jo vull. Jo hauria volgut que les cartes haguessin deixat d'existir. I ella.</i>>> (p.168)
Símbols	Els ocells: Ja al començament del conte apareix el símbol de l'ocell, concretament al nom del cafè on la protagonista coneix en Màrius: el "Cafè dels Ocells". Els coloms: quan en Màrius pregunta a la Marta si li agraden els coloms, ella li respon que sí, però rostits. L'endemà, un noi porta una gàbia amb dos coloms de color blanc, enviats per en Màrius, a la pensió on s'està la protagonista. El dia següent, ella el convida a sopar. El plat principal de l'àpat són els colomins rostits que li ha portat ell. Malgrat això, la Marta es penedeix del seu crim; i així ens ho manifesta en aquest fragment del conte: <<[...] em vaig penedir del meu crim. Vam sortir a passeig. Pel camí li vaig confessar que havia fet matar els colomins per la cuinera de la pensió: "perquè devíeu pensar que no seria capaç de desfer-me'n.">> (p.154) Més endavant, quan ja estan casats, per l'aniversari de la Marta, en Màrius li regala un colom fet de brillants, i això és el que diu a la seva esposa: <<- Recordo la vehemència amb què en desitjàveu dos: potser l'any que ve tindreu el segon.>> (p.159). Però aquest segon mai va arribar. El colom representa la Marta.

	Els ibis: els trobem a casa de l'Elisa, en un estampat d'un paravent. Són de color rosat i també tenen les ales esteses, com les del colom de brillants que en Màrius regala a la Marta el dia del seu aniversari. Amb aquest paral·lelisme, podem dir que aquests ocells exòtics representen l'amant d'en Màrius. Els colors: en aquest conte són molt importants. El blanc dels coloms ens fa pensar en la puresa de la Marta, que més endavant serà arrabassada, i els coloms, morts. Quan la Marta entra a l'església el dia del seu casament, plou; per això, la cobreixen amb un paraigua negre. Aquest color és un presagi de la mort posterior de la protagonista i també el podem relacionar amb el fracàs matrimonial de la Marta. En entrar a l'hotel, el paraigua és vermell. Imaginem-nos l'impacte visual del roig sobre el blanc del vestit de núvia: la puresa que simbolitza aquest color ja ha quedat tacada. La Marta té un vestit de gasa negra, que és el que porta posat el dia del suïcidi. Una vegada més, la mort és representada per aquest color. El color malva també és important en el conte "Abans de morir". Els sobres de les cartes que l'Elisa envia a en Màrius, que ell conserva a la cartera, són d'aquest color. A més, en el jardí de casa de l'Elisa i en el xalet on viu ella abans de mudar-se hi ha glicines. Aquestes flors, si ho recordem, són d'una tonalitat lila o malva. Així doncs, aquest color és el que representa l'Elisa i,

	en definitiva, la història d'amor entre ella i en Màrius. La Marta, quan va al teatre amb en Roger i amb Màrius, es posa un vestit blau, que causa sensació als homes de la sala i a en Roger, que li diu “<i>Onada</i>.” Les flors: també juguen un paper important en aquest conte. Comencem citant les glicines, ja comentades en l'apartat <i>Els colors</i>. Ara parlem dels lliris. Aquestes flors són presents a la cambra n.12 de l'hotel de Llevant. Tot seguit, reproduïm la descripció que la Marta fa d'aquesta habitació: <<<i>Al capçal del llit hi ha dos lliris que s'entrecreuen. Dos grans lliris. Al cim de l'armari mirall també hi ha lliris i en el respall de les cadires.</i>>> (p.169) Aquestes flors representen l'amor d'en Màrius i de l'Elisa. Acabem aquest apartat amb les roses. Aquestes flors representen la Marta i apareixen dos cops al llarg del conte: Quan la Marta i en Màrius tornen a casa per sopar, després de casar-se; la protagonista veu roses blanques al menjador i roses vermelles a la cambra. Segons ella, fan una fortor de caramel, així que quan en Màrius la deixa sola, les treu a fora. Recordem que quan la Marta va entrar a l'hotel, el seu vestit blanc estava protegit de les gotes de pluja per un paraigua roig. El segon cop que es parla d'aquestes flors és en el moment en què la Marta es troba a l'habitació de l'hotel, ja a punt per morir. Això és el que ens

narra la protagonista quan es mira al mirall de la cambra n.12 de l'hotel de Llevant: <<*M'he alçat i m'he mirat al mirall: l'he omplert de fosca. Lent, molt lent, ha passat el meu vestit de núvia, buit, talment un núvol esllenegat, seguit per un ram de roses gerdes.*>> (p.169). El seu vestit blanc ha passat buit, com ella se sent ara. Les roses són gerdes, fresques com ella era abans de casar-se.

Premonicions: en aquest conte també apareixen indicis que ens avisen del fatal destí de la protagonista. Comencem citant l'escena en la qual la Marta s'emprova el vestit de núvia: <<*Estava molt pàl·lida i encara em semblava que la modista anava clavant agulles, clavant. M'he vist en el mirall voltada de tuls i blondes i he pensat: "Un fantasma blanc em mira."*>> (p.156)

El dia del casament, la Marta pensa el següent mentre porta el vestit de núvia: <<*Em sentia una altra persona dintre d'aquell vestit que no hauria volgut treure'm mai més. Una persona morta, o molt antiga que passegés pel món després de molts anys de no haver-hi estat.*>> (p.157)

La sensació de tenir les mans fredes i d'estar absent és una altra premonició: <<*Quan vaig passar la llinda de la seva entrada, tenia les mans fredes com el dia que vaig llegir les cartes al cafè: una sensació d'absència, de no ser jo qui comandava, qui decidia, sinó algú altre que obeïa ordres donades per mi mateixa. [...] Les mans gelades se m'anaven entresuant.*>> (p.163)

Després de la conversa amb l'Elisa, la mateixa Marta confessa: <<*Em van venir ganes de morir-me. No de matar-me, no. Per matar-se es necessita*

	<i>voluntat, energia: per a morir-se no cal res.>></i> (p.165) Quan la Marta ja és a l'habitació de l'hotel, preparada per morir, es mira al mirall, i això és el que pensa: <i><<Aviat he tornat a quedar jo en el mirall, el veritable fantasma que sóc. El fantasma ha pensat: és una pena que aquesta noia mori.>></i> (p.169) L'aigua: La protagonista parla d'aquest element al final de la narració, mentre evoca les ciutats que va descobrir amb el seu marit en el seu viatge de noces. Hi diu el següent: <i><<Senyors, l'aigua, plena d'història, no és transparent, o no, senyors, és com un òpal i desfigura els rostres que s'hi emmirallen. No faig literatura, senyors, vagin tots a Itàlia: amb l'amiga, amb la muller... per a tots els rostres hi haurà mirall. L'aigua, senyors, passà per a tothom.>></i> (p.170) A les cartes que l'amant envia a en Màrius, hi surten destins italians i, pel que es veu, ell ha estat a Itàlia abans, o això és el que creu la Marta. Per tant, es podrien haver retrobat allà. En el fragment que hem reproduït més amunt, la protagonista ens fa veure les mentides i les cares amagades de les persones, que es confonen enmig d'una màscara perfecta, o gairebé perfecta. També, la presència de l'aigua abans de morir pot tenir relació amb el suïcidi de la protagonista, ja que aquest element, de vegades, presenta aquesta connotació.

1.2. La meva Cristina i altres contes

Títol del conte	“El mar”
Argument	El crepuscle vespertí cau sobre el mar. Dos homes, amb visions diferents del món, passegen a la seva vora i comparteixen reflexions. Es trobaran una dona gran que els explicarà les seves penúries i dos infants que s’han perdut.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Visions, diferents concepcions de la vida, solitud
Punt de vista i registre	Punt de vista: el narrador és en tercera persona (extern) Registre: s’empra un llenguatge planer i hi predominen els diàlegs.
Tècniques narratives	— — —
Els personatges	Home 1: és alt i majestuós. Mentre passeja amb l’altre home, parla d’avions i d’una notícia del diari sobre un submarí. Ja ho diu ell: << <i>El mar, a mi, em deixa fred. Ara, si el mar porta una revolució com la del submarí, ja em té amb tot el foc a la caldera.</i> >> (p.174) Home 2: és esprimatxat i va sense afaitar, com si hagués patit una malaltia. Ell, en oposició al seu company, és una persona sensible i mentre mira el mar, es deixa captivar per la seva bellesa: << <i>M’agrada seure de cara al mar i quedar-me buit. [...] Que no veu que el més gran misteri del món és el mar?</i> >> (p.174) Senyora de la cadenera: sempre s’asseu al mateix

	banc, davant el mar. Porta l'au dins d'una gàbia i li dóna escarola. Ven paperetes per a una rifa, adreçada a les noies i a les seves il·lusions. És infeliç: <<<i>Si tinguessin les meves penes...</i>>> (p.178) Cada tarda, en aquell banc, espera que el seu fillol la vingui a recollir per anar a dormir a casa d'ell. Nen i nena: deuen tenir uns set i uns tres anys, respectivament. Són germans, i s'han perdut. Expliquen als tres adults que la seva mare sempre volia treure's la vida, fessin el que fessin. El nen explica que ell no té pare, però que la seva germana en té dos. La seva mare és <<<i>Una noia que ensenya les cames [...]</i>>> (p.182)
Sensacions sonores i olfactives → ambient	L'horabaixa ens regala una posta de sol que fa allargar les ombres. La senyora de la cadenera explica als dos homes la visió que presencia una nit. Cada vespre, la dona mira la prunera del jardí d'una casa deshabitada i la fa patir molt, ja que ningú se'n cuida. Una nit, però, queda encegada, i només veu negre. De sobte, se li apareix una silueta fantasmagòrica, que va vestida amb un llençol. La figura es dissol, i la senyora sap que ha estat un avís: el seu home s'apropa. El marit de la senyora de la cadenera havia anat a lluitar amb la Divisió Blava a la Segona Guerra Mundial, i tothom el donava per mort. Després de veure aquella figura fantasma, la senyora comença a trobar el seu marit a dins de

	casa i també sent com truca al timbre. Quan els dos homes marxen de la platja, es posa a ploure.
Símbols	La prunera: aquest arbre pot simbolitzar la senyora de la cadenera, que també es troba sola i gairebé desamparada. Només compta amb les atencions que li dedica el seu fillol. La cadenera: en un moment donat del conte, aquest ocell surt de la gàbia, ja que les dues criatures n'han obert la porteta. Al final, però, el fillol de la senyora fa que hi torni a entrar.

Títol del conte	“La mainadera”
Argument	Presenciem una escena entre una mainadera i la criatura que cuida. Mentre elles dues juguen en una cambra, les senyores prenen pastes al saló.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Marginació, classisme, tendresa, innocència
Punt de vista i registre	Punt de vista: en aquest conte no hi és present cap narrador, sinó que se’ns mostra la situació com si algú la veiés des de fora o com si fos una escena d’una pel·lícula. La mainadera parla amb la criatura, en una mena de monòleg, ja que l’infant en cap moment intervé. Entre les frases que diu la cuidadora, s’hi intercala alguna breu puntualització de la mare de la nena, que està xerrant i menjant amb les seves amigues al saló. Registre: col·loquial, amb la utilització de diminutius, frases inacabades..., ja que la mainadera s’adreça a la criatura: <<<i>Obrim el balcó?... Aguanta’t com una senyora, els peuetes al bassalet d’aigua. T’agrada? És fresqueta, ve del cel, la fa caure el senyor de la barba que viu a dalt de tot amb pantalons de núvol i gorra de núvol, i diu amén.</i>>> (p.184)
Tècniques narratives	---

Els personatges	La mainadera: el seu nom és Adelina. Joga amb la nena en una habitació, “aïllades” de les senyores. Ella i la criatura es creen un món a part. Observen els arbres impregnats de gotetes de pluja i la criatura xipolleja en els bassals. L’Adelina parla amb molta tendresa i dolçor a la petita, i podem veure que li té una gran estima: <<Oi que ets la més rebufona i la més petitona de les que han fet fins ara? Oi que sí? Oi que ets meva i ens estimem? Cap al bressolet. T’eixugaré els peuetes amb la tovallola de color de blat de moro... ben sequeta.>> (p.184-185) Les senyores: entre elles hi ha la mare de la nena que cuida la mainadera. Tal com diu l’Adelina, referint-se a elles: <<Seuen al saló i mengen dolços i totes diuen, el meu marit, el meu marit...>> (p.184). Mengen pastissos de nata amb una forquilla d’or, mentre alcen el dit petit.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	Veiem una clara distinció entre la mainadera i les senyores. Des de la cambra estant, l’Adelina i la nena senten la remor de les veus de les senyores. Quan la mainadera i la criatura miren cap al balcó, veuen que està plovent. Aquesta pluja és l’element dominant al conte.
Símbols	---

Títol del conte	“Una carta”
Argument	Una dona escriu una carta al seu metge amb l’esperança que ell la pugui treure de l’estat d’angoixa en el qual es troba atrapada.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Solitud, visions, carència d’estimació
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona. Registre: tot i que la protagonista usa un llenguatge planer, el conte presenta un cert lirisme.
Tècniques narratives	La protagonista explica la història mitjançant una carta, adreçada al seu metge.
Els personatges	Protagonista: és una dona de la qual no sabem l’edat exacta, però la situem cap a la maduresa. Des de fa dos anys, pateix una mena d’angoixa que no la deixa viure tranquil·la i, en conseqüència, li fa vorejar la folia. Tot això va començar quan va morir el seu marit. Pel que fa a la seva personalitat, en destaquem que és una persona molt vergonyosa i la gent l’espanta. La carta que escriu al seu metge la firma amb un nom fals. És una dona de camp, i el seu fill gran li deia que era ella qui portava els pantalons del matrimoni. Segons ella, el seu marit era tou, i cridava quan no tenia raó, o sigui, sempre.

	És mare de tres fills.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	La protagonista d'aquest conte viu immersa en una atmosfera malaltissa i opressora, que no la deixa viure amb tranquil·litat. Després de tot el que ha experimentat (que ho comentarem tot seguit), es pensa que és bruixa. El seu home mor a les acaballes de l'estiu, en una matinada quieta. Vol menjar figues per esmorzar i diu a la seva dona que surt a collir-ne. Una setmana abans, havien discutit per interessos, i la protagonista encara està molesta amb ell. Així que el seu home surt a buscar una escala per enfilarse a la figuera, ella pensa: <<[...] <i>així et rebentessis.</i>>> (p.187). El cel és de color malva, i la protagonista s'esgarrija en sentir un pessigolleig que li recorre tota l'espina. De sobte, una branca s'esqueixa, i el seu marit cau a terra. Quan el van a buscar, ja és mort. Al cap d'un temps, el fill gran de la protagonista, de nom Miquel, li escriu per convidar-la a passar uns dies a casa seva, perquè vol parlar amb ella. La dona, com que no té ganes d'anar-hi, contesta que està constipada, però no és veritat. En tornar de tirar la carta, la dona es comença a trobar malament, i l'endemà no es pot aixecar del llit, ja que ha agafat un refredat molt fort. Un dia, quan torna sola del mercat dalt d'un carro, l'ambient és tènue i somort. Uns núvols baixos i densos, gairebé negres a l'oest, cobreixen el cel. El cavall que arrossega el carro és vell, i la protagonista no cal que el guiï; se sap el camí de memòria. A la llunyania, s'hi albira un arbre vell i

despullat, amb les branques plenes de corbs. En veure aquest paisatge, la dona pensa que si els ocells no s'estiguessin movent, <<[...] *tot semblaria mort*>> (p.188). Dit això, el cavall s'atura, i els corbs paren de volar. Comença a tenir molta por, i la veu se li ofega. Al cap d'un temps indefinit, pensa <<[...] *que volin!*>> (p.188). Els ocells emprenen el vol, i el cavall continua el seu camí.

Quan ja ha passat un mes de l'experiència dels corbs, la protagonista es desperta amb ganes de menjar una torrada. A fora encara és ben fosc, i la casa està solitària, ja que els mossos i les noies són fora.

El foc crepita, i les flames dansen barrejant el color blau amb el vermell. Asseguda vora el foc, pensa que la llesca li ha quedat poc torrada. Tot just després d'haver fer aquesta observació, la flama més llarga i més roja de totes se separa de les altres. S'acosta a la torrada i l'acaba de daurar.

Una nit, mentre està estirada al llit, la protagonista es va passant la mà pel ventre. Està bastant apagada, i pensa que les disputes amb el seu marit no eren gaire rellevants, ja que tot se solucionava al llit. De reüll, pot veure com el llençol es va inflant, com si una persona s'hi amagués a sota. Sent com una mà, que no és la seva, li acaricia el ventre. Al matí, la troben sense coneixement a terra.

La petita néta de la protagonista dorm a l'habitació on la dona fa la migdiada. Un dia de tempesta, la nena descansa angoixada. Plou molt intensament, amb uns trons <<[...] *d'aquells que semblen la fi*

	<i>del món.>> (p.190).</i> La protagonista està asseguda en una butaca, a la mateixa estança on és la criatura. La dona recorda retalls de la seva vida i de la dels seus fills, entre altres coses. Enmig de la claror esmorteïda, li sembla veure que en un retrat del seu fill aquest aixeca el braç; però els gemecs de l'infant la distreuen. Recorda que el seu fill, quan era petit, en sentir un tro s'abraçava a les seves faldilles. Tot seguit, reproduïm el que passa després d'haver pensat això: <i><<I tot d'una el tro va esclatar, un tro d'aquells que triguen a seguir el llampec però que s'arrosseguen pel cel com si fossin una bestiassa ferida, i aleshores de l'ombra més fosca va sortir una criatureta i en el moment que se m'agafava a les faldilles va entrar la meva jove tota esverada.>> (p.190).</i> Podem notar-hi una atmosfera inquietant i fantàstica. En aquest cas, però, la seva nora també veu el nen. La protagonista li diu que veu visions, i ella s'ho creu. L'última vivència que explica al metge té per escenari el mar. La nit és tèbia, i la protagonista s'adorm estirada a la sorra, sota un cel negre. En despertar-se, una lluna brillant regna el mar i la nit. La dona pensa que veure una pomera dins del mar seria molt bonic. L'aigua comença a fer bombolles, i van sortint flors del mar, que es van agrupant, fins a formar una pomera, al bell mig de la immensitat blava. <i><<L'aigua era de seda.>> (p.191).</i> La dona, captivada per aquest espectacle, va avançant cap a l'arbre. De sobte, tot es submergeix, inclosa ella. Si no hagués estat pel seu fill que l'estava buscant, s'hauria ofegat.

	Després de tot això, la dona viu neguitosa, amb por de pensar. Voldria topar amb una persona que la pogués curar o, sinó, tibar el pensament amb una corda, fins a estrangular-lo.
Símbols	— — —

Títol del conte	“Aquella paret, aquella mimosa”
Argument	Crisantema, una noia jove que treballa de serventa, està promesa amb un noi de nom Miquel. Tot i això, continua pensant en l'Àngel, el soldat que la va deixar.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Nostàlgia, desig d'estimar, solitud
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona, i la narradora de la història és alhora la protagonista. Registre: el llenguatge és planer, però en certs moments del conte la narració es fa més poètica.
Tècniques narratives	---
Els personatges	Crisantema: és la protagonista de la història. És una noia jove que treballa de serventa. Té una predilecció pels soldats i sempre que en veu algun, les cames li fan figa. Fixem-nos en allò que diu d'ells: <<<i>Quan els veig amb aquelles sabatasses i aquella jaqueta em ve com una pena... [...] Quan van de tres en tres i es passegen i diuen coses a les noies, perquè ells s'enyoren, són com plantes sense terra.</i>>> (p.192) Està promesa amb un noi que es diu Miquel, però l'ha deixada per anar a veure món. Es va prometre amb ell perquè <<<i>[...] una noia bé s'ha de casar.</i>>> (p.195)

	Ella, però, continua pensant en l'Àngel, aquell soldat de les pigues fosques: <<[...] <i>mentre estava amb en Miquel, tancava la mà, perquè em semblava que a dintre hi tenia la mà de l'Àngel, i de vegades l'obria perquè si ell volia treure la seva, ho fes... per no obligar-lo.</i>>> (p.195). Fixem-nos en la tendresa amb què la noia ens ho explica. La protagonista, quan arreplega un refredat, està contenta. Aquesta alegria té el seu origen en la mimosa on es trobava amb el soldat, ja que aquesta planta li produïa al·lèrgia. Ara, quan es constipa, rememora aquells dies agredolços: <<<i>I ara, quan estic refredada és com si acabés d'arreplegar-lo a la paret, com si encara hi fos...</i>>> (p.195) Els tres soldats: la Crisantema se'ls troba pel carrer el dia que porta el vestit de color de rosa. Un d'ells és l'Àngel. Els companys de l'Àngel barren el pas a la noia i li demanen un bitllet vell de tramvia, per fer-li una broma. Ella es queda una mica cohibida, però al final s'anima i comença a parlar amb ells. Llavors, l'Àngel, que no havia dit res en tota l'estona, fa saber a la protagonista que li agradaria molt tornar-la a veure, ja que s'assembla a una noia del seu poble, la Jacinta.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	L'atmosfera del conte es caracteritza per desprendre una mena de nostàlgia malaltissa. En l'escenari de les cites de la Crisantema i el soldat, hi predomina un element floral: una mimosa <<[...] <i>de les de poca fulla de color cendra i molta boleta petita, i cada branca semblava un núvol groc.</i>>> (p.194)

	En una de les trobades de la Crisantema i del soldat, ella creu veure <<un cap de jove, [...] i gairebé hauria pogut jurar que era el cap d'un d'aquells soldats que anaven amb l'Àngel [...]>> (p.194). Però quan explica a l'Àngel el que ha vist, ell li respon que és impossible, ja que els seus companys ja han tornat al poble. Parem esment en el següent fragment del conte, on la protagonista ens explica què li passa cada cop que torna a la farmàcia, ara que han canviat de dependent: <<I, si demano un sobre d'aspirina, el dependent nou, que no em coneix, diu: tingui, dues pessetes i mitja. I crec-crec, la caixa. [...] Aleshores surto mig d'esma i abans d'obrir la porta m'estic una estona quieta, no sé ben bé per què. Com si em faltés alguna cosa.>> (p.195). Puntualitzem que el farmacèutic que hi havia abans tenia un tracte molt més personal amb la Crisantema i li aconsellava que anés amb compte amb la mimosa.
Símbols	El món floral: El nom de la protagonista: la noia, com ja hem dit més amunt, es diu Crisantema. Tot seguit, reproduïm l'escena en què els dos soldats que li demanen un bitllet de tramvia li pregunten com es diu: <<[...] i jo els vaig dir el meu nom de seguida, no me n'havia pas d'amagar.... Els vaig dir: Crisantema, i van dir que jo era una flor de tardor i que semblava mentida que, tan jove, fos una flor de tardor.>> (p.193) La tardor és l'època de l'any que simbolitza la nostàlgia, l'acabament, la melancolia...; a la protagonista l'embolcalla una nostàlgia perpètua i

	ens sembla que està condemnada a errar en la melancolia. La mimosa: totes les cites de la Crisantema i de l'Àngel tenen lloc sota aquesta planta. Així doncs, la fem símbol del seu amor. Els colors: El color rosa: la Crisantema porta un vestit i un mocador d'aquest color el dia que coincideix amb els tres soldats. És una noia dolça i innocent, i aquest color ens fa pensar molt en ella. El color gris: el farmacèutic que atén la jove protagonista quan aquesta va a comprar remeis per a l'al·lèrgia, té els ulls grisosos; <<[...] <i>com els de les serps.</i>>> (p.194). Aquest color, el podem relacionar amb l'atmosfera boirosa i trista que predomina a la història.

Títol del conte	“Record de Caux”
Argument	Un home d’uns seixanta anys parla d’un amor que va tenir en la seva joventut, però, a causa de les seves inseguretats, no va gosar declarar-se-li mai.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Inseguretat, amor de joventut
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona. Registre: com que el narrador explica la història a una altra persona, en el seu discurs predomina l’espontaneïtat de la llengua oral. El llenguatge no és gaire elaborat, però sí que té un rerefons líric.
Tècniques narratives	Rodoreda empra la tècnica de l’escriptura parlada.
Els personatges	Protagonista: no en sabem el nom. Ronda els seixanta anys. Té molta confiança a la persona a qui explica la història. Quan tenia uns vint anys, estava immers en una depressió que li oprimia el pit. El seu metge li va recomanar la cacera com a distracció. Mai va aconseguir matar res, però aquesta activitat el va ajudar a desconnectar molt. La seva mare mor quan ell neix. El protagonista viu amb el seu pare, que l’humilia cada vegada que tenen visites: li fa llegir una declaració d’amor que havia escrit quan tenia dotze anys, adreçada a una

	noia que en tenia quinze. El noi la va haver de recitar durant un any. Tot i així, el protagonista confessa que estima el seu pare, encara que no pugui assegurar que el sentiment sigui recíproc. Heus aquí el començament de l'escrit amorós: <<”<i>Inolvidable Juanita: desde que te vi, mis ojos se fijaron en ti.</i>”>> (p.196) Al final, però, el metge diu al pare del protagonista que el seu fill pot necessitar passar un temps fora; el progenitor l'envia a Caux, Montreux. Aquí s'enamora d'una noia que veu per casualitat en un concert. Segons ell, a aquesta noia <<”<i>Només li faltaven les flors a la mà.</i>”>> (p.198). El protagonista creu que ja no la veurà més, però resulta que s'està al mateix hotel que ell. Passen junts dos mesos que <<”[...] <i>no es poden explicar.</i>”>> (p.198) Tot i això, un dels trets dominants del caràcter del nostre protagonista és la inseguretat: tot i que estima la noia, no s'atreveix a confessar-li els seus sentiments. La jove va a viure a la Suïssa alemanya. El noi, en un impuls sobtat, decideix anar a veure-la i agafa un tren. Tot i així, un cop allà, els dubtes i les cabòries el començaran a assetjar, i no gosa anar a trobar-la; torna a Montreux. Al cap d'uns dotze anys, el protagonista va a fer una estada llarga a París. Fixem-nos en el següent fragment del conte, on el protagonista parla de la ciutat de les llums: <<”<i>A mi sempre m'ha agradat molt caminar, vostè ja ho sap. Conec París de memòria, tots els barris, tots els carrers, tots els</i>

	<i>racons>> (p.199).</i> A Rodoreda, quan vivia a París, també li agradava molt passejar pels carrers de la ciutat i perdre's tot mirant aparadors bonics. Un dia, veu la noia pel carrer, i resulta que viu a París. Tots els records de la seva aventura amb ella esclaten, després d'haver estat closos tant de temps. A més, la noia és soltera. Un bon amic del protagonista li aconsella que s'ha de declarar a la noia, vestit de jaqué i amb un ram de flors. Malauradament, les pors tornen, que impedeixen que confessi el que sent; ni truca al timbre. Per estudis, el protagonista ha d'anar a Viena, on es casa molt precipitadament. Ell pensa que ha tingut molta sort de poder casar-se amb la noia que ara és la seva muller. Al cap de molts anys d'haver vist món, ell i la seva dona s'instal·len a París. Un cop allà, l'home descobreix que el seu amor de joventut viu molt a prop d'ell: <i><<Com dues fulles que el vent ajunta i separa, ajunta i separa...>> (p.200)</i> Però el protagonista confessa al seu amic que ja no sap ni qui és aquella noia, després de tantes llunes; ni tampoc ho vol saber.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	El protagonista sempre anava amb el sarró buit quan tornava de caçar, i els nois del seu poble el seguien fins a casa, mentre es reien d'ell per no haver caçat res. Era tan gran el rebombori que feien aquells nois, que el protagonista a vegades feia més volta, per no trobar-los. Quan anava a caçar, s'amagava darrere un matoll i

	observava com l'ocell es deixava caure tot fent giragonses. Llavors, en el moment més inesperat, l'au s'aturava. El noi s'aguantava la respiració i posicionava l'arma; disparava, i aquest era el tret de sortida de l'ocell, que empenia el vol. Tot seguit, citem la descripció que el protagonista fa de l'hotel on s'està: <<A baix, el Leman, amb la pau de l'aigua i, a l'altra banda del llac, les muntanyes tocant-se, encavallant-se les unes amb les altres...>> (p.197) Podem veure que hi regna un ambient de pau i de tranquil·litat, idoni perquè el protagonista pugui relaxar-se. Tots els matins, surt a passejar a cavall; en tornar, descansa o mira el cel; llegeix poemes assegut en un marge. S'alimenta molt bé. El concert en què assisteix el jove protagonista es fa a la tardor, <<[...] una tardor calenta que ho daurava tot a poc a poc, amb una santa calma [...]>> (p.197), amb les hores color de sang. L'ambient és refinat i elegant, tot ple de gent amb molts diners i grans senyores. En començar el concert, el silenci és sepulcral, i només se sent <<nyigo-nyigo>> (p.197). Aleshores, toquen el quintet de Brahms, i el protagonista clou els ulls, pres per la màgia del moment. Una tímida gota de suor li baixa pel coll, que pertorba aquell encís. Mentre s'eixuga, tomba el cap, i és en aquest moment que veu la noia. Sent com els polsos i els sentits se li acceleren. El clarinet toca, i ell tanca els ulls. El protagonista sempre viatja amb el disc a la

	maleta. Quan el protagonista va a la Suïssa alemanya per visitar la noia, pensa que li hauria d'enviar una carta, perquè no l'ha avisada. Entra en una botigueta per comprar-hi paper i sobres i creu que les paraules no li sortiran de la boca. És allà dret, palplantat. De sobte, però, un desassossec comença a cremar-lo per dintre, i el protagonista pensa que s'està tornant boig. Surt de la botiga i es perd: no pot trobar l'estació. En arribar-hi, pensa que <<era una estació de somni i que m'havia salvat de no sé què.>> (p.198) En tornar a Montreux, fa molta fred, i podem endevinar que ja és hivern. Aquesta estació de l'any es va endur el seu idil·li tardorenc. El protagonista es passa moltes estones llegint versos vora el foc, poemes que semblen que parlin de la mateixa noia de qui s'ha enamorat. A París, mentre el protagonista va caminant fins a casa la noia per declarar-se-li, té la sensació que no havia estat mai abans en aquells carrers, i es perd. Comença a voltar amb les flors a la mà, tot ell <<[...] ple d'aquelles coses que després de tants anys tornaven amb més foc i amb més colors...>> (p.199)
Símbols	---

Títol del conte	“La gallina”
Argument	Un noi jove i solitari ens narra com canvia la vida a casa seva, després de la mort de la seva mare. El pare d’ell, per omplir el buit de la seva muller, farà servir una gallina.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Aïllament, solitud, manca d’estimació, substitució d’una persona estimada, marginació
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona, i el narrador és alhora el protagonista del conte. Registre: com que el narrador és un nen/noi, el registre emprat no és gaire ric en matisos.
Tècniques narratives	---
Els personatges	Protagonista: és un nen d’edat indefinida. Viu amb el seu pare en una barraca i, des de la mort de la seva mare, intenta passar el màxim de temps possible fora de casa. Amant de la solitud, li agrada aïllar-se a la pedrera. Aquest tret del seu caràcter, el podem veure en el següent fragment: <<<i>Només estic bé quan estic sol, assegut aquí dalt, amb les cames penjant enfora, i mirant.</i>>> (p.201) Una de les úniques distraccions d’aquest nen solitari és construir cementiris amb llaunes de sardines i trossets de plats trencats. Sense l’afecte dels seus pares, ha crescut desvalgut i desemparat. Això és el que li deia la seva mare quan s’enfadava: <<[...] no sé per què et vam fer.>> (p.202)

	El protagonista ha hagut de presenciar escenes molt fortes al llarg de la seva vida, com la d'ajudar la mare a matar conills. Mentre la seva progenitora els estabornia i els travessava el coll amb un ganivet, ell havia d'aguantar la tassa on anava a parar la sang que regalimava. Quan la seva mare encara vivia, el seu pare a vegades el feia sortir a fora de la barraca, amb l'excusa que anés a prendre la fresca i li tancava la porta. Llavors, el protagonista havia d'acabar dormint al ras. En morir la seva mare, ha d'assumir totes les tasques domèstiques. El seu pare es passa les hores amb la mirada perduda, sense dir res. Quan el seu pare comença a anar amb la gallina a tot arreu, el protagonista intenta foragitar l'animal de casa, però tot és en va. El dia que descobreix que el seu pare s'adreça a la gallina amb el nom de <i>Matilde</i> (la seva mare es deia així) no vol tornar a casa; i només té ganes <<<i>d'estar sol, de no pensar, i d'escopir.</i>>> (p.204) Pare del protagonista: és un home d'edat desconeguda. Moltes vegades obliga el seu fill a dormir a fora, fins i tot en ple hivern. El maltracta psicològicament. Des de la mort de la seva muller, ordena al seu fill que li prepari els àpats. A més, el té esclavitzat (el seu fill frega, renta, escombra...). En morir la seva dona, es passa les hores en silenci, immers en els seus pensaments. Tot canvia, però, amb l'arribada de la gallina. Troba el consol en aquest animal i el comença a tractar com si fos una persona.

	Dorm amb la gallina, la fa menjar al seu costat i se la posa a la falda. Al final del conte, el seu fill veu com el seu pare crida l'animal amb el nom de la seva mare, Matilde. Matilde: era la mare del protagonista. Va morir a causa d'una malaltia. Mai mostrà cap mena d'estimació cap al seu fill.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	El noi, protagonista d'aquest conte, està envoltat per una atmosfera de solitud i de desamparança, que podem veure reflectida en el següent fragment de "La gallina" (el protagonista es refereix a la pedrera): <i><<Em quedaré a viure aquí fins que el vent m'assequi. Hi ha herbes que viuen aquí dalt fins que el vent les asseca. N'hi ha algunes que el vent desarrela i s'enduu.>> (p.201)</i> A més, els llocs que sol freqüentar el noi són paratges desèrtics. Una de les activitats que fa el protagonista i que ja hem esmentat anteriorment és la de construir cementiris. Les caixes dels difunts són llaunes de sardines i els morts, formigues negades d'aigua. Per tant, podem veure que aquest noi té una manera particular i inquietant de distreure's. Una altra cosa que li agrada fer és passejar-se per les barraques i sentir la remor de les converses de la gent, acompanyada per la tènue claror dels llums dels finestrals. Tots els que habiten en aquestes barraques porten una vida molt modesta i humil. El noi, tal com hem dit més amunt, resideix en una barraca, que el seu pare anomena <i>lloca</i>. Això ho explica el protagonista al principi de "La gallina". Fixem-nos que, al començament del conte, ja hi

	apareix el simbolisme d'aquest animal. Casa seva i les barraques del seu voltant podrien estar perfectament ubicades a la zona perifèrica d'una gran ciutat, però no comptem amb suficients detalls com per afirmar-ho. Els pares del protagonista mai han mostrat cap mena d'estimació cap al seu fill, fet que ha accentuat la soledat del noi. Tampoc s'han preocupat mai per ell. Ja hem dit abans que el protagonista havia d'ajudar la seva mare a matar els conills. L'atmosfera en aquest moment del conte, quan el noi narra aquest fet, es torna macabre i cruel: <i><<Els conills que ens menjàvem els matava la mare i jo l'havia d'ajudar. Els clavava un cop de mà de morter al clatell [...] i els travessava el coll amb un ganivet. [...] Si quan arribava a les orelles la pell no volia seguir, tallava les orelles ran del cap i amb una bona estirada la feia baixar fins a les dents. [...] Les mosques feien uns raïms negres damunt d'aquell blanc ratllat de venes vermelles quan la pell era tendra.>> (p.202)</i> A l'estiu, la fortor dels conills penetrava fins a l'interior de la barraca (les gàbies estaven situades al costat de la cabana). Quan la mare del noi va emmalaltir, ell sentia els seus respirs des del seu racó, com si els tingués a cau d'orella. En morir la seva mare, el seu pare fa dormir el protagonista a la banda del matalàs on havia descansat la Matilde. A causa del pes de la dona, s'hi havia anat formant un sot. El noi ha de fer veritables esforços per poder agafar el son, ja que no està acostumat a dormir al matalàs i té por del forat. Una

	nit, el protagonista del conte esclata a plorar, ja que el sot crema i sembla que descansi a sobre de la seva difunta progenitora, <<[...] <i>acabant-la de matar</i> [...]>>. (p.203) El seu pare, en veure que el seu fill plora, l'amenaça dient-li que si no cessen les llàgrimes, anirà a dormir al ras; el seu fill acaba sortint a fora. Aquest és un altre exemple de la indiferència que mostra l'home cap al seu fill. Després d'això, el progenitor destrossa la gàbia de la gallina amb una destrat i n'allibera l'animal. A partir d'aquest moment, la gallina serà un membre més de la família. Al protagonista se li acudeix tancar el gat amb la gallina a la barraca, i això provoca un aldarull presidit pels miols del felí i els avalots de l'au. Quan el progenitor torna de treballar, sempre crida l'animal amb el nom "<i>petita</i>". En canvi, no diu res al seu fill. Un dia, el pare demana al seu fill que li prepari una amanida i li remarca que hi posi una ceba. Com que no en té cap, el protagonista va a demanar-ne una a una veïna. Fixem-nos en el següent fragment, on el protagonista ens narra la seva tornada a casa, després de manllevar una ceba a la veïna: <<<i>Era molt fosc i no es podia respirar de tanta calor. Vaig tornar arrossegant els peus per fer carreteres a la pols i de tant en tant m'aturava a mirar el cel perquè ja estava tip de tot plegat. El cel era diferent d'altres vegades, espès i baix, amb una mena d'estrelles que brillaven poc.</i>>> (p.204). Podem percebre el desencís del

	protagonista, acompanyat per una atmosfera tènue i grisa, que l'accentua.
Símbols	El gat: per la zona de les barraques, hi ronda un gat mig salvatge. Podríem relacionar aquest fèlid amb el mateix protagonista; tots dos són solitaris i estan deseparats. Ningú alimenta el gat, perquè així caca rates. Centrem-nos en el següent passatge del conte: <<Un dia el vaig poder agafar i el vaig tancar a la barraca amb la gallina. Els marramaus del gat i l'avalot de la gallina feien escruixir. Quan van callar, vaig obrir la porta; el gat va sortir corrents i la gallina se'm va tirar a sobre i em va tacar amb la sang que li rajava de la cresta.>> (p.204) Aquesta escena, la podem relacionar amb el protagonista, ja que ell vol treure la gallina de casa. El gat acaba sortint de la barraca, o més ben dit, fugint. Així doncs, veiem com la gallina s'imposa davant del protagonista, àlies el gat. Els conills: aquests animals poden simbolitzar la mare del protagonista de "La gallina". Recordem que ella i el seu fill mataven conills per consum propi. A més, la família tenia una gàbia amb una parella de conills. Un dia, però, un d'aquests conills es va escapar; el noi el va trobar cap al vespre, mort. L'havia matat el gat, i només en quedava mig. Aquest conill en concret pot representar la mare del protagonista. Afegim que després de la mort d'aquest animal, la Matilde el va substituir per la gallina. Aquest gest podria simbolitzar la futura victòria de la gallina sobre el record boirós de la Matilde, que serà reemplaçada. La gallina: substitueix el buit de la mare del

	protagonista, almenys pel pare. El progenitor del noi, de mica en mica, va suplir la identitat de la seva difunta muller amb la de l'au.

Títol del conte	“La sala de les nines”
Argument	El jove Bearn viu obsessionat per les nines, i en té una sala plena. Juga amb elles i els fa vestits. Una nit, un home d’identitat desconeguda, l’acompanyarà a veure la sala de les nines. Allà, serà testimoni de la folia del propietari de les joguines.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Folia, soledat, obsessió
Punt de vista i registre	Punt de vista: hi ha dos narradors diferents, i ambdós són en primera persona. Registre: és poètic.
Tècniques narratives	La història s’explica a través de dues cartes.
Els personatges	El jove Bearn: és el protagonista del conte. La seva mare el tracta sempre com si fos una nena, ja que ella hauria volgut tenir una filla. El primer regal de l’infant és una nina, alta com ell. Sopa i dina amb la joguina, i la mare diu al seu fill que parli amb ella, que la nina l’escolta. El protagonista és molt bell, i té molt talent. Tot i això, acaba <<<i>Gastat, cremat</i> [...]>> (p.206) Fixem-nos en el següent fragment del conte, on queda palesa la passió del protagonista per viure: <<<i>Ple de vida, assedegat de vida, es va llençar al món i el món no vol excessos.</i>>> (p.206). En aquest

	passatge ja se'ns avisa del destí fatal del protagonista. El noi comença a fer breus viatges, amb l'objectiu d'adquirir altres nines i <<<i>Quan en va tenir a la ratlla de cent, [...] ja va estar perdut. Va fer pujar llits i bressols a la sala.</i>>> (p.207). La seva mare tanca la porta de l'habitació de les nines, per evitar una follia que ja és inevitable. A partir d'aquest moment, el jove Bearn hi entra per la finestra, amb una escala. Fa vestits a les nines i parla amb elles. Vegem el que en diu: <<<i>Amb una veu que no semblava de persona va dir que les nines no eren dolentes, que potser sí que n'hi havia unes quantes que s'arboraven de seguida, però els durava poc.</i>>> (p.212) En un moment de la nit, l'home li suggereix una brodadora perquè l'ajudi a confeccionar els vestits de les nines. En sentir-ho, el protagonista li tapa la boca amb violència, al·legant que no vol tenir cap mena de tracte amb el gènere femení. Home: ningú ha sabut mai qui era. Ell és qui passa la nit a la sala de les nines amb el jove Bearn i que, posteriorment, deixa constància d'aquesta aventura en un escrit. Viu a prop del protagonista i, com que el jove Bearn el considera una bona persona i amb la virtut de la paciència, el va a buscar per mostrar-li la col·lecció de nines. A poc a poc, l'home s'anirà endinsant dins de l'inquietant món del jove Bearn.

Sensacions sonores i olfactives → ambient	Parem atenció a l'actual estat del jardí dels Bearn: <i><<amb les dàlies i els balandres, els rosers de tres florides l'any, la darrera molt trista, els xiprers cansats d'estirar-se i estirar-se, els verds massa verds i aquell sol massa sol i el ròssec de tantes llunes passejat d'una banda a l'altra de l'illa [...]>> (p.205-206)</i>. Enmig de la vegetació, podem palpar una atmosfera tènue i nostàlgica. Abans d'embogir, el jove Bearn es passava hores observant la primera nina que va tenir de petit, ara col·locada dins d'una vitrina, a la sala encortinada. La gent del poble fa córrer que el noi viu tancat en aquella sala i que alguna vegada, a la finestra, s'hi pot divisar la seva silueta agafant la nina a coll, com si fos un infant. La nit que el jove Bearn va a buscar l'home per ensenyar-li la sala de les nines, la foscor és blava, i l'home comença a <i><<[...] sentir una angúnia que res no semblava justificar.>> (p.208)</i> Vegem què en diu l'home, de la nit que passa a la sala: <i><<M'agradaria poder explicar les coses que vaig veure aquella nit—i, més que les coses, la mena de presència que hi havia darrere de les coses: llüissors que s'apagaven de seguida que hi girava els ulls, començaments de xiuxiueig que es fonien tot d'una quan hi anava a parar l'orella. Però em tem que no ho sabré fer.>> (p.208)</i> Un cop dins, l'home queda sobtat per la quantitat ingent de nines que hi guarda el jove Bearn. Encenen unes quantes espelmes, i la brisa s'encarrega de fer jugar les ombres dels dos homes i les de les nines.

	L'atmosfera en aquesta cambra es va tornant cada vegada més angoixant, i així ho veiem en el següent fragment: <<[...] sigui perquè ja em començava a encomanar la bogeria o sigui perquè les flametes de les candeles es movien molt per culpa del vent que havíem fet remenant papers, el cas és que em va semblar que les tres nines se'l miraven i que la del mig, la que en el dibuix duia els braçalets de vellut, reia una mica.>> (p.209) En obrir un armari d'un racó de l'habitació, l'home veu que el jove Bearn hi guarda caps de nina sense cabells. L'home ja té ganes de marxar, però no sap com fer-ho. A més, el jove Bearn ha col·locat un tauló a la porta, per assegurar que ningú de fora pugui esbotzar-la. Tot és fosc, perquè la lluna s'ha amagat. S'apaguen dues candeles, i el protagonista ordena a l'home que les vagi a encendre, però amb molt de compte, per no despertar la nina de la vitrina. En aquest moment, ens adonem que l'home comença a caure en el joc perillós del jove Bearn, embolcallat de porcellana i d'esguards penetrants: <<[...] tot i que a penes se'm sentia, la nina de quan era petit es va despertar [...]>> (p.210) <<[...] per la finestra va entrar la claror de la lluna com si vinguéss d'un altre món i els vestits de les nines es van anar encenent.>> (p.212) Quan l'home ja ha convençut el jove Bearn de marxar, veuen que algú ha retirat l'escala, i han de quedar-s'hi a dormir. L'home descriu aquesta nit

	com eterna, i la passa amb un desassossec creixent. Sent remors i crits ofegats i li sembla que unes ombres dansen en la penombra de l'estança. Al crepuscle matutí, l'escala torna a reposar a l'ampit de la finestra. Baixen. Ha plogut; unes gotes brutes descansen sobre les roses del jardí. L'home té una sensació de buidor clavada molt endins. Al cap d'una setmana, un servent de la família del jove Bearn, va a cercar l'home; han trobat el propietari de les nines estirat al peu de la finestra, amb l'escala a sobre. És mort. L'home i els criats del difunt irrompen a la sala de les nines, on en troben moltes tacades de sang. La de la vitrina és a terra, sense cames. Una que abans tenia dos claus als peus, ara se li veuen els forats rodons que se li feren en clavar-los. Amb una ventada, cau a terra, estirada de cara al sostre.
Símbols	Fem un incís per esmentar que Rodoreda, amb aquest conte, ret homenatge a Llorenç Villalonga per l'obra <i>Bearn o la sala de les nines</i>. Quan la va llegir, li despertà interès. Les nines: ja hem dit que el jove Bearn s'adreça a elles com si fossin criatures. Poden simbolitzar la infantesa del protagonista. Quan el protagonista mor, l'home es fixa que <<Tenia els ulls oberts de vidre de nina.>> (p.213) L'home, en pujar a la sala de les nines, es fixa en la nina que té els claus clavats als peus: <<i el vidre

	<i>dels ulls era igual que el dels ulls del jove senyor Bearn.>> (p.213)</i> Així doncs, el jove Bearn adopta una característica de les nines que tan fervorosament estima. Les flames: tot seguit, reproduïm alguns fragments del conte on se'n parla: <i><<[...] la primera cosa que va fer va ésser encendre unes quantes candeles [...]>> (p.208)</i> <i><<[...] les flametes de les candeles es movien molt per culpa del vent que haviem fet remenant papers [...]>> (p.209)</i> <i><<Miràvem el foc seient en uns tamborets [...] vèiem aquella bogeria de llengües vermelles que s'enfilaven xiulant cap a la xemeneia.>> (p.209)</i> Poden fer referència a la mort. També veiem com aporten una atmosfera llòbrega i tèntrica al conte. Els colors: El color blau: ja hem comentat anteriorment que mentre l'home i el jove Bearn caminen cap a la sala de les nines, a fora, la lluna i les ombres tenen tonalitats blavoses. Aquesta atmosfera provoca un cert neguit a l'home. El blau és el color dels somnis, i tot el conte té un rerefons oníric, fantàstic. El color negre: una de les nines de la sala, <i><<[...] per braçalet, tenia a cada puny una cinta negra fent llaç.>> (p.209)</i> Aquest color pot simbolitzar la mort imminent del jove Bearn.

Títol del conte	“Zerafina”
Argument	La Serafina, una minyona jove, explica fragments de la seva vida a una senyora a qui agradaria servir.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Marginació, classisme, maltractament
Punt de vista i registre	Punt de vista: en primera persona. Registre: el llenguatge és planer i col·loquial, ja que la veu del conte és la d’una minyona humil.
Tècniques narratives	S'utilitza la tècnica de l'escriptura parlada.
Els personatges	Serafina: és la protagonista del conte. Treballa de minyona. Per com s'expressa i pels retalls de la seva vida que explica a la senyora a qui vol convèncer perquè se la quedi, sembla una noia jove i innocent. És una noia molt neta i poc menjadora. La Serafina és un xic papissota, i Rodoreda reflecteix aquest tret del personatge escrivint “z” en lloc de “s” quan parla . Vegem-ho en un fragment del conte: <<Zi ze'm queda, a l'eztiu li pozaré bé el jardí, i a la paret de l'acabament, perquè no ez vegi tan pelada, hi plantaré campanetoz i una carbazzera. Li agrada a voztè, menjar una bona zopa de carbazza?>> (p.214) A la Serafina no li agrada que la toquin, i quan està

	nerviosa, tot el que palpa li produeix picor, com si experimentés una descàrrega elèctrica. Un altre dels seus trets característics és que, tot i haver patit una vida dura, no es queixa mai. El seu idiolecte ens revela el seu origen humil i modest. Vivia amb la seva mare i els seus set germans en un poblet, i ella s'encarregava de la casa i de les gallines. També ajudava la seva mare a cuidar els altres fills. Quan ja van ser grans, la progenitora digué a la seva filla que es posés a treballar de minyona, que això l'espavilaria. A més, servint a cases, la seva filla li podrà enviar diners. Per les intervencions que fa mentre parla amb la senyora, podem deduir que és una noia espontània; també una mica ingènua, ja que es para a xerrar amb desconeguts. Abans d'intentar aconseguir el lloc de treball a casa de la senyora amb qui està parlant, ja ha servit en dues altres llars. Malauradament, les experiències en les dues cases anteriors són negatives, una més que l'altra. A la primera casa on serveix tenen un fill de catorze anys que la maltracta. Fa servir les seves natges de porteria; hi dóna cops de peu. Tot i això, Serafina no gosa cridar-li l'atenció, ja que ell és el fill dels amos i ella, una simple minyona. La segona experiència com a noia de servei és més positiva, almenys al principi. Treballa per un matrimoni vell i infeliç. Tots dos ancians acaben engelosits l'un de l'altre. Cadascú crida la Serafina

	quan la seva parella no el pot sentir i li pregunta qui estima més. A més, la Serafina sospita que li posen alguna substància a la llet, ja que no es troba gaire bé. A causa d'això, dorm poc i angoixada. La Serafina ha estat promesa dues vegades, però actualment és soltera. El primer promès es deia Miqueló i era ros com les espigues de blat. Tampoc la tractava correctament, ja que li estirava els pèls de les axil·les fins que la seva promesa plorava de dolor. També tirava la cendra del cigarret al melic de la Serafina. El van enviar a l'Àfrica, on traspassà. En Miqueló la va deixar embarassada. La seva filla, però, va morir en acabar de néixer. El segon promès era el fill del senyor Vidal, el farmacèutic. Quan es feia de nit, saltava la finestra i dormia amb ella. Desgraciadament, es va prometre a Barcelona amb una altra noia. Aquesta és la raó per la qual la protagonista del conte li ha agradat anar a buscar feina a Barcelona, ja que encara té l'esperança de trobar-se'l.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	Les sensacions sonores predominen en aquest conte, ja que la protagonista, com ja hem esmentat anteriorment, és papissota. Rodoreda, en reproduir la parla d'aquest personatge tal com seria a la realitat, aporta una atmosfera més creïble a la narració. A la primera casa on exerceix de minyona, es mostra la clara distinció entre el servei i els amos. A la segona casa on treballa, els amos de la qual són un vell matrimoni que ja no s'estima, l'ambient s'acaba tornant malaltís. Tant l'home com la dona

	estan obsessionats amb la idea que la seva parella li vol mal. A més, la Serafina té la sensació que li posen alguna cosa a la llet, tal com hem comentat a l'apartat <i>Personatges</i>.
Símbols	— — —

Títol del conte	“Un ramat de bens de tots colors”
Argument	Un home madur i solitari anhela poder ser pare de moltes criatures, però és un somni frustrat, ja que té un impediment genètic. Per apaivagar aquesta frustració passa moltes estones en parcs, mentre mira com juguen els infants.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Solitud, infelicitat, desig d’una altra vida, melancolia
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona, i el narrador és alhora el protagonista del conte. Registre: el narrador explica la història d’una manera espontània, i el llenguatge no és excessivament elaborat. Tot i així, el conte té un rerefons líric.
Tècniques narratives	---
Els personatges	Protagonista: és un home del qual no sabem l’edat. Li agraden molt les criatures, i ell ho manifesta així: <<<i>No, no m’agraden: m’hi fonc! Em passo hores i hores pels parcs.</i>>> (p.217) Tot i la seva estimació cap als infants, no ha pogut ser pare a causa d’un problema genètic. Aquest és el seu gran anhel:<<<i>una taulada de nens i nenes. Meus...>> (p.217)</i> Quan passeja pels parcs, sempre porta bales de

	vidre a la butxaca, per regalar-les a les criatures. No obstant això, mai n'ha donat cap; quan es posa la mà a la butxaca, aquesta li tremola, i no s'atreveix. Un metge li diu que té l'ànima ferida i que el culpable de tot és el seu pare. El seu progenitor no el tractava correctament. Fixem-nos en el següent fragment: <<<i>I quan surto d'un parc, sempre en surto amb els ulls humits. No hi puc fer res, és com una malaltia...</i>>> (p.218) El protagonista es casa després d'haver fet oposicions. Està molt enamorat de la seva dona, que segons ell sembla un àngel. Tot i això, la seva muller demana el divorci al cap d'uns anys, perquè "el tenia avorrit". Ell la tracta com si fos una nena, ja que per al protagonista ella és <<[...] <i>la meva dona, i la criatura que no podia tenir [...]</i>>> (p.219). L'home mira aparadors infantils i pensa en totes les joguines que li agradaria comprar a la seva dona. Més endavant, l'home té una amiga, que és cantant. El protagonista, tot i que té molts diners i una salut de ferro, no és feliç. Vegem-ho en els següents passatges del conte: <<<i>De què m'han servit els diners a la vida? Les vegades que m'ho he preguntat!</i>>> (p.217) <<<i>I carregat de diners i de salut. Per dar i per vendre. Jo que hauria volgut no una criatura o dues, sinó una taulada. I sentir els crits i les rialles.</i>>> (p.220)

Sensacions sonores i olfactives → ambient	Quan era petit, el protagonista vivia en un poble. Tenia un pare autoritari, que pel que nosaltres podem interpretar no mostrava cap mena d'afecte al seu fill. El protagonista quedà molt marcat per la figura paterna, com ja hem dit en parlar del metge. A continuació, citem una escena de la infantesa del protagonista: <<Una tarda, perquè al col·legi m'havien posat orelles de burro, el meu pare em va castigar: “Vés-te'n a dalt”, em va dir, “que no et vegi mai més!”>> (p.218). Observem la duresa colpadora d'aquestes paraules. Així doncs, el seu fill l'obeeix i puja fins a la galeria. S'asseu en un balancí i es comença a gronxar. A la galeria, hi ha vidres de tots colors: <<N'hi havia de blancs i de blaus que pujaven amunt fent columna, un sí, un no. A dalt, de banda a banda, hi havia un fris de vidres grocs. A baix de tot, un fris de vidres lila. I entre fris i fris i els que pujaven amunt a banda i banda n'hi havia de verds i de vermells i de pruna, demani!>> (p.218). Entre el moviment de vaivé del balancí i els vidres de colors que esquitxen les parets, el protagonista es mareja. Per recuperar-se, camina fins als vidres i es col·loca davant d'un de color roig. Se senten lladrucs i esquelles que dringuen: baixa un ramat de bens; tot és vermell als ulls del nen. Excitat, el petit protagonista comença a córrer d'un retall de vidre a un altre, i els bens van passant de vermells a liles, de blaus a verds... Però no els pot veure de color groc, perquè està massa amunt. El protagonista està <<Content com un passerell, però amb tota l'alegria per dintre.>> (p.218). L'endemà, torna d'esquitllentes a la galeria, i quan sent el gos que lladra, s'atansa als vidres de

	coloraines. Aquest cop, però, fa una muntanya amb una taula, una butaca i una cadira, per poder arribar a veure els animals de color groc. Un dia, mentre està enfilat a dalt de la muntanya, un bram del seu pare el fa esglaiar: <<"No facis més l'ase que ja ets massa gran!">> (p.219). El nen cau a terra de l'ensurt i es trenca un braç. Ja hem comentat abans que el protagonista està molt enamorat de la seva dona; a la nit de nuvis, quan veu que sembla un àngel, experimenta el següent: <<vaig sentir que m'anava creixent per dintre una gran alegria, una mena d'alegria que no es pot explicar, aquella mateixa alegria de quan veia els bens de tots colors. Allò que en diuen la joia de viure... però més fort... barrejat amb una mena de gust d'infantesa... No hi ha paraules per fer-ho sentir.>> (p.219). Tot i això, aquesta felicitat és efímera: <<Però tot d'una, com un cop de pedra al mig del front, vaig sentir el crit del meu pare i va semblar-me que queia i em vaig quedar mig mort.>> (p.219). Així doncs, podem veure com el protagonista porta una angoixa clavada molt endins, per culpa del seu pare. Sempre que el protagonista va a passejar pels parcs, acaba sentint-se nostàlgic i trist. Cada estiu, quan va al poble, el protagonista s'embadaleix mirant la gallina lloca i els seus pollets. Quan ja és tard, va a la galeria i s'asseu en un balancí. Llavors, es queda fitant els vidres de colors. Els pensaments se li emboiren, i s'imagina el següent: <<[...] que hi ha nens que se m'enfilen per les cames i em pugen a sobre, pit amunt. I em

	<i>vaig tirant enrere tant com puc perquè no els costi de pujar. I amb les manetes tendres em toquen la cara... I la gata amb els gatets igual. Tots al voltant i per damunt de l'esquena... calentons.>></i> (p.220). Aquí torna a quedar al descobert el desig més gran del protagonista, el de poder tenir molts de nens i de nenes. A més, podem observar com l'home busca la carícia, una mostra d'afecte de què se li ha privat tota la vida.
Símbols	Els bens de tots colors: fixem-nos que el mot “<i>bens</i>” sona gairebé igual que “<i>nens</i>”. Recordem la gran sorpresa del petit protagonista a la galeria, en veure que el ramat canvia de color i que una ovella que ara és blava, després és pintada de color de cirera. Aquests xais, els podem relacionar, doncs, amb la infància del protagonista i amb la pròpia felicitat. Quan ja és adult, en seure en un balancí de la galeria mirant a través dels cristalls de colors, s'imagina que li pugen a sobre molts nens i nenes petitons; aquest és el seu sinònim de felicitat. Així doncs, podem establir un paral·lelisme entre els bens de tots colors i l'anhel més cobejat del protagonista. A més, tant els xais com els nens han aportat beatitud a la vida del protagonista. La gallina lloca: ja l'hem esmentada a l'apartat anterior. Quan el protagonista va al poble, se la queda mirant com cova els pollets. Aquest animal pot representar el desig del protagonista: tenir nens i nenes.

Títol del conte	“Amor”
Argument	Un home casat entra en una merceria per comprar-hi un regal per a la seva dona, ja que és el seu sant. La dependenta de la botiga li va ensenyant diferents articles, però cap el convenç.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Estimació, vida monòtona, rutina
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona, l’home fa un monòleg (escriptura parlada), mentre decideix què comprarà a la seva muller. Registre: l’home protagonista d’aquest conte empra un llenguatge col·loquial i planer.
Tècniques narratives	Apareix l’escriptura parlada.

Els personatges	Protagonista: és un home que treballa en una obra. Surt de la feina suat i brut de ciment. Fa trenta anys que està casat i al seu matrimoni, s’hi respira la monotonia d’una vida llarga en comú. Tot i així, l’home parla de la seva muller amb un deix de tendresa. En arribar a casa de la feina, la seva dona el renta a la galeria. Durant l’hivern, però, el neteja a la cuina. Ell és qui s’encarrega d’anar a comprar el menjar, com la carn o el peix. Però quan no es tracta d’adquirir productes d’alimentació, no sap com fer-ho. Quan entra a la merceria, ja té una idea ben formada del que vol regalar a la seva dona. Tot i això, no ho diu a la dependenta fins al cap d’una estona, quan ja li té una mica més de confiança. Mentrestant, mira els altres articles que li treu la dependenta, però a tots hi troba objeccions. Al final, confessa a la venedora el que de veritat ha vingut a comprar: <i><<Unes calces de senyora... Llarguetes. Amb una punta arrissada a baix que faci farbalà i una cinta passada abans del farbalà per tot de forats amb els dos caps lligats en un llaç carxofa.>> (p.222)</i> El protagonista del conte “Amor” ja s’imagina la cara de sorpresa i el que li dirà la seva dona quan li regali aquestes calces. Malgrat això, la seva muller és <i><<[...] rodona com una carabasseta>> (p.223)</i>, i a la merceria no tenen la seva mida. Un cop l’home veu que la seva pensada no ha resultat com ell volia, està desorientat. Ara no sap

	què fer, i l'única opció que li queda és comprar alguna cosa a la pastisseria de la cantonada, però ell és ben conscient que no és el mateix. Decebut i trist, aquesta és la frase amb la qual clou la narració: <<<i>Un home que treballa té tan poc temps per a les coses de quedar bé...</i>>> (p.223) Dona del protagonista: és una mestressa de casa, que ja ni s'arregla; només viu per a la llar. Té la casa impol·luta, tant, que el seu home diu que sembla que netegi tres vegades al dia. Quan s'enfada, tracta el seu marit com si fos un infant. A més, talla les ungles al seu home cada setmana, i si ell es deixa els cabells massa llargs, l'escridassa. Així doncs, podem veure com la relació de parella, després de 30 anys de matrimoni, s'ha tornat rutinària.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	L'atmosfera a casa del protagonista, tal com hem dit abans, és monòtona, asfixiant. Pel que fa a la seva feina, ell mateix confessa que està <<<i>cansat de córrer per la bastida...</i>>> (p.221); per tant podem percebre que la seva vida laboral també és grisa.
Símbols	---

Títol del conte	“L’elefant”
Argument	Un home viu sol a causa de la mort de la seva esposa i de la seva filla. Per distreure’s, visita un elefant que viu en un parc i li porta galetes.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Soledat, tendresa, nostàlgia, innocència
Punt de vista i registre	Punt de vista: És en primera persona, i el protagonista manté una conversa amb un interlocutor mut (escriptura parlada). Registre: el discurs es caracteritza per l’espontaneïtat i la naturalitat amb què parla el protagonista. Empra un llenguatge planer, però, a la narració, s’hi respira un cert lirisme.
Tècniques narratives	Apareix la tècnica de l’escriptura parlada.
Els personatges	Protagonista: és un home d’edat indefinida. Tant ell com la seva dona ja són grans quan ella es queda embarassada. La seva esposa mor just després de tenir una nena. El protagonista es queda sol, amb una nena que ha de cuidar, de nom Mariona. Cada diumenge, l’home porta la seva filla al parc, a veure l’elefant. Citem un fragment del conte, l’escena en què la Mariona dona una galeta a l’animal per primera vegada: <<El primer dia que li vaig fer donar una galeta a l’elefant, perdoni, estava escagassada. Però quan va veure que el ratolí li prenia la galeta com vostè veu que fa, amb aquesta tenalleta

	<i>carnosa, amb aquesta pulcritud... vinga riure i saltar. Era la meva reina.>> (p.226)</i> Aclarim que l'home anomena <i>ratolí</i> l'elefant perquè <i><<té aquest color de rata.>> (p.225)</i> Uns anys més tard, la seva filla també es mor. A vegades, el protagonista creu que no la va estimar prou; els seus amics li solien dir que <i><<un home no serveix per a pujar una nena.>> (p.226)</i> Ara, que està sol, l'home visita sovint l'elefant i li dóna galetes. Aquests bescuits els compra amb tot el que estalvia no prenent cafès amb llet. Mirar com l'animal menja l'entreté. És aquest el passatemp escollit per emplenar la seva solitud. A més, si troba algú amb qui xerrar, li explica curiositats sobre els elefants i retalls de la seva pròpia vida.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	La història es desenvolupa un diumenge al matí. Està plovent, i al protagonista la pluja li <i><<omple el cor de pau>> (p.224)</i>. Ell i l'home amb qui parla es refugien a sota d'un paraigua, des d'on senten com les gotes repiquen damunt la tela llisa. L'aire desprèn olor de terra molla i de fulla fresca. Tot i que el protagonista fa soroll amb la paperina de les galetes, l'elefant no s'atansa. Llavors, tanquen el paraigua. L'animal es relaxa i comença a menjar el que li ha portat. Quan el protagonista del conte parla de la seva filla, ho fa amb gran tendresa. En acabar-se l'última galeta, l'elefant fa un gest elegant, que el protagonista interpreta com una

	reverència. Ja surten clarianes, i el protagonista diu: <<<i>I ara cap a casa a fer-me el dinar.</i>>> (p.227)
Símbols	El color gris: és el que predomina en aquest conte. El cel de pluja té una tonalitat grisenca i desprèn una claror tènue. A més, l'element dominant, tal com indica el títol del conte, és un elefant, que té “aquell color de rata” (aporta una atmosfera de tristor i de melancolia al conte). També podem relacionar el color gris amb la vida del protagonista.

Títol del conte	“El riu i la barca”
Argument	Un home és convidat a passar un cap de setmana a la finca d’un amic seu. Com que tant el seu amic com la muller d’aquest saben la fascinació de l’home per l’aigua, l’avisen que darrere el bosc hi trobarà una barca i un riu. L’home, l’endemà, va a remar sol, riu avall. Enmig d’un mar de sensacions i de colors, serem testimonis de la seva metamorfosi en peix.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Desig d’una altra vida, solitud, infelicitat
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona, i el narrador és alhora el protagonista de la història. Registre: el narrador emprà un registre líric, que s’accentua en la descripció.
Tècniques narratives	---
Els personatges	Protagonista: és un home d’edat desconeguda. Des de ben petit, ja sentia una gran fascinació per l’aigua dolça. Segons ell: <<<i>L’aigua salada ataca, l’aigua dolça et pren. Els somnis de l’aigua dolça no s’acaben mai.</i>>> (p.228). Té una frenesia de sentir com l’aigua que beu li refresca les genives i es perd coll avall. Però, tal com ell diu: <<<i>La meua set no es pot explicar.</i>>> (p.228) La seva mare contava amb un cert deix d’inquietud que, quan el banyava de petit, el seu fill reia i obria la boca.

	Va aprendre a nedar en un riu; es deixava arrossegar pel corrent juganer de l'aigua fluvial. El petit protagonista, en veure que l'aigua de la pluja era la que emplenava les fonts, feia el següent: <<<i>I cada dia amb una canya burxava la font perquè l'aigua se li acabés de pressa i demanés més pluja als núvols.</i>>> (p.228). Aquí es fa palesa la innocència de l'infant. Tots els seus coneguts tenen constància de la seva atracció per aquest element.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	Quan era petit, el protagonista del conte "El riu i la barca" trobava refugi i consol en un ambient dominat per l'aigua. Ja hem esmentat abans l'alegria que li provocava banyar-se. Una altra experiència positiva de la seva infantesa va ser el primer cop que experimentà la pluja per ell mateix. Era estiu, i plovia intensament. Tot i que temia la foscor, el protagonista s'atreví a sortir a la terrassa i s'estirà a terra. Va beure's les gotes dolces que li queien a la boca, i la por s'esfumà. Quan el protagonista es lleva al matí, li sembla que els seus amics encara estan dormint; així que surt. Des de fora, descriu la casa com <<[...] <i>estranyament deserta, com si mai hi hagués viscut ningú</i>>> (p.228). Aquesta sensació de desconexió o d'allunyament pot ser un avís de la futura metamorfosi del protagonista, que se sent aïllat de la realitat. Mentre l'home fa el descens pel bosc fins al riu, sent un xiscle d'ocell. Les flaires de <<<i>les herbes</i>

	<i>violentes es començaven a barrejar>>. (p.229)</i> L'albada ja despunta, i els primers raigs de sol s'emmirallen en les profunditats del riu. Abans de començar a remar, el protagonista es banya. L'aigua del riu és densa, com si fos estancada. Aquest ambient espès, el podem relacionar amb la vida de protagonista, que també es troba estancada. L'home decideix descansar una estona. Clou els ulls, i l'oratge i el murmuri dels insectes li fan <<<i>mig endevinar el lent giravoltar de totes les coses [...]</i>>> (p.229) En posar-se a remar, té la sensació que el riu és d'oli i que els remes cada vegada són més pesants. En comptes d'alegrar-se en veure el vent jugant amb les tonalitats verdoses del fullam, s'entristeix. L'atmosfera es carrega, i el protagonista se sent endormiscat. A més, la vegetació s'espesseeix i una humitat calenta se li enganxa al cos. Silenci sepulcral. Es comença a enfèbrar i, per més esforços que fa, la barca es continua movent a poc a poc. Els remes s'escurcen, i la veu de la muller del seu amic li inunda el pensament. Ja no es recorda de com era ella i té la sensació que mai s'han conegut. La respiració se li torna feixuga, i li sembla que no pot tancar els ulls, ara rodons. Tot i que només aconsegueix distingir ombres, intenta continuar remant. Però no pot respirar.

	Llavors, es comença a marejar i a sentir una pressió ben endins. Li apareixen escates i ventalls espinosos; i amb molt de dolor, un alot. El protagonista se sent així: <<<i>Innocent, vaig començar a nedar. Tot era fresc i fàcil. Diví.</i>>> (p.230) S'ha transformat en un peix, i tal com ell ens explica: <<<i>I ho vaig ser durant molts anys.</i>>> (p.230). Per cloure aquest apartat, citem com la mare del protagonista descrivia el seu fill, quan el banyava de petit: <<[...] <i>i que quan m'escorrien l'esponja per sobre obria la boca com un peix.</i>>> (p.228)
Símbols	L'aigua: és l'element dominant al llarg del conte, tal com hem pogut observar. És la fal·lera del protagonista. Aquest element, el relacionem, per una banda, amb la infància del protagonista. En una gran part dels seus records puerils i feliços hi és present l'aigua. Per altra banda, aquesta aigua també és el símbol d'una vida millor; és la missatgera de l'anhel més ocult i innocent del protagonista, el de vincular-se en cos i ànima al motiu de la seva felicitat. Finalment, en convertir-se en peix, podrà recuperar la infantesa. Els colors: en aquest conte, hi juguen un paper rellevant. A més, l'autora fa especial èmfasi en les tonalitats del que descriu. La ploma: mentre el protagonista intenta remar, cau una ploma de color blanc, que queda plana en la superfície de l'aigua, sense reflectir-s'hi. Aquest element podria representar la futura llibertat del protagonista. Pel fet de ser de color blanc, també la podem relacionar amb la purificació del

	protagonista, que es convertirà en peix. El color gris: <<Vaig travessar el bosc, encara gris de l'alba [...]>> (p.229). Aquest color, el podem comparar amb la vida del protagonista: ell no acaba de ser feliç. Quan el protagonista camina cap al riu, passen volant dues garses, la segona de les quals té <<el plomatge blau de tan negre i amb les puntes de les ales més blanques que la sal.>> (p.229). Aquesta tonalitat blava, la relacionem amb l'aigua. A més, és el color oníric per excel·lència. També hi apareix el color blanc. El color verd i el color negre: en començar a veure-ho tot desdibuixat i sense notar la presència del sol, el protagonista diu que <<tot era verd i negre>>(p.230). La barca és de color verd i els remes són negres. Tot el riu està envoltat per espessa vegetació, fins i tot el riu mateix és de color verd. Així doncs, pot representar la naturalesa, per la qual el protagonista se sent atret. El color negre aporta un aire misteriós a la metamorfosi, i també podria ser un símbol de la mort d'ell com a home, en convertir-se en peix. La nina: el protagonista la divisa enmig dels joncs, a prop de la barca. Té <<el cap esberlat>>, i porta un vestit <<amb el baix, podrit pel temps i l'aigua, voltat de fulles petites>> (p.229) Aquesta nina pot representar la infantesa del protagonista.

Títol del conte	“El senyor i la lluna”
Argument	És la història d’un home solitari que cada nit surt a passejar pel seu jardí i, segons ell, va fins a la lluna.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Solitud, infelicitat, “bogeria”
Punt de vista i registre	Punt de vista: És en primera persona. El narrador no és el protagonista. Tot i així, qui explica tota la història és el mateix protagonista, que ho fa també en primera persona. A continuació, citem un fragment del conte on podem veure el que hem dit: <<Em va mirar una estona molt seriós, sense dir res, i a l’últim, quan jo ja començava a pensar que m’ho havia dit tot, va afegir: “Tant si feia fred com si feia calor, tant si estava serè com núvol, sortia a passejar pel jardí [...]”>> (p.231) Registre: líric.
Tècniques narratives	Quan el protagonista és qui parla en primera persona, trobem la tècnica de l’escriptura parlada, ja que el narrador no intervé en cap moment: interlocutor mut.
Els personatges	Protagonista: és un home del qual no sabem l’edat exacta ni el nom. El narrador en fa la següent descripció: <<Era un home ja vell, molt alt, prim i amb els peus com barques. Begut de galta, amb els ulls petits i enfonsats, els llavis tendres, molt estrany, com els llavis d’una boca femenina i jove.>> (p.231). Tot i això, la seva característica física més destacable és <<[...] una careta blanca amb un clot de tant en tant>> (p.231)

	Viu sol en una torre que es va comprar amb els diners que va obtenir en vendre la seva botiga. Amb el que en va treure, en té prou per poder viure, i ell ja diu que és un home modest. A vegades, però, la troba a faltar. Durant el dia, l'home neteja i ordena la torre. No deixa entrar ningú a casa seva i confessa que <<[...] <i>a més de ser un home sol sóc un home de mena solitari</i>>> (p.231). Cada nit, l'home es passeja pel seu jardí, mudat. Ell, d'això, en diu una mania. Un dia, però, troba la porteta del jardí oberta, per on s'escola un raig de lluna. El protagonista explica que seguint aquella llum va arribar fins a la lluna; i ja ho diu ell que: <<<i>No li puc explicar què em passava perquè en els moments de gran sorpresa sempre es deixa de pensar.</i>>> (p.232) A partir d'aquest moment, cada nit puja fins a la lluna. Al cap d'un temps, però, deixa d'anar-hi, ja que a les nits treballa per construir un camí que porti a la lluna des de la xemeneia de casa seva. Un dia, hi torna. Pateix una gran desil·lusió, ja que el camí que va fins al satèl·lit acaba en un precipici fosc. Desenganyat i trist, cada dia té una convicció més ferma que mai ha estat a la lluna. Fixem-nos en l'amargor que desprèn el següent fragment: <<<i>Dintre de mi no hi ha res. Només les coses tristes que hi ha dintre de tothom. Sí. Només les coses tristes que se't queden a dintre estirades i planes com els morts a dintre de la terra... Cementiris i cementiris...</i>>> (p.236)

Sensacions sonores i olfactives → ambient	Quan el protagonista veu el raig de lluna que s'escola per la porteta, s'adona que és l'única llum present al jardí; tot és fosc. Mentre puja cap a la lluna, el va inundant una angoixa creixent. El protagonista ens descriu com és el satèl·lit (tot és de color blanc); en destaca la seva llum condensada i que <<<i>El terra era de seda, de color de galtona de flor blanca.</i>>> (p.232) Mentre feineja per casa, pensa en el seu secret i no pot reprimir les rialles. Una nit, descobreix a terra una cosa de la mida d'una llentia, brillant. En troba moltes més, i es pensa que han caigut de la lluna. Aquesta mena de lleties van brotant. A la lluna també n'hi ha, i creixen cap avall, com si volguessin trobar-se amb les de terra. El protagonista treballa moltes nits amb les lleties, perquè vol aconseguir fer un caminet cap a la lluna. Al final, però, acaben malmeses. Vegem la reacció del protagonista en veure la destrossa: <<<i>Encara no entenc com no em vaig tornar boig. Els polsos em batien, i el cor em picava el pit i l'esquena com una pedra tancada que rebotés.</i>>> (p.234-235) Un vespre, després d'estar tancada durant molts dies, la porteta es torna a obrir, sense fer soroll, com <<[...] una porta morta>> (p.235). L'home, empès per la ira, trepitja amb força el raig blanquinós que envaeix el seu jardí. Tot i així, l'acaba seguint i puja fins a la lluna. El raig, però, està tallat. En arribar a terra, el protagonista tanca la porteta amb balda i forrellat.

Símbols	---

Títol del conte	“La salamandra”
Argument	Una dona solitària és seduïda per un home del poble, que és casat. Per tant, la dona té la condició d’amant, etiqueta que li provocarà el rebuig dels habitants del poble, que l’anomenen bruixa. La cremaran a la foguera, on es convertirà en salamandra.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Rebuig de la societat, soledat, aïllament, amor, triangle amorós
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona, i el narrador és també el protagonista del conte. Registre: el llenguatge és planer, però té un cert lirisme.
Tècniques narratives	---
Els personatges	Protagonista: és una dona de la qual no sabem ni l’edat ni el nom. Viu sola, en un poble. Sol freqüentar un estany, envoltat de vegetació, on només té la companyia de les granotes i dels créixens. És en aquest escenari on l’home l’enamora, i ella es deixa estimar. Per ell sent un amor sincer i molt intens; fins i tot quan ja s’ha convertit en amfibi, surt a buscar el seu amant, per recuperar aquella carícia que tant anhela.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	El dia que l’home sorprèn la protagonista a l’estany, les granotes es posen ràpidament dins de l’aigua i rompen la tranquil·litat d’aquell mirall cristal·lí.

	Un dia, però, la muller de l'home els descobreix. En veure'ls, agafa la protagonista pels cabells i li xiuxiueja: “bruixa”. A partir d'aquest moment, la gent del poble la mira malament, i ella sent com la paraula <i>bruixa</i> la va seguint. Fixem-nos en l'ambient hostil en què es troba la protagonista: <<<i>Les portes es tancaven; jo anava pels carrers d'un poble mort i quan veia uns ulls per entre les escletxes d'unes cortines sempre eren uns ulls glaçats.</i>>> (p.238) El dia de la processó, la protagonista es mira la desfilada a través de la gatera de casa seva. De sobte, un gat vol entrar-hi per l'obertura i en veure-la, miola tan fort que la processó s'atura. Els habitants li comencen a penjar animals morts a la porta de casa seva i a tirar pedres, que impacten contra les finestres i les parets. Un dia, li escriuen “bruixa” a la porta de casa, i sent com dos homes diuen ben alt <<<i>que m'havien d'haver cremat de petita, junt amb la meva mare que fugia enlaire amb ales d'aligot quan tothom dormia.</i>>> (p.239) Arriba la primavera. La vénen a buscar quatre homes, amb destrals. La porten fins a la plaça, on hi ha molta gent. La llancen damunt dels branquillons, i els infants comencen a cantar la cançó de la bruixa cremada. Llavors, la protagonista veu l'home entre la multitud. Encenen el foc, i la protagonista nota com les flames li mosseguen la pell. De sobte, però: <<[...] <i>els braços i les cames se m'anaven escurçant [...], i</i>

	<i>a sota del cap, allà on el coll s'ajunta amb les espatlles, sentia que una cosa s'estirava i em burxava. I el foc xisclava i la resina bullia... [...] em va semblar que algú deia: és una salamandra.>> (p.240).</i> Des de llavors, la protagonista fa vida a l'estany. Una nit, la dona-salamandra decideix anar al poble. Al cel, la lluna s'hi alça imponent, i l'aire escampa olors. La protagonista camina fins a casa de l'home que estima i s'amaga a sota el seu llit. Hi passa moltes nits, i en una d'aquestes s'atreveix a pujar sobre el llit i s'aferra a la cama de l'home. Un matí, però, la muller de l'home la descobreix tot fent neteja i la persegueix amb una escombra. La protagonista, engegada, topa amb molts objectes, abans no aconsegueix fugir. Tot i així, la dona va al seu darrere i li trenca una maneta amb l'escombra. Quan la nit és negra, la protagonista torna a l'estany. Brilla una lluna creixent i el vent fa dansar la vegetació. Mentre s'està banyant, se li apropen tres anguiles, una de les quals li va mossegant la maneta, que s'aguanta per un nervi. La hi acaba arrencant, mentre les altres dues, esmunyedisses, juguen a fer una corda. Quan marxen, la dona-salamandra roman <<[...] en aquell racó de llot, entre arrels d'herba i de salze que tenien set i bevien allà des de sempre.>> (p.243)

Símbols	La salamandra: és l'animal en què es transforma la protagonista. Segons les creences folklòriques, la salamandra viu i neix entre flames i, per tant, les tolera perfectament. També es creu que és capaç d'extingir el foc. A més, pot viure tant a terra ferma com a l'aigua. Aquesta característica, la podem relacionar amb la protagonista, que ara és una dona-salamandra i té trets de les dues classes de vertebrats (mamífers i amfibis): <<<i>I jo era a totes dues bandes: entre el llot, amb les anguiles, i una mica en aquell món de no sé on...</i>>> (p.243) Probablement, el tema de la metamorfosi és una influència de Kafka. Com en el cas de l'obra de l'autor txec, titulada <i>La metamorfosi</i> (el protagonista, Gregori Samsa, es converteix en escarabat), <<<i>és una transformació poc definida i torbadora.</i>>> [Història de la literatura catalana. Vol.11. (p.178)] Afegim que en una entrevista que Carme Arnau va fer a Rodoreda, l'escriptora va insinuar que "La salamandra" és la història d'amor d'ella i de Joan Prat, per altre nom Armand Obiols.

Títol del conte	“Una fulla de gerani blanc”
Argument	Un home turmenta la seva dona perquè no pot suportar que n'estimi un altre, i li acaba provocant la mort, en una atmosfera on regnen la crueltat i la tendresa.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Triangle amorós, amor no correspost, solitud, crueltat, estimació
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona, i qui narra la història és el mateix protagonista. Registre: la narració té un registre poètic.
Tècniques narratives	---
Els personatges	Protagonista: és un home d'edat desconeguda. Treballa de marbrista, i sol fer els tirabuixons dels àngels. Des que la seva dona emmalalteix, cada nit la mira sense parar. Està obsessionat amb ella i no pot perdonar que estimi un altre home. Ell és qui li causa la mala salut, en martiritzar-la sense descans. Quan mor, el protagonista fa el següent: <i><<I el seu últim alè me'l vaig beure, tot abocat al seu damunt, quan els ulls ja li sortien del cap, perquè s'anava ofegant, per robar-li la mica de vida que li quedava i que jo volia per a mi.>> (p.244)</i> Quan la seva dona ja és morta, veu com vola una fulla de gerani blanc. Després d'això, el protagonista, amb unes tenalles, arrenca una dent a la seva difunta esposa,

	que porta sempre amb ell. Tot i així, en acabar el conte, l'home parla de la seva dona amb un deix de tendresa, que ens fa adonar que l'estimava amb bogeria. Balbina: era la dona del protagonista. Va patir molt durant la malaltia i es trobava molt cansada. La seva agonia era causada principalment pel seu home. Va haver de portar sempre el mateix vestit, ja que el seu marit no la deixava canviar. Cosme: ell i la Balbina s'estimaven, però el protagonista no ho va voler acceptar mai. Parem atenció al següent fragment: <<[...] <i>em vaig posar a caminar i tot caminant anava dient, en Cosme estimava la Balbina, en Cosme estimava la Balbina, i ara la Balbina és morta i, que sigui morta, m'agrada i m'agrada i m'agrada. I mai no s'havien pogut abraçar perquè entre l'un i l'altra hi havia un marbrista que feia tirabuixons als àngels i tocava la trompeta amagada per fer tornar boja la Balbina i anar-la matant a poc a poc [...]</i>>> (p.247-248)
Sensacions sonores i olfactives → ambient	Quan mor la Balbina, la casa fa una fortor de flors podrides, i el seu home corre a obrir les finestres. <<A l'eixida, hi havia una mena d'encantament de sol i de boira, i entre aquell encantament i jo, va passar, giravoltant, una fulla de flor de gerani blanca.>> (p.244). Veiem com ja hi és present l'element fantàstic. A partir del dia que la dona del protagonista emmalalteix, l'ambient a casa seva és humit, i el paper de les parets s'ha després, per no ventilar prou. L'ambient a la feina del protagonista és hostil, ja que el

	seu amo no el valora. L'atmosfera a casa del protagonista és malaltissa i obsessiva. Aprofita qualsevol ocasió per torturar la seva dona. Se la queda mirant mentre dorm i quan veu que queda presa d'un son profund, li toca una trompeta a cau d'orella, <<per castigar-la dels seus pecats [...]>>. (p.245) Una nit, la Balbina treu la llengua fora i imita el so de la trompeta mentre dorm. I quan es mor, el seu home presencia com torna a tenir un aspecte sa. La fulla de gerani blanc fa l'olor d'una dent de llet, la mateixa que feia la boca de la Balbina la primera vegada que van passar la nit junts. Després de l'enterrament de la seva dona, el protagonista es veu immers en <<un somni blau>> (p.247). Tot és d'aquest color. En experimentar això, comença a sortir cada nit a passejar. Una nit, arriba més avall d'on sol anar i s'asseu sol, enmig de la foscor. Llavors, comença a sentir miols de gat. Apareix un felí molt gros, i l'animal i el protagonista comencen a trobar-se cada nit. Una de les nits, el gat fa com una mena de corda i va lligant l'home al fanal, cada vegada més estret. El protagonista veu com la nit es torna blava.
Símbols	Els geranis: cada personatge els té d'un color diferent. Els del protagonista són vermells, els de la Balbina, blancs i els d'en Cosme, roses. Els diferents colors d'aquestes flors representen el personatge que n'és el

	propietari; ho veurem tot seguit a l'apartat <i>Els colors</i>. Els colors: en aquest conte, adopten un paper molt important. El color blanc: representa la Balbina. És el color de la mort. Recordem que quan ella traspassa, el seu home observa una fulla de gerani blanc que es balanceja davant d'ell. A més, ja hem dit anteriorment que aquesta fulla fa la mateixa olor que la boca de la Balbina. Per tant, podem endevinar una possible metamorfosi, potser no completa del tot. Quan la Balbina ja és morta, el seu home es fixa en les seves cames: <<<i>i tot d'una em vaig quedar encantat davant la blancor de les cames de l'iri.</i>>> (p.246) El color vermell: s'associa al protagonista. Parem atenció a la següent escena : <<[...] <i>de tornada de l'enterrament vaig entrar a una taverna a beure un vas de vi que fa sang, i quan vaig sortir de la taverna, tot jo ple de vi vermell i amb la dent de la Balbina a la butxaca [...]</i>>> (p.247) Només cal que ens imaginem el contrast entre el roig i el blanc, i fins a quin punt ell va turmentar la seva dona. També podem relacionar aquest color amb la sang, que és de la Balbina; el seu home n'hi ha xuclat tanta que s'ha tornat blanca. Per a aquesta interpretació, reproduïm el següent passatge del conte: <<[...] <i>i vaig dir a en Cosme que la Balbina era morta, i no es va poder tornar més blanc de desmai perquè feia temps i temps que de tant pensar en la meua Balbina, que mai no seria ni havia estat seva, la sang li havia perdut el color vermell i se li havia tornat tota aigualida.</i>>> (p.246-247)

	Així doncs, podem presentar el protagonista com un vampir, que s'encarrega d'apoderar-se de la felicitat dels altres. Com que ell no pot estimar la vida, no pot suportar que els altres ho facin. A continuació, adjuntem una breu descripció dels vampirs emocionals (de: http://psicoadultos.blogspot.com.es/2012/02/vampirs-emocionals-la-parabola-de-la.html): <i>Els vampirs emocionals mai actuen de cop, sempre de mica en mica. [...] Aquests vampirs, sense transgredir la llei converteixen el dia de les persones que els envolten en un autèntic infern. [...] Però (a) la víctima [...] (no) li queden forces per allunyar-se del seu vampir perquè aquest ja li ha xuclat l'energia de mica en mica. [...] el vampir actua per gelosia o per inseguretat i vol "acabar" amb la víctima.</i> El color rosa: es relaciona amb en Cosme. Fixem-nos que aquest color és la unió del blanc i del vermell. En Cosme sent un amor pur i sincer per la Balbina, que queda representat per aquesta tonalitat. Ella, per enamorar-lo, es fa un vestit rosa. El color blau: és el color oníric per excel·lència, el dels somnis. Com ja hem indicat abans, el protagonista es veu envoltat per una atmosfera on predomina el color blau, just després de l'enterrament de la Balbina. Al final del conte, també es relaciona amb la Balbina. Vegem-ho a continuació: <<[...] la nit [...] es feia blava i tendra com aquelles estrelles que la Balbina havia brodat en unes estovalles [...], i el blau de la nit era blau com aquelles estrelles de fil. Blava; d'un blau com el blau dels ulls de la Balbina, que quan la vaig conèixer li deia la noia dels ulls blaus i que mai més no m'havia recordat que els hi tenia.>> (p.249). Així doncs, aquest misteri blavós acaba tenint una explicació raonable: es refereix a la Balbina.

	Els gats: Després de la mort de la seva dona, el protagonista es queda sol amb un gat (un regal d'en Cosme a la Balbina). El dia que la Balbina mor, el felí està estirat als peus del llit de la dona, i el protagonista el fa fora. Però el gat torna al llit, com si mai se n'hagués mogut. El gat observa tots els moviments del protagonista i presencia com l'home arrenca la dent a la Balbina. A partir d'aquest moment, el protagonista ja no cridarà més el gat pel nom de Mixu, com ho feia la Balbina, sinó que l'anomenarà Cosme. El moix Cosme té els ulls del color de la mel. El protagonista li ensenya la dent que havia arrencat a la Balbina. Un dia, el gat s'empassa la dent. Per torturar-lo, el seu amo li posa l'espina de peix a l'inrevés, de manera que, quan el moix se la mengi, aquesta se li clavi a la carn del coll. Ho aconsegueix i després de patir en agonia, el gat es mor. Llavors, l'home l'obre amb una fulla d'afaitar i recupera la dent. En una de les passejades nocturnes, el protagonista veu un gat molt gros (esmentat anteriorment), que també té els ulls de color mel i és <<[...] <i>gros com tres gats ajuntats</i> [...]>> (p.249). Aquest animal pot ser un símbol de penediment; els remordiments de l'home prenen forma de felí. A més, l'animal se'ns descriu com si fos tres vegades ell mateix, per la seva grandària. Així doncs, cada moix podria representar una situació concreta. El primer gat: la mort de la Balbina; el segon: la mort del gat de la Balbina i el tercer, el turment d'en Cosme.

Títol del conte	“La meva Cristina”
Argument	Un mariner sobreviu a l'enfonsament del vaixell del qual era tripulant. Enmig del mar, és engolit per una balena. Presoner dins d'aquest animal, haurà de lluitar per la seva supervivència. Després d'un patiment extrem, aconseguirà arribar a la costa, on serà rebutjat per la societat.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Solitud, marginació, rebuig de la societat, adversitats, patiment
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona, i el narrador és alhora el protagonista del conte. Registre: no és excessivament poètic, però sí que hi podem percebre un cert lirisme.
Tècniques narratives	— — —
Els personatges	Protagonista: no en sabem el nom ni l'edat. El vaixell on viatjava era el Cristina. Quan s'enfonsa, el protagonista es troba sol al mig del mar, a la deriva. S'aferra a un tauló amb totes les seves forces, per evitar que la fúria del corrent marí l'engoleixi. Té una relació d'amor-odi amb la balena. Per una banda, es troba presoner al seu interior i no pot sortir-ne per més que ho intenti; però per l'altra, l'animal li proporciona el sostre i l'alimentació que necessita.

	A part d'ell, dins de la balena hi ha atrapat un mariner desconegut, ja mort. El protagonista, desesperat i famèlic, se'l va menjant a poc a poc. Un dia, s'adreça a la balena amb el nom de <i>Cristina</i>, i ell diu: <<[...] <i>sense adonar-me'n, la vaig batejar.</i>>> (p.253) Passa molt de temps dins de l'animal, i al final el comença a torturar. Li clava ganivetades a la gola, a la llengua i a les galtes. A més, es comença a menjar les cavitats interiors de la boca de la balena. L'animal s'acaba morint a prop de la costa, i el protagonista pot escapar-se del seu interior pel sortidor d'aigua, amb gran sofriment. El mariner aconsegueix arribar a la sorra, on el recullen. Es desperta en un hospital. Després d'haver passat tant de temps dins de la <i>Cristina</i>, el protagonista ha quedat recobert d'una crosta de perla. Una monja li treu aquest embolcall amb un martellet i líquid, mentre una altra li dona llet fresca. La pell de sota la crosta <<[...] <i>sembla la d'un cuc de terra.</i>>> (p.255) <<<i>I el vent i el sol que planten i maduren m'anaven fent una pell tendra, i sort en tenia perquè tot jo era com el buit de la galta de la Cristina.</i>>> (p.255) Hi ha alguns fragments de crosta que la monja no li pot fer saltar. Al poble, l'anomenen "<i>la perla</i>", i tothom el rebutja. Les monges li diuen que ha d'anar a fer els

	papers, però sempre que entra a l'oficina, li comuniquen que torni l'endemà: <<[...] <i>em va tornar a dir: demà [...] i anava dient: demà, demà - com una cançó.</i>>> (p.257). I quan els intenta explicar que havia viscut dins d'una balena, veu com als llavis es dibuixa un esbós d'un somriure. Veiem com el mariner no és acceptat a la societat; per ser diferent està destinat a la solitud.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	<<Vaig veure núvols espessos sense voler-los veure, tot i que jo estirat dalt d'una onada rabiosa, i aleshores, amb tots aquells núvols damunt, em vaig sentir xuclat molt endins, més endins que les altres vegades. Anava avall, entre remolins i peixos esparverats que em fregaven la galta [...]>> (p.250). Aquest escenari és el que havia experimentat el protagonista en enfonsar-se el Cristina. Quan el mariner encara no sap que es troba dins d'una balena, sent <<[...] <i>entre bramuls i gemecs, com una ronquera de pulmons vells.</i>>> (p.251), que són els sorolls que emet l'animal. Dins d'aquest gran mamífer, els colors es barregen amb la foscor, una negror que sembla inundar-ho tot. A dalt del cel, s'hi divisa la lluna. El protagonista s'adona que allò que li està regalimant de les orelles no és aigua, sinó sang. El mariner que el protagonista es va menjant a poc a poc ja havia estat tastat pels peixos, que li havien buidat <<[...] <i>els ulls i les bosses tristes del ventre.</i>>> (p.253) Per recollir aigua per poder saciar la set, el protagonista clava el mànec d'un cassonet a la

	galta de la balena. Ho fa de manera violenta i periòdica, ja que les ferides es tanquen amb molta facilitat. Un dia, el protagonista albira terra verda. Mentre ell i la balena s'hi acosten, sent crits d'ocells i el ventijol sembla impregnat d'una flaire de pins i d'espígol. Quan ja pensa que es podrà allunyar d'aquella agonia, la balena se'l torna a empassar, i aquest cop per molt més temps. Llavors, el protagonista comença a martiritzar la bèstia. Vegem-ho a continuació: <<Li marcava els dies enfonsant-li la fulla del ganivet a la galta que tremolava com si fos gelatina, i dels senyals li rajava sang blanca i sang vermella. [...] Un dia li vaig escapar un gra de la llengua i vaig sentir un bramul que semblava l'orgue del dia dels morts. [...] Li tallava la campaneta, [...] i li ratllava la llengua a ganivetades.>> (p.254) Al final, però, el protagonista se'n cansa i es passa els dies en un buit de la galta, mentre la balena l'abriga amb la llengua. Una nit, la Cristina es queda atrapada sobre una roca, i allà mor. I en aquest moment el protagonista pot deixar enrere aquell malson i arribar fins al poble. El dia que les monges donen l'alta al protagonista, li fan beure un plat de sopa calenta: <<[...] a la primera cullerada vaig arrencar a xisclar i a córrer perquè tenia el dintre com una nafra viva, rosegat i podrit per tota la carn malalta que havia

	<i>menjat de la meva Cristina.>> (p.255)</i> Un cop al carrer, nota com els infants que surten de l'escola se'l queden mirant. Un d'ells xiuxiueja: "és la perla". Per allunyar-se de tot, el protagonista va fins <<[...] a dalt de tot dels roquissers, fora poble, a dalt de tot, allà on ja no es pot anar més amunt, allà on fan niu els ocells d'aigua i on les papallones moren a la tardor.>> (p.256) Amb el cor afligit, el protagonista contempla el mar i el crepuscle vespertí incipient, que s'apodera dels últims raigs de sol. Quan la nit ja és ben fosca, el mariner veu com apareix una carretera de llum que travessa tot el mar; i allà al mig, ell està assegut sobre el llom de la seva Cristina. La bèstia deixa un rastre de sang a mesura que es desplaça. Es perden mar enllà. El protagonista es queda adormit dalt dels roquissers, però de matinada es desperta a causa dels xiscles dels ocells. S'encamina cap al poble i un cop hi arriba, una dona bruta i de cabells esbullats s'abalança sobre d'ell, mentre va cridant que és el seu home. El protagonista ens ho desmenteix, al·legant que no l'havia vist mai abans. Quan el protagonista va a demanar que li facin els papers, ja hem dit abans que el rebutgen. A més, un dia que hi va percep com un dels homes murmura amb els llavis "la perla". És un ambient molt hostil, i el protagonista confessa <<I jo duc una pena que em mata.>> (p.250)

Símbols	En aquest conte, hi és present la referència bíblica del personatge de Jonàs, que també és empassat per una balena. Josep Carner, en el seu poema narratiu <i>Nabí</i>, parla de la història de Jonàs. La perla: com ja hem dit més amunt, la gent del poble on naufraga l'anomena així. A continuació, citem una explicació referent a les perles (extreta de la pàgina http://www.jordifeliujoies.com/perles): <i>El naixement d'una perla natural comença quan un objecte estrany, un gra de sorra o un paràsit, s'allotja per accident en el cos d'una ostra i no en pot ser expulsat.</i> <i>En un esforç per disminuir aquesta molèstia i amb la finalitat de protegir-se, l'ostra inicia una acció de defensa, segregant una substància dura, cristal·lina i llisa al voltant del cos estrany. Aquesta substància s'anomena "nàcar".</i> Podem establir un paral·lelisme entre el protagonista i una perla, ja que tots dos són objectes estranys que envaeixen un cos extern (balena o ostra); i tant el mariner com la perla queden marcats per sempre.

1.3. Semblava de seda i altres contes

Títol del conte	“Ada Liz”
Argument	L’Ada Liz és una dona molt atractiva que ha despertat passions a molts mariners. Encara que ha tingut relacions amb diversos homes, només va estimar una vegada, i ell ja és lluny, molt lluny. Enamorada del mar, sembla que hi reposin tots els seus somnis nus; però els somnis, al cap i a la fi, només són això, somnis.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Somnis frustrats, enyorança, buidor, anhel de llibertat
Punt de vista i registre	Punt de vista: el narrador és en tercera persona, omniscient. Registre: aquest conte traspua lirisme.
Tècniques narratives	El narrador fa servir preguntes retòriques en alguns moments de la història.
Els personatges	Ada Liz: és la protagonista del conte. És una dona de la qual no sabem l’edat, però és jove. Del seu físic, en destaquen uns ulls penetrants i encisadors, color de la nit, que han fet sospirar a més d’un. La seva mirada fa joc amb la cabellera espessa, fosca. Tot comptant els diners, s’adona que només pot continuar vivint sola durant cinc dies. Quan s’acabin, haurà de tornar al món dels mariners i dels oficials, a esperar-los al port, a dormir amb

	companyia. Així doncs, podem interpretar que l'Ada Liz treballa fent de prostituta. Anys enrere ella <<<i>no es deia Ada Liz ni havia après a despullar-se davant dels homes.</i>>> (p.263) És una dona independent que sent una gran fascinació pel mar; per això es relaciona tant amb els mariners: <<-Doncs què estimes? -Els mariners. <i>Havia mentit. [...] Ella, més que res, estimava el mar que la lligava tant a la terra.</i>>> (p.262-263) L'Ada Liz és molt orgullosa. Encara que ja hagin passat moltes llunes des de la seva joventut, ella no la pot evocar amb intensitat, perquè els seus llavis són encara massa joves. L'únic home que ella va estimar és a Dakar. Li va dir que l'acompanyés, però ella es pensava que allà no hi havia mar. Un dia, però, decideix anar-hi, per trobar-lo. Fa la maleta i s'embarca en un vaixell. El navili on viatja té per capità un home que la va tenir durant una nit. Ell encara roman extasiat per la seva bellesa, però l'Ada Liz vol que l'oblidi. Ella només té al cap aquell home que ara és a Dakar, un cònsol. Malauradament, el capità li comunica que, després de la forta tempesta, naveguen sense rumb, perduts. Tot s'ha acabat. Capità: continua pensant en l'Ada Liz, encara que ja fa temps que no en sap res. Van passar una nit junts, i ell li confessa que va deixar els seus somnis aquell vespre, sota la Creu del Sud. Li diu que es quedarà quiet i que ella li anirà entregant tots els somnis que tingui, fins a <<[...] arribar a la pura

	nuesa.>> (p.265) S'insinua a l'Ada Liz; ella el rebutja. Tot i així, la dona despertarà nua a l'habitació del capità: <<-Capità... m'has despullat dels meus somnis...>> (p.267) Ell li dirà:<<-On anaves, somniada, sinó a mi? Qui enyoraves, sinó jo, que no havia deixat pensaments en tu? Cada llevant t'he trobat en el meu cor, i en retrobar-te no et deixaré perdre. On anaves, sirena, sinó al mar, que sóc jo?>> (p.268)
Sensacions sonores i olfactives→ ambient	Mentre es renta la cara al lavabo, el doll d'aigua esquinça el silenci. Bufa el vent. A fora està plovent, i allarga un braç per capturar les gotes sordes. Els mariners amb qui abans havia passat tantes estones es van casant, però ella sembla que segueix presonera en el mateix ambient; i ara se sent sola. Damunt del vaixell, el cel es torna gris, i comença a bufar un vent furiós. S'acosta una tempesta. L'Ada Liz és a la coberta, i fa cas omís de les advertències del timoner. Les onades assalten la nau, i s'emporten un mariner. El timoner té sang a les mans. L'endemà, el mar es gronxa plàcidament, sense gran onatge. La protagonista es desperta i s'adona del que ha passat. Recrimina el capità per haver-li despullat els somnis, i ell li respon que ara ja la podrà omplir de records. Ella es posa a plorar i no sap ben bé per què. Estan perduts al mig del mar.

	El capità demana una carícia a l'Ada Liz, i ella, com a resposta, col·loca violentament la seva mà al pit de l'home, a sobre d'un cor que bateja amb passió. En una platja deserta, les onades hi han dipositat el cos mort d'un mariner, que té els ulls oberts i té una àncora tatuada al pit.
Símbols	El mar: és la gran passió de la protagonista d'aquest conte, i hi té un vincle molt estret, molt més que el que ha pogut tenir mai amb cap dels homes que ha conegut. El gran llençol blau representa l'Ada Liz. En ell, hi guarda tots els seus anhels i les il·lusions, que al final s'esfumaran: <i><<Ada Liz estengué el braç per agafar una mica de mar sense onades, però la proa era tan alta que el seu desig morí>>. (p.265).</i> Aquest fragment pot fer referència al fracàs de les aspiracions de la protagonista, com a premonició. Fixem-nos en un detall, comentat a l'apartat <i>Sensacions sonores i olfactives → ambient</i>. Guarda relació amb el temps atmosfèric. Mentre l'Ada Liz encara confia en els somnis, el mar bat amb fúria, tal com bateja el seu cor, amb fam d'il·lusions. L'endemà, però, el mar ja no està arrissat, sinó que gronxa el vaixell. Ella ja sap que s'han perdut i que el més probable és que hagi de compartir la resta de la seva vida amb aquell capità: és inevitable. Així doncs, el seu cor s'ha deixat domar per la resignació, i ja no lluita per aconseguir res. <i><<-Ada Liz, què tenen els teus ulls? La tempesta els ha fet verds i blaus i canviants com aiguamarines... Tanca els ulls!>> (p.267).</i> D'això, se n'adona el capità, el dia després de la tempesta.

	El lligam que estableix amb el mar és encara més profund, i si haguéssim de descriure-la amb una paraula, creiem que es podria utilitzar <i>sirena</i>.

Títol del conte	“En una nit obscura”
Argument	Un soldat solitari lluita en una guerra, per fugir d’ell mateix. Enmig de la nit, s’imaginarà una noia d’una bellesa penetrant, per fugir de la soledat.
Classificació	Conflicte bèl·lic
Tema	Solitud, patiment, mort, visions
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona. Registre: hi predomina un lirisme accentuat.
Tècniques narratives	El protagonista-narrador s’adreça als receptors de la seva història, a “nosaltres”. <<Veureu que...>> <<Però, ¿què en trauria, d’explicar-vos el camí [...]?>> (p.269)
Els personatges	Protagonista: <<Penseu que jo estava boig. Havia vist caure molts companys. D’altres, malferits, gemegaven mentre perdien sang.>> (p.269) Té els nervis malalts. Accepta anar a la guerra per poder fugir d’ell mateix, ja que s’odia. Estima amb bogeria la Loki, una noia que ha creat amb els seus pensaments, per suportar la solitud extrema del conflicte bèl·lic. <<A vegades, un home sent una set infinita d’amor. És com un deliri. I et llences a estimar amb la seguretat que ha nascut el que cercaves: és quan et sents defraudat.>> (p.270)

	<<Loki: -Saps? Em van fer néixer perquè només visqués a la nit.>> (p.269) És una noia molt bonica. Té una veu dolça. <<Com mai m'havia passat amb cap altra dona; però ¿és que ella ho era realment?>> (p.272) [...] <<Però la noieta del dia abans es tornava una dona. La seva bellesa, immaterial, esdevenia humana, i tots els meus sentits van desitjar-la.>> (p.273)
Sensacions sonores i olfactives → ambient	El protagonista no sap com ha anat a parar a casa de la Loki, com si no hi hagués anat ell mateix. Dins de la casa se sent el soroll dels canons. El cel és tènue, cobert de núvols. Ell i els seus companys han passat tota la nit un al costat de l'altre, plens de nervis. El protagonista està molt cansat i té una <<sensació d'animalitat>>. <<Però els meus records són tossuts i vénen i se'm fan seu el pensament que s'omple d'ombres.>> (p.270) La nit és fosca. L'home es posa a caminar, però s'atura per escoltar la remor de l'aigua del riu. No el veu, però en pot respirar la seva olor fresca. Es pregunta com és possible que senti la presència d'un riu si la terra que ell coneix és erma i com pot ser que el vent agiti les fulles en un lloc on no creix ni un bri d'herba. <<I us asseguro que no era cap miratge, perquè sentia la frescor de l'aigua aquí, contra la cara i el pit, que tot jo me'n sentia saturat.>> (p.270)

	La casa on és la Loki té finestres, sense persianes. A dins, el protagonista hi veu una noia que somriu. És ella. La Loki el va a buscar i el porta a la cambra. L'atmosfera és suau i la claror, pàl·lida. Totes les angoixes del protagonista queden substituïdes per una tranquil·litat absoluta. L'endemà, a la nit, apareixen els avions enemics, i el protagonista, ajagut a terra, només pensa en la Loki. El cel es torna a cobrir de núvols, que transmeten tristesa. El dia següent, el cel és clar, d'un blau lluminós. Molts dels presoners enemics han mort gangrenats. Necessita tornar a veure la Loki, i la nit abans decideix anar a buscar-la. El cel és clar, i no les pot trobar, ni a ella ni la casa sense finestres. <i><<Vull! –Vaig pensar, i vaig tenir-te.>></i> <i><<He mort en néixer el dia. Per tal de poder anar amb Loki vaig arrencar-me les benes, i la ferida, a l'acte, s'eixamplà i s'aprofundí. [...] Sentia un glu-glu. Era la sang que, a borbolls, s'escapava de la presó de les venes.>></i> <i><<Quan vaig pensar que potser era mort, ja ho estava.>> (p.274)</i> Sent l'aire que han fet quan l'han cobert amb un llençol. L'han deixat sol, però ell percep els sorolls més esmorteïts, i al seu cor, hi roman una sola gota de sang, que li permet evocar la Loki, però no obté resposta. La nit és fosca, i el protagonista torna a sentir el soroll de la batalla. Xiulets, metralladores, fusells i passes de soldats. I tot calla.

Símbols	El riu: és símbol de la mort. Apareix al final del conte, quan el protagonista ja és mort. Emplena el pit del difunt de la seva frescor.

Títol del conte	“Nit i boira”
Argument	“Nit i boira” és el testimoni d’un home que viu la crueltat d’un camp de concentració nazi. Són tantes les atrocitats que presència, algunes dirigides a ell, que parla de les persones com si fossin d’un altre món, molt diferent al seu.
Classificació	Conflicte bèl·lic
Tema	Atrocitats del conflicte bèl·lic, angoixa, mort com a única via d’escapament, desencís, patiment, crueltat del genocidi nazi
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona. Registre: planer però amb un cert lirisme.
Tècniques narratives	El protagonista adreça aquesta història a uns receptors diversos, tal com queda reflectit en el següent fragment: <i><<Si voleu veure pantalons de pijama de setí negre, a la barraca de les prostitutes en trobareu.>> (p.278)</i>
Els personatges	Protagonista: és un home del qual no sabem ni l’edat ni el nom. Presoner en un camp de concentració; està molt confús, ja que ni és comunista ni ha comès cap acte vandàlic i, fins i tot, dubta que els hagi odiat. Està immers en un gran desencís, que només fa que accentuar-se.<<De vegades penso: “Com has pogut aguantar fins avui?” N’hi ha que volen salvar-se, i això els salva. N’hi ha que pensen que un dia en sortiran i això els salva també. Sortir d’ací, per què?>> (p.279)

	Ell diu que més que els maltractaments, el que de debò el va danyar fou la sensació d'un profund malentès. A més, tot i que les condicions en un camp de concentració són absolutament precàries, si aconseguís escapar-se'n, tampoc voldria venjar-se'n. Ha quedat profundament marcat per totes les inhumanitats que ha hagut de presenciar; empremta que l'acompanyarà tota la vida.<<"Si surto d'ací viu, on seré? Sempre em semblarà que duc a passejar un riu de cadàvers".>> (p.279) Meier: dorm al mateix llit que el protagonista. La seva característica principal és que orina al llit, cosa que enfurisma tant el protagonista, que la primera nit li clava una cullera al coll. Porta amb ell un retrat d'una noia jove amb un floc de cabells que no li arriba a cobrir l'ull. Un dia, pregunta al protagonista si coneix la noia de la fotografia, mentre li va torçant el nas perquè respongui. (Aquí ens queden paleses les tendències violentes d'aquest personatge.) Mor, i el protagonista el deixa dos dies a dins del llit, sense dir res a ningú. D'aquesta manera, pot menjar doble ració de sopa. Un belga, però, el delata.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	<<A mi van agafar-me a Bordeus, el dia 14 de març de 1943.>> (p.276). Aquesta és l'única pista que ens dóna l'autora perquè siguem capaços d'ubicar la narració en un context històric determinat. Així doncs, aquest conte és el reflex

	del patiment sobrehumà que experimentaren tantes persones a l'època de la Segona Guerra Mundial, i les barbàries que es cometeren en els camps de concentració nazis (on és presoner el protagonista). Per tant, l'autora se centra en l'anàlisi i la descripció de la condició humana i dels seus actes. <i><<Tots poden. Per això, abans, tenia fam de gent. La gent dorm, es lleva [...]. És polida, la gent.>></i> (p.276) Un dia, al camp, hi arriba un camió que porta malalts. El cel és dens i gris, i la neu flonja ofega la remor de les seves passes. Alguns d'ells moren congelats, i el protagonista diu que veure un cadàver glaçat és bonic. Moltes vegades, una angoixa sobtada assalta el protagonista i descobreix que té el seu origen en el retrat de la noia d'en Meier, concretament, en un ble de cabells. Abans, el protagonista es delia per respirar un aire pur amb olor de flor; ara, en canvi, quan pensa en l'espectacle pictòric que ens ofereix la natura, li vénen nàusees i tot li sembla sobrant. Quan Meier mor, una tristesa infinita assalta el protagonista. Apallissen un pres, de nom Staub, i li trenquen les dents. Al cap d'un temps, el pengen, i el protagonista es fixa en el fet que té <i><<[...] el cap una mica caigut, com si no ho entengués.>></i> (p.279) Quan tenia vint anys, al camp, un home que podria

	ser el seu pare el va intentar pegar. Llavors, però, es va topar amb la mirada del protagonista, i no va fer res. El dia anterior, se sentiren canons. El protagonista, abans d'acabar pres, sempre havia tingut un objectiu a prop: exàmens, acabar el servei militar, les oposicions, la fi de la guerra. Ara és en el camp, on ja ha deixat de pensar en el dia en què en sortirà:<<Ací m'he anat enfonsant en aquest maresme il·limitat, serè. Potser la mort s'instal·la dintre els éssers molt abans d'acabar-los. Com si els ferís.>> (p.280) Ara, l'home ha trobat una mena de refugi, on el sol escalfa una mica. Uns quants dies enrere, uns guardians hi van descobrir un home amagat, i el van matar amb una pala. Van ordenar al protagonista que, amb un carretó, l'anés a buscar. En veure el cadàver, una sensació d'opressió li va inundar el pit, estenent-se. Tenia la cara coberta de sang negra. Des de l'incident, els guardians van fins en aquella mena de refugi un parell de vegades al dia, per mirar si hi troben algú. El protagonista hi és, però avui ells no hi compareixen. <<Els dos primers cops són els més dolorosos. Abaixar el cap. Amagar la cara.>> (p.281)
Símbols	El peix: <<A casa, quan jo era petit, teníem una peixera amb tres peixos vermells. [...] Em vaig acostar a la peixera i vaig agafar un peix. Es debatia frenèticament dintre la meua mà. Obria la boca, els ulls li fugien del cap, brillants i rodons. Tenia una taca blanca [...]. Vaig tornar-lo a

	<i>l'aigua. Quan em va semblar que ja estava refet, vaig tornar-lo a treure. El vaig tornar a l'aigua. El vaig tornar a agafar i vaig continuar l'experiència fins que va morir.>> (p.276-277)</i> <i><<Em treien i em tornaven a la cel·la. Me'n treien per apallissar-me i m'hi tornaven perquè em refès, per poder-me apallissar una altra vegada.>> (p.277)</i> Aquest peix, doncs, el podem comparar amb el mateix protagonista. El ventre i la figura de la mare: <i><<Si tots els que som ací poguéssim tornar dintre un ventre, la meitat moriríem trepitjats pels qui voldrien ser primers. Un ventre és calent i fosc i clos...>> (p.276)</i> <i><<Tornar dintre un ventre, plegat, abaltit, voltat d'una tebior molla.>> (p.280)</i> Com podem observar, el ventre de la mare, que en teoria hauria de ser un refugi segur, tampoc ho és. Així doncs, el protagonista no compta amb cap vàlvula d'escapament: tant el passat com el futur estan envaïts per una angoixa malaltissa. <i><<"Vine a dinar, fill meu: corre que la sopa serà freda"... "Canvia't les sabates, fill meu: la humitat és dolenta i quan seràs gran tindries dolor. "Renta't les dents...">></i> <i><<"Pentina't, fill meu, pentina't...">> (p.279)</i> La figura dolça de la progenitora contrasta amb la barbàrie de la guerra. El protagonista, en evocar-la, intenta aconseguir una fusta on poder aferrar-se,

	que l'allunyi d'aquell malson. El retrat de la noia d'en Meier: segons el protagonista, va ser l'última “cosa humana” que va veure. S'obsessiona amb la fotografia, ja que la noia té un ble de cabells que li cobreix el rostre.

Títol del conte	“Orleans, 3 quilòmetres”
Argument	Segona Guerra Mundial. Un matrimoni camina deseparat per les carreteres franceses. El seu objectiu és arribar a Orleans, però aquesta ha estat bombardejada, i crema. Ara la seva preocupació principal és trobar un lloc on poder passar la nit. La misèria omple les carreteres, on la gent, horroritzada, intenta fugir de les conseqüències imminents del conflicte bèl·lic.
Classificació	Conflicte bèl·lic
Tema	Patiment, misèria, angoixa, adversitats
Punt de vista i registre	Punt de vista: narrador en tercera persona i omniscient. Registre: els diàlegs són en registre col·loquial; les descripcions presenten cert lirisme.
Tècniques narratives	(En aquest conte, hi predomina el diàleg, tallat ocasionalment per alguna descripció puntual.)
Els personatges	Marit: és qui impedeix que la seva muller es rendeixi o vulgui abandonar la caminada. No es queixa en cap moment de la narració. Muller: després de caminar molta estona, ja no pot més. Prega al seu home que reposin una mica, que no es veu amb cor de continuar. A causa d’aquest cansament acumulat, demana constantment al seu marit quan falta per arribar a Orleans. Ell, cada cop que la seva dona li ho pregunta, no pot evitar sentir

	com la ràbia li puja fins al coll, tot causant-li un estossec. Té por d'en Wilson. Wilson: és un home de pell negra. És de mitjana edat, prim i vesteix amb certa correcció. El tret principal d'aquest personatge és la seva manera de parlar. Ell prové d'Amèrica, i no domina la llengua que parla el matrimoni i la resta de gent (creiem que es comuniquen en català). En Wilson s'expressa sense conjuguar els temps verbals (acostuma a usar l'infinitiu), i també no lliga les frases. Prové d'Amèrica, on de petit collia cotó. Els seus pares eren pobres, i ell feia de criat d'uns senyors rics. Ara, a França, en el context de guerra en què es troba, el seu desencís és evident: <<<i>Estimar quietud, molt quietud. Soroll espantar. Voler tornar Amèrica.</i>>> (p.290)
Sensacions sonores i olfactives → ambient	Cal remarcar que Rodoreda, en aquest conte, fa un esbós de cada personatge que hi apareix, però no es dedica a fer-ne cap caracterització física, ni psicològica. A "Orleans, 3 quilòmetres", l'autora hi destaca l'atmosfera, dominada pel conflicte bèl·lic, i els personatges queden en segon pla. El matrimoni ha anat a parar a Artenay. L'aire duu olor de pólvora. Es comença a sentir el soroll dels avions, encara que no es poden divisar. Es van apropant, i al final semblen orenetes tacant el cel límpid. La gent, per amagar-se (protegir-se) dels avions, baixa a una cava; els homes i les dones:

<<Tenien els ulls fets com si la mort ja se'ls hagués instal·lat als ulls.>> (p.283)

La cava put a vi, i el terra és fangós. Un infant comença a plorar. De sobte, el sostre de la cava tremola i hi entra una ventada violenta de pols i soroll. La criatura para de plorar i les dones es posen a xisclar.

En sortir a l'exterior, el sol els molesta. La dona té la boca seca, i tant ella com el seu marit ja fa dos dies que no han menjat res.

El bell espectacle pictòric de la natura (camps d'espigues rosses gronxades per una brisa, sota un cel vespertí color carmí) contrasta amb la desolació de la gent que camina, anhelant una vida lluny d'aquella misèria.

Els avisen que Orleans crema. Veuen una vella tota vestida de negre asseguda a l'entrada d'una casa: és morta.

Asseguts a la cuneta, veuen passar un carro, que porta quatre nens tristos i una màquina de cosir.

Tot comença a tenyir-se d'una llum tènue, malalta.

De sobte, un cavall renilla amb desesperació.

Dels horts, se'n desprèn olor de fruita.

La casa que escullen per passar-hi la nit està situada fora del poble, aïllada. Té una vegetació molt variada i espessa, que impregna l'atmosfera amb el seu perfum.

	Quan són a punt d'entrar-hi, els sorprèn la veu d'en Wilson, que també busca un lloc on refugiar-se. Dins la casa, hi regna una fortor d'humitat, d'escombraries, de fum i de menjar podrit que fa marejar. Orleans està envoltada per una aura de foc. A causa de les bombes aèries, la casa on es refugien el matrimoni i en Wilson trontolla, i hi ha trencadisses de vidres. El llit grinyola. L'home de pell fosca, de cop, s'angoixa molt, diu que té rates pertot arreu. No sabem si és verídic o només són deliris.
Símbols	Les abelles: <<<i>una margarida, rodona, grossa, estava voltada d'un núvol d'abelles.</i>>> (p.284). Aquests insectes són sinònim d'angoixa i de desassossec. Color negre (la vella): tal com se'ns presenta, la podem vincular directament amb la figura de la Mort. Gat: <<<i>Un gat els passà per entre les cames i a la dona se li parà el cor, després li baté amb fúria i sentí una onada de calor que li pujava coll amunt fins al front.</i>>> (p.287) Rates: són símbol de mort.

Títol del conte	“Viure al dia”
Argument	Barcelona. 18 de juliol de 1936. Dues amigues queden a casa d’una d’elles per prendre te. Les olors dolces i la conversa quotidiana omplen l’atmosfera de la saleta acollidora, lluny de la guerra imminent.
Classificació	Context de guerra civil
Tema	Vida quotidiana
Punt de vista i registre	Punt de vista: no ens és possible determinar quin tipus de narrador presenta el conte “Viure al dia”, ja que, a part dels diàlegs, no hi figura cap altra informació (acotacions, descripció...). L’escena se’ns mostra com si fos un fragment d’una pel·lícula, perquè l’autora es limita a mostrar-nos un diàleg entre dos personatges. Registre: pel fet de ser una conversa entre dues amigues, el to és col·loquial. Tots els personatges que apareixen a la narració porten el distintiu <i>senyora</i> davant del seu cognom; podem deduir que són dones de classe benestant.
Tècniques narratives	La disposició d’aquest relat imita el text teatral.
Els personatges	(Els tres personatges que apareixen en aquest conte reben el tracte de <i>senyora</i>, per la qual cosa deuen pertànyer a la classe benestant.) Senyora Areny: no en sabem l’edat. La reunió amb la seva amiga, la senyora Piferrer, té lloc a la saleta de casa seva. Té una certa predilecció pels

	escriptors anglesos, i els compara amb una tassa de te amb llimona. Per a ella treballa una <i>nurse</i>, Miss Smith, que cuida la seva filla. També té una dona de serveis, la Pilar. És una dona bastant insensible. Li agrada que la complimentin, i així ho veiem quan pregunta a la seva amiga què li semblen les seves tasses, mentre al·lega que encara no li n'ha dit res. També, quan explica a la senyora Piferrer que el seu home li regalarà un collaret de perles el dia del seu sant i que es va comprar un vestit tan brillant a París que l'ambaixador de Cuba, en sopar, se la va quedar mirant embadalit. La senyora Areny prefereix el cinema abans que el teatre, ja que segons ella, <<<i>El teatre tot és cartró, i les actrius americanes fan tan bonic...</i>>> (p.293). Aquesta idea ens recorda Mercè Rodoreda, que comparteix la mateixa opinió que la senyora Areny (també s'estimava més anar al cinema que no pas al teatre). Senyora Piferrer: tampoc se'ns diu quants anys té. És amiga de la senyora Areny. L'home de la senyora Piferrer ha escrit una obra, i això és el que pensa ella quan el seu marit li ho vol comunicar: <<<i>Doncs quan em va dir que em volia explicar una cosa, li asseguro que no sé què vaig imaginar en uns quants segons... que els negocis no li anaven bé, que potser tenia una amiga [...]</i>>> (p.291-292). Veiem que la por de la dona a ser deixada és també present en aquest conte.

	Quan ho explica a la senyora Areny, aquesta compara el marit de la seva amiga amb el de la senyora Rocall; diu que l'home de la senyora Rocall és molt diferent, ja que totes les obres que escriu primer les explica a la seva dona <<[...] i si no li agraden, canvia l'argument.>> (p.292). Aquest procés d'escriptura recorda el que emprava Armand Obiols amb Rodoreda. Senyora Rovira: d'edat desconeguda. És una coneguda de la senyora Areny, i aquesta darrera la titlla d'eixelebrada i li sembla que s'inventa notícies mentre parla. També, la senyora Areny critica la seva manera de vestir. Visita un moment la senyora Areny, i els diu que ha sentit que es prepara una hecatombe.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	La història es desenvolupa a Barcelona, concretament en un pis del carrer de Provença. Hi ha dos grans temes de conversa que s'entrellacen, el de les amigues que prenen te i l'explicació de l'argument del llibre de l'home de la senyora Piferrer, fet per la seva dona. És una història d'amor tràgica, que acaba amb la mort dels tres personatges principals (el rei, el germà del rei i una noia). Al final del conte, sabem que aquestes tres senyores existiren de veritat i què els va passar després d'aquella tarda (al peu de pàgina del conte): Senyora Rovira: en sortir de casa la senyora Areny, el primer cotxe de comitè mobilitzat l'atropellà, i la traslladaren a l'Hospital Clínic, on morí l'endemà a

	la matinada. Maria Areny: la van detenir per estar involucrada en un assumpte de passaports falsos. Va morir en el bombardeig del carrer de Corts, l'any 1938. Joana Piferrer: va resultar ferida en el bombardeig de la casa Elizalde (1937), i li van haver d'amputar una cama. L'any abans havien trobat el seu home mort a l'Arrabassada.
Símbols	El color negre: la senyora Rovira té encarregada una capelina negra a casa la modista, i és on té la intenció de dirigir-se un cop s'acomiada de la senyora Arenys i de la Piferrer. Tot i així, tal com hem pogut llegir abans, la senyora és atropellada. Aquest color, doncs, ens representa la mort anunciada de la senyora Rovira.

Títol del conte	“Pluja”
Argument	La Marta, una dona jove, espera amb il·lusió i alhora intranquil·litat l’arribada de l’Albert, que anirà per primera vegada a casa seva. Ella té un passat amorós amarg, i no sap si n’està enamorada. Les inseguretats afloren, i la Marta sortirà al carrer, sense esperar que ell arribi. Caminarà sense rumb, tastant les gotes d’una pluja fina.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Infelicitat, solitud, incertesa, buidor, passat amarg
Punt de vista i registre	Punt de vista: narrador en tercera persona i omniscient. Registre: poètic.
Tècniques narratives	Es fa ús del monòleg interior.
Els personatges	Marta: és la protagonista del conte. Creiem que és una dona jove, però no en sabem l’edat exacta. Viu sola en un pis, i és econòmicament autosuficient gràcies a una petita renda de la seva mare. A més, com que treballa de secretària en una casa d’exportacions on causa bona impressió, es pot permetre alguns capricis. Abans de conèixer l’Albert, ja havia estimat, amb tota la passió de l’adolescència. Ara ho considera un error. Un amor de veritat, però tràgic. Es va quedar embarassada als vint anys, i una operació li va salvar la vida. Va avortar, i avui se’n penedeix, ja que ara el seu fill tindria quatre anys i no estaria sola. (Recordatori: Rodoreda es va casar als vint anys amb l’oncle d’Amèrica i, al cap d’uns nou mesos, va tenir el seu únic fill).

	A més, el seu enamorat va morir lluny d'ella, i la Marta va rebre la seva última carta quan potser ja no quedaven restes del cos difunt. Ja ho diu ella que va ser una <<[...] època maleïda.>> (p.297) No té la certesa d'estar enamorada de l'Albert, però li agrada. Tot i així: <<L'amor de debò havia passat: "Estimada meva, única, el meu reialme"...>> (p.296). Aquestes paraules, les hi va dedicar l'amor de la seva vida. Té dues o tres amigues que l'estimen, però el seu cor en vol més; sembla que el buit de l'amor no és substituïble ni amb bones amistats ni amb béns materials. Mentre prepara la cambra per a l'arribada de l'Albert, no sap quin llibre col·locar sobre la tauleta. Primer pensa en <i>Otel·lo: el moro de Venècia</i>; però s'acaba decidint per <i>Du côté de chez Swann</i> de Marcel Proust. Mercè Rodoreda mostra la influència notable dels clàssics francesos en la seva obra, en especial de Proust. També li podem endevinar interès pel cinema. Albert: és l'home que la Marta espera. És un jove simpàtic i actiu, que per la informació que se'ns proporciona sembla estar enamorat d'ella. La Marta, però, no sap si l'estima, ja que no creu que el sentiment d'amor passional, desesperant i pur, es pugui concentrar en l'Albert, sinó que el seu amor de veritat ja ha passat.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	La Marta ha netejat i ordenat la cambra on espera l'arribada de l'Albert, i ho ha deixat tot a punt per a ell. La cuina s'ha inundat amb la flaire dels pastissos.

	Encara falta una hora per veure'l, i la protagonista s'asseu en una butaca. En aquest precís instant, se sent sola i buida: <<Com si la il·lusió amb què esperava Albert s'hagués fos i res la pogués substituir.>> (p.296) El cel és gris, i cauen gotes de pluja esquifides. De sobte, es penedeix d'haver-lo convidat a casa, ja que ell hi anirà amb esperances i il·lusions a les quals ella no pot correspondre. Ha de fugir. Al replà ja se sent l'olor de la pluja. Els carrers estan solitaris, i la pluja ho fa brillar tot. El cel plumbi ho banya tot amb una claror blanca. Passa entre els arbres, que uneixen les capçades en un camí verd. Davant de l'església, toquen les campanes, i cada repic se li clava molt endins. Són les quatre, l'hora que ha quedat amb l'Albert. Camina ràpidament, i sent el seu respir, els seus passos i els batecs dels polsos al front. S'imagina què devia estar fent ell: trucaria al timbre, impacient; tornaria a trucar, i al final marxaria decebut. Té els peus freds i el front li crema. A les set arriba al seu carrer. Sona un vals, i el cel és dens. Entra al pis. Fa olor del perfum que li agrada a ell. Fa tanta fortor que obre la finestra. Continua plovent, i la nit serà freda. <<Ara tindria besos a les espatlles; en tindria als

	<i>braços, als llavis: podria guardar-los perquè li fessin companyia a la nit.>> (p.300).</i> Aquí se'ns fa palesa la solitud de la protagonista, que potser ara seria més suportable si s'hagués trobat amb l'Albert. Va a buscar el conyac i se'n beu tres copes plenes.
Símbols	Flors: Les roses: <<<i>Posà les roses bé, la més bella de cara a la finestra.>> (p.296).</i> Aquestes flors poden representar la protagonista, en especial la més bella de totes. És aquesta la que la Marta posa mirant cap a la finestra, com si ens volgués comunicar la necessitat d'escapar, de sortir de l'atmosfera de buidor del pis. Les <i>aubepines</i>: es troben dins el llibre de Proust que ha col·locat a la tauleta. Són unes flors blanques. Deduïm que es deuen estar assecant, presoners dins de <i>Du côté de chez Swann</i>. El blanc (extret de http://www.edu365.cat/batxillerat/artistic/ud/cartell/color.html) <<<i>és la llum, innocència, pau, estabilitat, calma, harmonia</i>>>. Després de tot el que ha viscut la Marta, aquesta llum i aquesta harmonia li estan desapareixent. El gat: <<<i>A l'ampit d'una finestra lligat amb un cordill al coll hi havia un gat petit [...]</i>>> (p.298). Aquest moix, el podem relacionar amb la Marta, ja que ella també està lligada, atrapada, d'alguna manera, en un passat. Personatges cèlebres: Tot seguit, reproduïm els fragments on la protagonista evoca tres parelles tràgiques: <<<i>Potser Shakespeare? "Bella guerrera!", diu Otel·lo a Desdèmona per saludar-la, a Xipre.>> (p.296).</i> Personatges de la tragèdia <i>Otel·lo: el moro de Venècia</i>. Otel·lo i Desdèmona estan casats, per desgràcia de

	Roderigo, que estima Desdèmona. Aquest demana ajuda a Lago, que guarda rancor a Otel·lo. Es confabulen i fan creure a Otel·lo que la seva dona l'enganya, cosa que és mentida. Encegat per la gelosia, Otel·lo mata la seva esposa i després se suïcida. <i><<Com quan Antoni en morir diu "Egipte" a Cleopatra i dóna amb aquest mot la mesura de tota la grandesa d'una reina.>> (p.296)</i> Recordem que Marc Antoni se suïcidà després de rebre un fals informe on es comunicava la mort de Cleopatra. Ella, en descobrir les intencions d'Octavi de fer-la presonera, optà per morir. Abans de ser mossegada per una serp, envià una missiva a Octavi, en què manifestà el seu desig de ser enterrada juntament amb Marc Antoni. <i><<I fou en una nit així que la reina Dido cridà des de Cartago el fugitiu Eneas [...] Ara era Dido qui fugia.>> (p.299).</i> La llegenda conta que Dido, princesa fenícia, fou la fundadora de Cartago. S'hauria enamorat d'Eneas, un heroi que arribà a les seves costes. Eneas partí, i Dido no pogué suportar la seva absència; acabà suïcidant-se. Tots els amors dels personatges citats anteriorment tenen un final tràgic, dolorós, com el que experimenta la Marta. Entre tots aquests afers amorosos s'estableix un paral·lelisme amb la història de la protagonista, salvant les distàncies.

Títol del conte	“El bitllet de mil”
Argument	Avui s’ha maquillat i surt decidida al carrer. Amb el portamonedes buit contra el pit i un desig punyent d’acabar amb tota la misèria a la qual es veu sotmesa, la dona acceptarà la proposta de prostituir-se amb un desconegut.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Desesperació, impotència, misèria, infelicitat
Punt de vista i registre	Punt de vista: el narrador és en tercera persona, omniscient. Registre: s’empra un llenguatge planer, però s’intueix un to líric.
Tècniques narratives	Enmig de la narració en tercera persona, s’hi intercalen alguns pensaments de la pròpia protagonista, com per exemple: <<“M’he pintat massa els ulls. Dec semblar... exactament el que vull semblar!”>> (p.301)
Els personatges	Protagonista: és una dona de la qual no sabem ni l’edat ni el nom. Viu amb el seu marit, dada que se’ns proporciona a les acaballes del conte: <<[...] va començar a fer el sopar. El seu home no trigaria gaire.>> (p.303). Podem veure que és a ella a qui toca fer les feines domèstiques, mentre el seu home és fora: potser treballant, o potser amb els amics. No és una dona que habitualment s’arregli, i quan la veïna la veu sortir empolainada, s’embadaleix mirant-la.

	És una noia atractiva amb gran afecció per les flors. Viu immersa en la penúria, i això la porta a acceptar la proposició de l'home que la mira pel carrer. Amb els diners que aconsegueix de la trobada amb el desconegut, la dona es dirigeix a la parada de flors de la Zuzanne, com sempre. Un cop allà, tria un pom de violetes de Parma; no pot endur-se-les perquè el bitllet és fals. Zuzanne: dona que, cada dia, ven flors a la cantonada del carrer Dunkerke. Les té col·locades en un carretó, i la protagonista es deleix contemplant-les. El dia en què transcorre la història, la protagonista no li demana cap pom de flors, i la Zuzanne li pregunta: <i><<No vol cap flor, avui? S'hauria endut totes les del carretó.>></i> (p.301). Aquí se'ns fa palesa la fascinació de la dona per les flors. Home de la gavardina: s'embadaleix contemplant la protagonista i li dedica un xiulet. La segueix, i la dona ja sap què vol. Això és el que en pensa ella: <i><<Havia pogut veure, malgrat l'angúnia que li feia, que era jove, prim.>></i> (p.302). Tot i així, accedeix als capricis del desconegut. Li marca el preu de "Cinc-cents", però l'home li replica que ella val el doble: "Mil"; li entrega un bitllet d'aquesta quantitat.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	Aquest conte sembla que està ambientat a França, pels noms que apareixen al llarg de la narració. Hem cercat la situació del <i>bulevard Rochechouart</i>, que està ubicat a la capital francesa. Recordem que Rodoreda visqué un temps a París.

	Quan la dona surt de casa, la llum vespertina la sobta, i li sembla que les cames no poden aguantar-la. En dir-li que el bitllet és fals, la dona s'encamina cap a casa seva. Té la respiració agitada i un regust àcid li inunda el coll. Un cop al pis, li arriba una flaire de sofregits, que dedueix que vénen del celobert.
Símbols	Les violetes: <<[...] <i>els poms rodons de les violetes de Parma semblava que esperessin senyores vestides de gris amb vels al capell perquè se les enduguessin a morir en gerros de cristall a dintre de cambres polides amb claror dolça i butaques de vellut.</i>>> (p.301) Aquestes flors també són presents en dues altres obres de l'autora: <i>Aloma</i> i <i>Mirall Trencat</i>. A la primera novel·la Robert té una amiga que es diu Violeta, la qual li envia cartes implorant-li que torni a Amèrica, amb ella. A més, algunes vegades, dominada per la falta de vitalitat que sembla haver-li transmès Daniel, el seu difunt germà que se suïcidà, Aloma no pot evitar els següents mots: <<<i>Només que la claror fos violeta</i>>>, pensava, <<<i>tot seria horrorós.</i>>> (<i>Aloma</i>, p.51) A <i>Mirall trencat</i>, Salvador Valldaura estima Bàrbara i li regala cada dia un ram de violetes. Ella toca el violí i viu enamorada de la mort i de l'art de la música. Bàrbara mor: la podem comparar amb el personatge d'Ofèlia, a l'obra <i>Hamlet</i>. Cap d'elles és capaç de continuar vivint en un món cruel, que

	les anihila. Així doncs, la presència de violetes ens indica infelicitat, desesperació, tristesa, foscor... Els clavells blancs: el pom de violetes que la protagonista té la intenció de comprar es troba al costat de dues garbes de clavells blancs. Mentre espera per pagar les flors, una senyora de mitjana edat li pregunta quin és el preu dels clavells. Les galtes d'aquesta senyora, maquillades d'una tonalitat rosada, contrasten amb els llavis pàl·lids i despintats de la protagonista. La primera opta per comprar clavells blancs, mentre al·lega que, tot i que les violetes són boniques, no fan olor. La segona, en canvi, té una predilecció per les violetes. Així doncs, a les dues dones els atribuïm la flor que volen comprar. L'espectacle pictòric és penetrant. El blanc trencat es contraposa a un violeta obscur, la puresa del color clar és tacada per la foscor lila. La dona protagonista és representada per les violetes de Parma, que ens fan adonar del desencís i de la tristor que l'envolta. El bitllet de mil: dóna títol al conte i és el que l'home desconegut entrega a la protagonista. Malauradament, és un bitllet fals, però la dona no se n'adona fins que va a comprar el pom de violetes de Parma tan anhelat, que abans no havia pogut adquirir. Llavors, tot i la insistència de la Zuzanne perquè s'emporti el ram, ella torna a casa, on crema el bitllet de mil amb el gas de cuina.

	Aquest bitllet pot representar l'esperança i el desig de la protagonista, la clau que obre la porta cap a un futur millor. Tot i així, resulta ser fals, i mentre les flames el consumeixen, la il·lusió s'apaivaga.

Títol del conte	“Rom Negrita”
Argument	En un cafè, propietat d'en Bartomeu, un client hi vol vendre un parell de sabates. Mentrestant, la Lisette, casada amb en Bartomeu, és a casa d'un malalt, en Salvador. Hi entra un senyor que fixa els seus ulls en una ampolla de rom Negrita, però no demana aquesta beguda, sinó tres vasos de mançanilla (un vi blanc). Poc després, s'obre la porta del cafè d'una revolada i hi entra la Lisette, amb els cabells xops. Explica la mort d'en Salvador. El senyor segueix mirant l'ampolla de rom, i la Lisette li diu que li agrada la noia negreta de l'etiqueta. Comencen a parlar, i Bartomeu, gelós, fa fora el senyor del bar. Les sabates, finalment, no s'han venut.
Classificació	Vida quotidiana de la postguerra
Tema	Gelosia, insatisfacció i infelicitat
Punt de vista i registre	Punt de vista: narrador en tercera persona; fa un paper semblant al que tenen les acotacions en una obra de teatre. Així doncs, és un narrador extern, que només afina alguns detalls puntuals. Registre: els diàlegs, que predominen en el conjunt del conte, són en registre col·loquial. La mena “d'acotacions” són en llenguatge planer, concís.
Tècniques narratives	—

Els personatges	Bartomeu: Home madur que regenta un bar. Marit de la Lisette. Molt gelós de la seva esposa. Lisette: Dona d'origen francès, alegre, simpàtica i desenfadada. Jaume: Marit de la Cinta, pare de dos fills i obligat a vendre un parell de sabates. El senyor: Home d'uns seixanta d'anys, fofo i blanc de cara. Es fixa en l'ampolla de rom Negrita, però no la prova. Mingo, Sebastià i Tomàs: clients del cafè que es riuen d'en Bartomeu perquè la Lisette triga molt a tornar de la casa d'en Salvador. Salvador: Personatge mutilat de guerra, sense una cama, que es mor patint molt. Margarida i Francisquet: Matrimoni que té un forn. Tenen por de vendre les sabates perquè els poden multar.
Sensacions sonores i olfatives → ambient	Un ambient carregat i tens: L'excessiu retard de la tornada de la Lisette; els comentaris dels clients; l'arribada del senyor que es fixa en l'ampolla de rom Negrita i la seva conversa amb la Lisette. La inseguretat i la gelosia fora de lloc d'en Bartomeu vers un home vell, amb cara de peix, i també vers un moribund: en Salvador. El fum de la caliquenya. El neguit per la venda impossible d'un parell de sabates. Els vidres que s'entelen per la banda de dintre perquè a fora plou molt.

	La Lisette, amb el seu parlar, una barreja de francès, català i castellà, aporta el contrapunt alegre i dinàmic a la situació.
Símbols	L'aire fresc i l'olor de pluja que porta la Lisette quan entra al cafè. És la renovació i l'esperança. La inseguretat i la foscor de la postguerra espanyola representada per la Margarida i en Francisquet i la seva por a posar el parell de sabates a l'aparador del forn que regenten. El parell de sabates, com a símbol d'un problema personal que ningú soluciona, malgrat les moltes propostes. Una societat fosca, plena de traves, que no permet solucionar els problemes de la gent. La figura de la negreta del rom que evoca un exotisme i un món de colors, en un ambient gris i dur, representat per la mançanilla. En Salvador, amb una sola cama, com a exemple del patiment d'una generació que ho ha perdut tot.

Títol del conte	“Paràlisi”
Argument	Aquest és el conte més autobiogràfic de Mercè Rodoreda: hi trobem molts paral·lelismes amb la vida de l'autora. La protagonista de “Paràlisi”, que resideix a Ginebra, és d'origen barceloní. Ens relata fets de la seva vida a Suïssa i evoca alguns records de quan encara vivia a Barcelona. Entrellaça ficció amb realitat, en una història on acaben aflorant els pensaments més íntims de la seva condició com a escriptora i com a dona.
Classificació	Exili
Tema	Solitud, dolor, resignació, menyspreu de la dona, desarrelament, infelicitat, pas del temps
Punt de vista i registre	Punt de vista: és en primera persona i subjectiu. Registre: és líric.
Tècniques narratives	Hi és present el monòleg interior. A més, l'autora, en certs moments de la narració, prescindeix d'utilitzar comes, per representar el pensament en el seu vessant més lliure i intimista. És necessari aclarir que aquest conte té diferents espais temporals, que s'entrellacen entre ells. La protagonista recorda temps passats (Barcelona i París); explica una història fictícia d'experiències amb metges (escriu); parla sobre allò que de veritat li està passant en aquell moment i, a més, ho acompanya amb els seus pensaments més profunds.
Els personatges	Protagonista: és una dona de nom desconegut i d'edat indefinida. Resideix a Ginebra, però abans havia viscut a Barcelona (a la infantesa), i a París.

	Quan camina, el peu li fa un mal horrorós. La dona sap que ha provocat dolor a una persona, però no sembla que hi doni gaire importància. Una amiga seva li va dir, en una ocasió, que era d'una manera que no es podia explicar: <i><<I ara no sé en què consisteix el canvi però l'he vist formar-se lentament dia per dia.>> (p.322)</i>. L'avi de la protagonista, quan era petita, li va dir que tenia el blanc dels ulls una mica blau. Ella, en mirar-se al mirall, s'adona que el pas del temps li ha deixat la seva empremta; la seva pell s'ha tornat flàccida: <i><<Què t'ha passat?>> (p.322)</i> <i><<Però l'home és més perquè totes les costelles que té són d'ell mentre que la dona és feta d'una costella de l'home. La dona lligada a l'home vinculada a l'home costella arrencada de les seves costelles [...]>> (p.323)</i> Observem que la protagonista degrada la figura de la dona i, a més, o la considera inferior a la de l'home o és el que li han inculcat. Les flors, la fascinen: <i><<Tots ens aturem a viure als dotze anys. És per això que tinc la passió de les flors encara.>> (p.325)</i> A un metge li explica que va estar quatre anys amb el braç dret parcialment paralitzat i que no podia escriure. També li parla d'una operació que li van fer a Limoges, després de la retirada francesa. (Aquests dos fets passaren de veritat a Rodoreda). La protagonista confessa que va trigar molt a acostumar-se a Ginebra i que li agradés, ja que els records de París eren encara molt recents. <i><<[...] ve el tòpic els fills són la cosa més gran de</i>

	<i>tot, pels fills ha de morir un pare i la mare també, tots morts per un microbi que t'anirà devorant per sempre més.>> (p.326)</i> Aquesta cita ens recorda l'experiència que va tenir Mercè Rodoreda als vint anys: es va quedar embarassada. Després de tant de temps, la dona ara pensa que Ginebra té encant.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	<i><<La gespa dels parcs comença a estar cremada i els arbres ja es dauren tot i que encara som a estiu.>> (p.319)</i> La protagonista és testimoni d'una tardor incipient, que amb ella portarà desencís i ganes de fugir. S'imagina que el metge, quan la vegi, li punxarà el peu amb una llanceta, fet que li farà molt de mal, però que intentarà dissimular amb un rostre impassible. Es dutxa, i el mirall s'entela, mentre se sent olor. Quan la dona puja al taxi perquè la deixi a la consulta del metge: <i><<I comença el mareig. Petit. Lleuger.>> (Referint-se a Barcelona): <<El mateix que em feia quan era petita la pudor de vernís dels tramvies. Ning-ning...>> (p.320)</i> A vegades, la fortor la molestava tant que, un cop a casa, havia d'olorar aigua de colònia i, fins i tot, alguns cops havia d'estirar-se al llit. A través d'aquest record pueril, la protagonista cita espais emblemàtics de la capital catalana.

	El Salève està nevat, i la dona el considera lleig, pelat. <<<i>El pont dels desesperats allà on s'ajunten barrejant aigua clara i aigua terrosa l'Arve i el Rhone. Els qui es tiren dalta baix del pont quan arriben a l'aigua ja són morts...</i>>> (p.320) La protagonista es troba immersa en una angoixa profunda, que no la deixa respirar, i el peu li fa un mal horrible. L'escala de la consulta del metge és trista i l'ascensor, vell. Mentre espera el doctor, li ve un gran desencís, i: <<<i>Res no té importància. El que té importància avui quina importància tindrà d'aquí a dos o tres anys? No-res.</i>>> (p.321) Creu que, en seure, se li ha trencat la goma de la cintura del conjunt i pensa que si s'aixeca, no es podrà moure, ja que l'eslip la subjectarà pels turmells. Ginebra és plena de flors, i molts jardiners en tenen cura. La protagonista compara un parc amb el jardí de casa seva, pobre però amb un munt de flors, i té ganes de plorar. Acaba de posar la sonata de Kreutzer. La dona no és a la saleta d'espera del doctor, sinó a casa seva; està escrivint. <<<i>Escriu i no arribo a poder comunicar la gran barreja de sensacions que voldria poder comunicar. A la vida de debò no hi arriba ningú. [...] Parlo de mi. I no parlo gens de mi. [...] Parlaré sense parlar de mi i no donaré res. Paràlisi sóc jo.</i>>> (p.324) El que sí que és veritat és que fa calor, que escolta

	música i que hi ha jardineres amb petúnies i geranis vermells. Continua escrivint. Ara parla del dolor intens que sent en caminar, per culpa dels nervis. També reconeix que se sent grossa, i la roba que porta, cenyida, li augmenta el complex. Però és que el te amb <i>scones</i> és tan bo... El metge l'ha fet passar, i, en punxar-la, és la primera vegada que la protagonista fa una ganyota de dolor. Quan surt de la consulta, fa una tarda calenta i el sol és alt. La dona té temor a creuar el carrer, ja que els cotxes circulen engegats. Tot i que vol caminar, acaba agafant un taxi. Té ganes de cridar i només respira un cop arriba a casa. Té l'espina adolorida. La llum de l'estudi difereix de la claror del carrer, ja que està situat de cara al sol de sortida. L'olor de tabac omple l'atmosfera. Hi ha boira. Es fa de nit, i intenta evitar la claror dels fanals. Es troba amb el seu marit, però s'intercanvien quatre paraules, fet que ens indica que la relació no passa pel seu millor moment. L'endemà, la protagonista sap que ha de marxar, lluny d'allà. S'ha desvetllat amb angoixa i si no se'n va, diu que es morirà.
Símbols	Les flors: De Ginebra: les didaleres. Petúnies blanques, geranis vermells, <<[...] <i>gladiols orgull d'espasa florida</i>.>> (p.324) Les didaleres són les flors que esmenta més vegades en tot el conte. La protagonista les pot albirar des de la terrassa del seu apartament. <<<i>Planta amb flors</i>

	<i>porpra i en forma de didal. Digitalina. No. Flors porpra, no. De molts colors. Blau cel també.>> (p.319)</i> Observem que la protagonista nega que aquesta planta tingui les flors de color porpra i afegeix que n'hi ha de molts colors diferents. Per tant, podem deduir que la dona té rebuig/repulsió cap a aquesta tonalitat, idea ja esmentada en altres narracions de Rodoreda (color violeta) i, sempre, amb connotacions negatives. <<<i>Si les didaleres només fossin de color granat... Ginebra. Didalera.>> (p.319)</i> De Catalunya: farigoles, romanins, ginestells. Argelagues, gatoses, espígols i fonolls; i el llessamí de Sant Jaume. <<<i>Què valen les didaleres contra el llessamí reial del rei Jaume [...]?</i>>> (p.321) Com podem observar, utilitza una flora arbustiva per parlar de Catalunya. En canvi, de Ginebra, n'esmenta flors. L'empelt: <<<i>[...] i aquell empelt que vaig fer d'un roser mediocre a un roser de gran classe i que l'empelt va matar, que se li va menjar tota la saba per alimentar-se només ell.>> (p.323)</i> Aquest empelt ens recorda la situació en què es troba la protagonista i l'angoixa que la corrou. Els ocells: De Ginebra: <<<i>La majestat dels cims soldat de les congestes cel travessat d'àligues ales negres tempejades de neu i d'huracans.>> (p.320)</i> De Catalunya: <<<i>Els vols d'estornells damunt de la Plaça de Catalunya. Triangles i rodones contra el</i>

	<i>cel del capvespre. Una bogeria d'ales i de crits.>></i> (p.320) Fixem-nos que les dues classes d'ocells són de color fosc; com ho era la vida en aquella època (guerra, exili, misèria). El gos: <i><<I cada matí davant la botiga de l'adroguer hi ha el gos trist i pelut que la seva mestressa fa veure que lliga amb una corda invisible en un pal invisible i ell es queda quiet convençut que la seva mestressa l'ha lligat.>></i> (p.321) Aquest animal, el podem relacionar amb la protagonista. La pintura: <i><<la dona que jo havia pintat damunt de paper cànon, a la boja, amb draps mullats i amb el paper xop. [...] Blava i lila, rosada. El cap un triangle i mitja cara ratllada amb ratlles fines trencades de tant en tant per un cop de drap mullat.>></i> (p.322) (Interpretació resumida i adaptada de la que fa Maryellen Bieder, citada a: http://www.raco.cat/index.php/duoda/article/viewFile/62205/90661): [<i>“La part de la cara ratllada amb ratlles fines roman invisible. Aquest acte de violència que la dona es fa a ella mateixa la converteix en una desconeguda per ella mateixa. Tot i que sembla que porti la vida que vol, amb amistats, parella i aficions o necessitats artístiques, de portes cap endins se sent desarrelada i difuminada. És la tensió entre la dona exterior i la interior, on les protagonistes rodoresianes es veuen alhora des de fora, com si s'estiguessin mirant, i des de dins.”</i>]

Títol del conte	“Semblava de seda”
Argument	Una dona solitària es passeja sovint pel cementiri, per recordar un mort que va estimar i que està enterrat en un altre lloc, lluny d’ella. Una nit, mentre camina entre tombes, se li apareix un àngel negre, amb plomes de seda.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Solitud, anhel de companyia, visions
Punt de vista i registre	Punt de vista: el narrador és en primera persona. Registre: poètic.
Tècniques narratives	— — —
Els personatges	Protagonista: és una dona, però no en sabem ni el nom ni l’edat. Passa moltes estones caminant pel cementiri. Sembla ser una persona soliu. Una persona important per ella ha mort, però no està enterrada en aquest cementiri. Té la vista cansada, cada cop més. Sap que això la perjudicarà en l’àmbit laboral, ja que treballa de cosidora, anant de casa en casa. (Rodoreda fou cosidora en el període de l’exili). El mort que ella estima se li apareix a la paret de casa seva, en forma de taca. L’endemà, però, no en queda rastre, i així anar fent.

Sensacions sonores i olfactives → ambient	El primer dia que va al cementiri bufa el vent amb molta intensitat i xiula. La dona veu a la paret de casa seva la silueta del mort que ella estima i, a ell, li ho explica tot; hi parla. L'endemà no hi ha cap rastre de la taca de la paret que ella diu que és el seu mort. Falta una setmana perquè sigui el dia dels difunts, i la dona deixa de visitar el cementiri, ja que s'omple de gent. <<<i>Trobava a faltar tant l'anar-hi, que no vivia: com si m'haguessin ficat dins d'un pou i s'hagués acabat la claror.</i>>> (p.331) Un dia sent un soroll d'ales, i el vent comença a bufar. Aquella nit dorm malament; tot li fa nosa. Una nit, entre la fosca, li sembla veure l'ombra d'una gran ala, però la protagonista creu que és una visió. A més, també es fa creure a si mateixa que aquella taca de la paret que sembla el seu mort, tampoc existeix, sinó que s'ho ha imaginat tot. Llavors, però, sent el batec d'unes ales de veritat, a sobre el seu cap. Corre cap a la sortida del cementiri, però el portal està tancat. Al final, s'obre grinyolant. Aquella nit somnia amb el carro de les ànimes. L'endemà, es troba malament, però decideix tornar al cementiri. Al carrer es respira olor de quitrà. Tot és tan silenciós que la dona s'adona que la segueixen. Són set infants, amb la cara de cera i els ulls clucs. Una d'aquestes criatures és ella, quan tenia set anys. <<<i>Les criatures s'havien fos, i un</i>

	<i>moment aquella gran soledat em va fer mal.>></i> (p.333). No es movia res. La lluna és de color groc. <<<i>L'àngel era allí, negre i alt damunt de la tomba. Les branques, les fulles, el cel amb tres estrelles ja eren d'un altre món.>></i> (p.333). L'àngel xiscla, i es va acostant a ella. La protagonista es posa a córrer, amb un crit ofegat a la gola. A l'àngel de núvol negre li tremolen les ales. La lluna, al centre del cel, és vermellova. La dona intenta fugir. Li arriba una olor amarga de flor de mandariner escalfada pel sol. L'àngel la vigila, i ella té ganes de cridar. Una veu comença a parlar. Una boira baixa que es va propagant l'omple de benestar. Olor diverses: mel i herba. Cada vegada és més espessa, i li gela les cames. La dona, sense poder evitar-ho, va lliscant fins arribar a l'àngel. Se sent l'aigua.
Símbols	Flors: Florettes grogues: surten d'una escletxa de la tomba del cementiri que agrada més a la protagonista. S'obsessiona amb elles, i les veu en tot allò que és groc. Flors roses: un dia, quan visita la seva tomba preferida, veu que a sobre hi reposa un ram de flors roses. Això l'angoixa i comença a vigilar, per descobrir qui és la persona que les ha portades. No ho sap mai, i al final es pensa que s'ho ha imaginat tot.

	Crisantems blancs: quan ja es pensa que les flors roses no han existit mai, apareixen una dotzena de crisantems. Aquest ram blanc la fa posar malalta. La ploma/ l'àngel: << [...] <i>una cosa negra, llarga i estreta com el meu braç, brillava una mica: era una ploma. [...] i li vaig passar un dit per sobre unes quantes vegades: semblava de seda.</i>>> (p.333) <<[...] <i>no podré entendre mai per què vaig necessitar tant sentir-me protegida. L'àngel, que devia endevinar-ho, em va embolcar amb les seves ales, sense estrènyer, i jo, més morta que viva, les vaig tocar per trobar la seda i em vaig quedar allí dins per sempre.</i>>> (p.335) Aquest àngel és el que s'imagina la protagonista per fer front a la seva solitud, per sentir-se protegida i estimada. Color negre: és el color que simbolitza la mort, i també aporta una aurèola de misteri a la narració.

Títol del conte	“El parc de les magnòlies”
Argument	En un parc, som testimonis de diferents fases de l’amor: una dona que va cada tarda a veure el seu marit com s’abraça amb una altra; un porter casat que té una aventura amb la cuinera del tercer pis; un venedor de globus que no vol sentir a parlar de l’amor i un estudiant que només va estimar una vegada, quan era petit, la mateixa nena que el seu pare va deixar embarassada més tard, als quinze anys.
Classificació	Vida quotidiana
Tema	Fracàs matrimonial, triangle amorós, infelicitat, desencís, angoixa, engany amorós, il·lusions, amor interessat
Punt de vista i registre	Punt de vista: ----- Registre: el llenguatge és planer, però el conte presenta un rerefons líric.
Tècniques narratives	Aquest conte és una peça teatral d’un sol acte.
Els personatges	Per ordre d’aparició: SENYORA: no en sabem el nom. És la mare de la NENA. Sembla que la seva filla no la creu gaire, i la seva autoritat no és respectada. La NENA al·lega que mana el seu pare i no ella. NENA: té cinc anys. Tira la pilota darrere dels boxos expressament, perquè així la seva mare la vagi a buscar, i ella pugui parlar amb la MARTA. No la coneix, però li explica que la seva progenitora li va a buscar la pilota perquè allà baix hi ha un senyor i una senyora que es petonegen, i

	creu que li robaran la filla. MARTA: és una dona atractiva de mitjana edat. Passa cada tarda al parc, sola en un banc. No espera a ningú, sinó que va a veure com el seu marit es troba amb una altra noia i com es petonegen. Des del seu banc, si s'agenolla, per entre els boixos, els pot observar. S'enamora del seu home als divuit anys. Té por d'estimar. Quan es casen, van a viure amb la mare d'ell. La seva sogra no es pot moure del llit, i l'ha de cuidar ella durant cinc anys, fins que es mor: <<Vaig viure cinc anys pendent d'una mirada, per quatre carícies a la nit.>> (p.343). Mentre la vesteix, desitja que es mori i en veu alta li diu: <<[...] de tant en tant vindré al cementiri a fer-li una reverència, contenta de saber que, de mica en mica, es va tornant fems.>> (p.343) Podem veure que la seva relació no és gaire bona. El seu marit no l'ajuda en res, tot i que la dona malalta és la seva mare. Quan la seva sogra mor, ja pot ser la mestressa del pis, però ja no és aquella noia de divuit anys. Ja ho diu ella: <<La pell de les cames era diferent i la pell de la cara se m'havia gastat.>> (p.343) Una de les tardes, fent servir un ganivet, dibuixa dos caps al banc, un d'home i un de dona, molt junts. Són ells, i cada dia, amb la fulla d'un ganivet, esborra un tros de ratlla; els va matant. Es mira els dos enamorats amb llàgrimes als ulls, que intenta frenar amb un mocador. Per evitar veure'ls, es fixa en un formiguer que hi ha al peu del banc, i ja sap de memòria què fan aquelles

	formigues. Algunes tardes, la MARTA ha tingut ganes d'interposar-se entre ells dos i separar-los, però un cop els ha vist, s'ha calmat i no ha fet res. A vegades, el torna a estimar una mica, com quan veu que s'escola un raig de sol per la finestra. Tampoc el deixa perquè sap que, per més que ho fes, continuaria tornant al parc, a mirar-los dia rere dia. La tarda que es troba l'ESTUDIANT, li demana que l'abraci amb la mateixa fúria amb la qual aquella nena de la masia el va estrènyer. Ell diu que no la pot estimar, perquè va prometre's que no es convertiria en algú semblant als de casa seva. La MARTA, però, li respon el següent: <i><<Sóc més gran que tu i la meva vida ja fa anys que corre pel món mig perduda. Necessito, com el que s'ofega, una fusta on agafar-me, encara que només sigui un moment.>></i> (p.348) MARIA: té dotze anys. Els seus pares treballen fent de porters d'una casa rosa situada a prop del parc. És una noieta rebel i descarada, que sap com manipular el seu pare. Li agrada molt amagar-se entre les fulles, per així poder espiar els diferents personatges. Un dia, veu el seu pare amb la cuinera del tercer pis, i a partir d'aquest moment utilitza aquesta informació per fer-li xantatge. Quan l'ESTUDIANT i la MARTA es besen, ella surt d'entre els matolls, plena de ràbia: <i><<MARIA (cridant): No vull que us estimeu! No vull que us estimeu!>></i> (p.348) PORTER: és el pare de la MARIA. Quan la seva filla el comença a renyar i a retreure-li el que fa

	amb la cuinera, ell fa veure que li ve un atac de cor. La MARIA diu a la MARTA que quan ara ella se'n vagi, el seu pare li llegirà un poema que va trobar darrere d'un calendari, com si l'hagués escrit ell. En efecte, un cop la noieta marxa, ell se li acosta i li recita el vers, mentre se li va acostant. La MARTA es va apartant d'ell, i el PORTER se li insinua. Per tant, deu fer això amb totes les noies que troba boniques. És un poema de temàtica marina, que descriu una sirena atractiva però explosiva. Llavors, es dirigeix a la MARTA pels sobrenoms de <i>sirena</i> i de <i>reina</i>. Ella està molt incòmoda i li prega que marxi. Al final, la MARIA s'emportarà el seu pare. ESTUDIANT: és un noi jove que deixa els llibres al banc, mentre la MARTA està agenollada. Ella no l'ha sentit venir, i ell, abans de seure, se la queda mirant. Llavors, s'asseu fent un gran terrabastall. La MARTA s'esglaia i es posa al seu costat. Ell diu que no l'ha vista, cosa que no és veritat. És un noi de casa bona i quan era petit, va estimar una nena rossa i amb els ulls foscos. Quan tenia quinze anys, el pare de l'ESTUDIANT la va embarassar. Des d'aquell moment, no ha tingut cap més amor. La MARTA li explica tota la seva història, i ell li dóna consells i la consola. Quan ella li pregunta com es diu, ell respon que no té nom. HOME: és un venedor de globus. Apareix mentre la MARTA i l'ESTUDIANT estan parlant a la vora del banc. Sense conèixer-los de res, exigeix a

	l'ESTUDIANT que li expliqui els seus amors, que de segur que deuen ser molt tristos. Té a la vora de setanta anys, i els confessa que mai ha estimat ningú i que si ha tingut algun amor, ja no se'n recorda. <<<i>L'amor, com més lluny més bonic.</i>>> (p.344). Així doncs, ens adonem que té una concepció desencisada de l'amor. PARE: és el progenitor de la PROMESA. És ell qui convenç la seva filla perquè busqui un marit, i ella accepta per fer-lo content. <<<i>No m'he cansat de predicar-li, què en treus de viure amb el cor tancat? Això no porta ni cinc a casa.</i>>> (p.346) Observem que la seva filla festeja amb el marit de la Marta per interès. Treballa venent entrades en una taquilla, i la seva filla, en començar a sortir amb el MARIT, li diu que s'ha acabat fer aquesta feina. Moltes vegades va al parc a vigilar la seva filla, per veure com evoluciona la relació. MARIT: és l'home de la MARTA. Segons el PARE, és molt correcte, regular, metòdic... Treballa a prop del parc i està molt enamorat de la PROMESA. Sempre marxen junts del parc, quan ja és tard. PROMESA: té vint-i-cinc anys. Festeja amb el MARIT. No li agraden gaire els homes, i només ho fa perquè el seu pare sigui feliç. És un amor interessat per part d'ella, i això es manifesta en la següent escena del conte: <<<i>MARIT: Només visc</i>

	<i>pensant en el dia que estarem junts casats o sense casar... Tant és.</i> <i>PROMESA: Tant és?... Però per què, sense casar?>> (p.348)</i> Ella només pensa en casar-se, per a poder ser mantinguda i aprofitar-se d'ell.
Sensacions sonores i olfactives → ambient	L'acció transcorre a les acaballes d'una tarda de principis d'estiu, en una placeta d'un parc envoltada de boixos. De tant en tant, anirà sonant la música d'una ràdio. La MARTA, mentre mira el seu marit i la noia com s'estimen, no pot evitar entristir-se. Tot el conte està embolcallat per l'olor de les magnòlies. L'ambient es torna tens quan el PORTER llegeix el poema a la MARTA, ja que ell es va acostant i se li insinua, i ella no sap com frenar-lo. L'ESTUDIANT compara la companyia que es fa amb la MARTA amb la que vols quan ets petit i estàs estirat al llit del primer pis, mentre sents com la gent gran riu a la planta baixa. En els següents fragments de la història podem palpar el desencís, l'angoixa i el desconsol que porta guardats tan endins: <i>MARTA:<<No sabia explicar com és de terrible anar-se morint al costat d'un home.>> (p.343)</i> <i>MARTA:<<Per no morir-me de pena de vegades em dic que aquest home que besa una noia no és el</i>

	<i>meu marit..., que només se li assembla.>></i> <i>MARTA:<<... quan sentim que l'ànima se'ns mor, no és perquè sí...>> (p.344)</i>
Símbols	Les magnòlies: són els elements dominants del conte. A continuació, citem tots els moments de la història on apareixen aquestes flors: <i><<Darrera dels boixos, tres magnolieres florides.>> (p.336)</i> <i><<MARIA: Les senyores que vénen a aquest parc, no vénen a sentir l'olor de les magnòlies, no.>> (p.338)</i> <i><<MARTA: Aquesta olor de magnòlies fa venir ganes de...</i> <i>ESTUDIANT: D'estimar?</i> <i>MARTA: De morir...>> (p.342)</i> <i><<HOME: L'amor és com les magnòlies: molta olor mentre són a la branca, però si les culls, se't tornen negres el temps de bufar un misto.>> (p.344)</i> <i><<PROMESA: [...] No ho saps que quan ens separem continuo sentint la teva veu i l'olor de flors que fa aquest parc?>> (p.348)</i> Aquestes flors, tal com ja diu el personatge de l'HOME, representen una percepció pessimista i desil·lusionada de l'amor: és efímer.